en maiden proletaarit, ää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

— 1930 Tiistaina, syysk. 2 p:nä — Tues., Sept. 2 XIV Vuosik. — Vol. XIV

isimielivalta rehottaa Sudburyssa

Sims, Belinsky, Steinberg ja Vaara syytteessä laittomasta kokoontumisesta

kuisessa nikkelikylässä- päivä päivältä uusia anadan porvariston fas- sta. Työläisten ulkoil- n pitäminen riippuu änään poliisipäällikkö elivallista. Niinpä vil- ai-illaksi järjestetyssä öläisten Yhtenäisyyslii- kokouksessa, joka pi- n ja Grey katujen kul- a oli kaikin puolin rau- en asti kun poliisipääl- saapui paikalle etsivi- apureineen, pidätettiin Canadan Työläisten ton v.t. kansallinen Vaara Vapauden toi- Steinberg Kommunis- liiton 5:nnen piirin or- ja nuorisoliittolainen sekä raahattiin poliisi- tettynä laittomasta ko- .

ta seuraamassa oli u- työläisiä, edistyi rauhal- 5 minuutin ajan, ja to- osti hartaalle työläisy- sen Ammatillisen Kan- istorilkkia ja viidennen enoa. Mutta sitten saa- poliisipäällikkö Lowden ilmoitti Simsille, että e yhden minuutin ajan uksen". Kun Sims, jo- heuttanut minkäänlais- uutta, aikoi rauhallises- nettaan, kuljettivat po- oliisiautoon. Puhujako- si heti Simsin jälkeen rg, ja hänet myös vie- toon. Samaten toverit linsky, jotka nousivat eelle edellisten jälkeen. verit joutuivat olemaan kaksi tuntia, jonka röväen Puolustusliiton kittiin vaadittu takaus- dollaria itsekutakin to-

ustavasti kuulusteltava- udessa ellen aamulla. J. S. McKessok luki Rikoslain 87 pykälän, laitonta kokoontumista ille, että asia tulee uu- tiistai-aamuna.

STA KOKOONTUMI- YTETTYJEN JUTUN ELYA LYKÄTTY

imsia, Steinbergia, Be- aaraa vastaan nostettu nasta kokoontumisesta änaamuisessa poliisioi- nossa, syytettyjen asi- pperin pyynnöstä, kes- k. 10 päivään. Syyte- een vapaalla jalalla ai- setettua takausta vas-

vyyssuhteet" aa katketa

AIRES, elok. 30. — Se- Zuberbuhler, tunnettu en liikemiesten johtaja, altain kauppatoimiston vuosijuhlassa pitämäs- a, että ellei jotain kei- Yhdysvaltain ja Argen- n kauppabalanssin ta- joutuu Argentina mah- uuttamaan v. 1853 alle- ystävyys-, kauppa- ja uksen, poistamaan sa- nta maata koskevan py- amaan käytäntöön sel- piteitä, jotka alentavat ostoja Yhdysvalloista. osti, että kahden maan sevia entisiä ystävyys- taa suuresti uusi tarif- ystävyyssuhteiden rik- tulee mahdollisesti ai- Argentiinan Yhdysval- n pienentymisen, vaik- eellisesti vähentäisikään Yhdysvaltoihin viente-

riista-suunni- telmia

, syysk. 1. — Ontario- iista- ja kalastusjaosto sorsan metsästysalu- mistä pohjois-Ontarion , istuttamalla sinne selleriä sekä muita joista sorsat elävät. ittelee täten saatavan n vuotuinen saalis, il- suurempaa pelkoa sor- uttoon häviämisestä. rkailijat uskovat poh- an vähintään 5 milj. aista vesialuetta, mis- tasvattaa sorsain ruo- ien järvien lasketaan tä keskimäärin yhden riä kohden. uetoimitsijat ovat ko- vuosien aikoina poh- öillä ja kokeilut ovat suotuisiksi, sillä kai- issä, mihin kasviksia ovat sorsat lisääntyvät.

KANSAINVÄLISET KISAT SUDBURYSSA MAINIOSTI ONNISTUNEET

Yli 800 työläistä juhlapaikalla sunnuntaina — 7 yhdysvaltalaista työläisurheilijaa osallistui kilpailuihin

Sudburyn Kisan sunnuntaina ja eilen toimeenpanemat juhlat ja kansainväliset urheilukisat olivat mitä onnistuneimmat. Ensimäisenä päivänä, sunnuntaina, kokoontui kentälle noin yli 800 henkeä käsittävä työläisyleisö, joka jännityksellä seurasi kilpailuiden kulkua.

Kilpailut olivat mitä parhaimmat, kaikkjaan yhdeksän ennätyksen tullessa särjettyä, urheilijoiden ollessa täysin ennätysten rikkomistämmissä.

Kymmenottelussa suoriutui Järnefelt-Sudburyn Kisasta kentän parhaimpana miehenä, pistemäärällä 704.08, Leuri Kolarin Beaver Laken Jehusta tullessa toiseksi.

1500 metrin juoksu tarjosi yhden jännittävimmistä otteluista koko kilpailujen yhteydessä, Jokelan ja Heikkilän ankaran kilpailun päättyessä Heikkilän voittoon ajalla 4.27.3, Jokelan jäädessä rinnanmitan jälkeen.

Samoin 5000 metrin matkalla oli Heikkilän, Norwoodin, Mass., Yrityksestä, ja Nevan, Sudburyn Kisasta, välillä tuima koetus, Heikkilän voittaessa ajalla 16.32, Nevan ollessa rinnanmitan jälempänä. Heikkilä myös voitti ylivoimaisesti 800 metrin juoksun ajalla 2.10.3.

Kiertopalkinnot joutuivat kaikki Sudburyn Kisalle.

Yksityiskohtainen selostus näistä juhlista tullaan julkaisemaan huomisessa lehdessä, täysine tuloksineen kaikissa eri kilpailulajeissa.

Norwoodin Heikkilä voitti viiden km. juoksun

KISAN NEVA VAIN RINNANMITAN JÄLESSÄ

Sudburyn Kisan järjestämissä kansainvälisissä suurkilpailuissa viime sunnuntaina ja maanantaina oli 5,000 metrin juoksu, joka suoritettiin sunnuntaina, yksi kaikkein mielenkiintoisimpia ja jännittävimpiä ohjelmanumeroita.

Norwoodin, Mass., Yrityksen kuulu juoksija Eino Heikkilä ja Sudburyn Kisan parhain keskipitkäin matkain juoksija Wm. Neva, jotka toissa kesänä näyttivät nopeuttaan ja juoksutaitoaan Yhdysvaltain puolella muutamissa kilpailuissa, pitivät tuhanteen nousevaa katsojajoukkoa jännityksessä Unionin kentällä viime sunnuntaina.

Vuoron perään johtivat kuulut kisaveljet juoksua Nevan tosin ollessa johdossa ylemmän aikaa. Askeleet olivat menijöillä aivan samanmittaiset. Niin painaltivat pojat samassa tahdissa kuin neulomakoneet. Kuka voittaa? Viimeisellä kierroksella oli Heikkilä johdossa. Mutta viidenkymmenen metrin päässä maalista alotti Neva nopean loppukirin ja vetäytyi aivan kilpaveikkonsa rinnalle. Kuka tietää miten kilpailu olisi päättynyt, jos matkaa olisi ollut hiukan pitemmältä.

Heikkilä voitti tiukan kilpailun uudessa Canadan Työväen Urheiluliiton ennätysajassa 16.32.

Kaivosmies surmaantunut

Kaksi loukkaantunut

QUEBEC, elok. 29. — Yksi mies surmautui ja kaksi muuta loukkaantui vaarallisesti Norandan kaivoksessa, Rouynissa, viime keskiviikko iltana tapahtuneessa dynamiitiräjähdyksessä mikä aiheutti luhistumisen yhdessä kaivosaukossa. Surmansa saanut kaivosmies oli William Wood ja loukkaantuneet olivat hänen työtoverinsa Little ja Smith.

Tämän kaivostapaturman selostetaan tapahtuneen, kun nämä kolme miestä sekä kaksi muuta kaivostyöläistä olivat poraamassa kivi- n. 900 jalan syvyydessä Noranda-kaivosten no. 3 shaftissa. Dynamiitipanos räjähti äkkiä n. 75 jalkaa alempana sitä paikkaa, missä miehet olivat työssä. Räjähdys heitti miehet syvänteen pohjaan ja heidän päälleen vieri n. 200 tonnia kiveä.

Useita tunteja kestäneen pelastustyön jälkeen löydettiin Little ja Smith hengissä mutta pahoin murskaantuneina. Woodin ruumis löydettiin vasta myöhemmin.

Suuri laine iskenyt valtamerilaivaa

40 MATKUSTAJAA LOUKKAANTUNUT

NEW YORK, syysk. 1. — Ranskan linjan laiva "Paris" saapui eilen Euroopan matkaltaan ja kapt. Rugnet kertoi, että 45 jalan korkuinen laine iski laivaa viime torstaina, haavoittaen 40 matkustajaa, 17 niin pahoin, että he tarvitsivat lääkärin hoitoa.

Suuri laine särki 60 ikkunaruutua kävelykannelta ja teki kaikkea muuta mahdollista tuhoa kävelykannella, mikä on 36 jalkaa veden pinnan yläpuolelle. Laiva oli tällöin 900 mailin etäisyydessä New Yorkista, Grand Banksin ja Nantucketin välillä.

"Erämaanlaiva" saanut nopeaa kyytiä

ROOMA, elok. 30. — Hyvin hämmästyneelle tunisilaiselle kamelille annettiin tänään oma alueensa Roomaan eläintarhassa.

Tämä kameeli lähti eilen aamulla Afrikan erämaasta ja saapui 8 tuntia myöhemmin Roomaan, kuljettuaan suuremman vesimäärän yli, mitä eläin oli koskaan nähnyt. Kameli teki matkansa Välimeren rahtitavaralentokoneella.

Lääkärien konventsioni päättynyt

Syövän parantamista laajasti pohdittu

WINNIPEG, elok. 30. Eilen illalla päättyi täällä kaikkein huomatuin lääkärien kokous, mitä lännellä on koskaan pidetty. Tässä British Medical Ass'n 98:ssa vuosikonventsionissa oli lähes 2,000 osanottajaa.

Manchesterin Victorla sairaalan naisten klubissa pitämässään puheessa tänään, että lääketiede etsii yhä edelleen syövän parannuskeinoa. Radiumi ja kirurgia eivät ole "parannuksia", sillä "parantaa" tarkoittaa sairaiden osien palauttamista entiselleen, normaalitoimintaan, mitä ei radiumi eikä leikkaus voi tehdä. Hän sanoi olevansa vakuutettu, että vielä tullaan keksimään sellainen hoitotapa, mikä tulee vaikuttamaan niin mullistavasti sairaisiin soluihin, että ne palautuvat tehtäväänsä normaalisina ruumiinosina. Tällainen vaikutus voidaan saavuttaa ainoastaan serumin tai lääkkeen avulla, mikä vaikuttaisi syöpäsoluihin ei ainoastaan niiden keskipisteessä, vaan juuriin saakka.

C.P.R. yhtiön liikevoitot hiukan vähentyneet

MONTREAL, elok. 30. — Canadian Pacific-yhtiön raportti selostaa yhtiön puhtaiden tulojen olleen heinäkuussa $3,213,056, mikä osoitti $679,600 laskua, verrattuna viime vuoden heinäkuun tuloihin. Heinäkuussa päättyneen seitsemän kuukauden ajalla puhdas tulo oli $12,-19.110, viime vuonna samalla aikaa $20.249,488. Heinäkuun kokonaistulot olivat $14,874,631, viime vuoden heinäkuussa $19,078,500, siis $4,203,869 lasku.

Työkustannukset laskivat heinäkuussa $3,524,268:lla, työkustannukset ollen $11,61,575. Kokonaistulot seitsemän kuukauden aikana olivat $98,C09,06, osottaen $22,715.647 laskua verrattuna samaan aikaan viime vuonna ja työkustannukset samalla aikaa laskivat $15,085,266:lla $85,-390,495:iin.

Uusi viljalaki astunut voimaan

WINNIPEG, elok. 31. — Canadan uusi viljalaki, mikä tarkastettuna ja korjattuna hyväksyttiin viimeisessä parlamentin istunnossa astuu voimaan syyskuun 1 p. antaen farmareille ja elevaattorien omistajille uuden säännöstelyn viljan myynnin johdosta. Nyt tulee loppumaan neljän korkeimman viljalain sekoitus, minkä viime vuonna toimitettu tutkimus osoitti olevan aivan yleistä. Uuden lain mukaan kielletään korkeimpien viljalajien sekoitus. Tämä sekä joidenkin vehnä-, kaura-, ohra-, pellava- ja ruislajien määrittelyn kanssa on uuden lain kauaskantoisimmat muutokset.

Kultakaivonnot olleet kultakaivantoja osakkeenomistajille

TORONTO, elok. 30. — Porcupinen ja Kirkland Laken alueiden kultatuotanto oli kesäkuun 30 p. 1930 mennessä kaikkiaan $328,537,195, mistä lähes kolmas osa selostetaan jaetun osakkeenomistajille joko voitto-osinkoina tai lisäpalkkioina. Etutilalla on luonnollisesti Hollinger, jonka tuotantosaavutus on $153,910,-539; Kirkland Laken alueella oleva Lake Shore on tuottanut $25,816,000 edestä, ollen $4,100,000:lla edellä Teck Hughesia.

Kirkland Laken alueen kaivannot ovat tuottaneet yhtensä $70,969,386 edestä ja jakaneet voitto-osinkoina $22,497,878. Porcupinen alueen kaivannot ovat tuottaneet $257,567,800 edestä ja jakaneet voitto-osinkoina $76,495,150.

Laivan köyhät matkustajat kuumetaudissa

SAN FRANCISCO, elok. 31. — Dollar-linjan höyrylaiva "President Munroe" saapui äskettäin täkäläiseen satamaan ja laivan 73 matkustajaa kertoi laivalla raivonneen kuhkokuumeen, mikä aiheutti kuolemaa ja mielisairautta.

Viisi matkustajaa kuoli ja kuudes hyppäsi kuumeen aiheuttamassa sekapäisyydessä mereen. Kun laiva saapui eilen iltapäivällä satamaan oli laivan sairaalassa 20 potilasta ja 53 potilasta hoidettiin siirtolaisosastolla.

Laivan lääkäri, tri. Gibson sanoi, että kaikki halvemman luokan matkustajat sairastuivat heti kun laiva oli ollut noin viikon ajan merellä. Kaikki kuolleet olivat filippiiniläisiä.

Kiinalaiset haluavat tuottaa aviosiippanansa maahan

TORONTO, elok. 29. — Canadassa asuvat 36,000 kiinalaista tulee lähitulevaisuudessa pyytämään pääministeri Bennettiä lieventämään liittohallituksen siirtolaissäädöstä koskien kiinalaisten naisten ja lasten pääsyä Canadaan. Pyynnön tulee esittämään tri. Tehyi Hsieh, tunnettu kiinalainen tiedemies ja Yhdysvaltain ja Canadan kauppatoimiston johtaja sekä tri. Li Tchuen, Canadassa oleva Kiinan ylikonsuli.

Canadan kiinalaiset katsovat olevansa erilaisen kohtelun alaisina vaimojensa maahan tuottamiskysymyksessä. He vetoavat siihen, että japanilaisten ja hindujen sallitaan kyllä tuoda vaimojaan Canadaan ja heiltä kielletään tällainen oikeus.

Tri. Hsieh, joka puhui n. 1,112 maamiehelleen Canadian Chatauvua-järjestämästä kaikissa maakunnissa, sanoi m.m. Yhdysvaltain hallitus on myöntänyt kiinalaisille sen oikeuden, että Yhdysvaltain kansalaisoikeuden hankkineiden kiinalaisten sekä kiinalaisten kauppiaiden vaimot ja perheet lasketaan Yhdysvaltoihin.

Maanjäristystä tuntunut Californiassa

LOS ANGELES, elok. 31. — Noin 30 sekuntia kestävä maanjäristys tärisytti Los Angelesia ja muita lähistökaupunkeja eilen klo 4.39 j.pp. aiheuttaen lievää vahinkoa joissakin edempänä olevissa paikoissa. Ketään ei kuitenkaan loukkaantunut.

Maanjäristys näytti keskittyvän Santa Monican piiriin, missä tuntui kolme etäistä jyrähdystä.

Venicessä, mikä on osa Los Angelesia, eräs kaarisilta vajosi seinän murtumisen vuoksi ja onnettomuudesta pelastui hyvin vähällä täysinäinen linja-auto.

Ensimäinen lakko ilmailun historiassa

HAAGI, elok. 30. — Evert Van Dyk, yksi Dutch Royal Air Mail-linjan huomatuimpia lentäjiä, joka kolme viikkoa sitten otettiin mitä lämpimämmin suosionosoituksin vastaan Amsterdamissa, palattuaan Atlannin matkaltaan majuri Kingsford-Smithin kanssa, erotettiin tänään toimestaan, koska hän kieltäytyi ohjaamasta ensimäistä lentokonetta jälleen voimaan astuvassa Itä-Intian ilmailuliikenteessä piillä ehdoilla, mitä lentopostiliikenteen johtaja hänelle tarjosi. Kaikki Hollannin kuninkaallisen lentopostiliikenteen ilmailijat lakkoutuivat hänen erottamisensa vuoksi.

Lontooseen matkalla olevan lentokoneen ohjaaja vei kaksitoista matkustajaa Rotterdamiin, missä hän laski heidät maihin ja palasi Amsterdamiin. Lontoossa, Pariisissa, Berliinissä, Hampurgissa ja Malmössä olevat ohjaajat palasivat kotiin. Koko liikenne on keskeytynyt. Ohjaajat ovat uniossa ja ovat keskustelleet useamman eri herran yhtiön johtajien kanssa Intian lentoliikennettä koskevista ehdoista. Intian liikenteen pitäisi alkaa uudelleen syyskuussa. Yhtiön työkailijat väittävät, että he eivät voi täyttää ohjaajien vaatimuksia ilman suuria tappioita.

Ohjaajat vaativat palkkaa mailimäärän perusteella, vaan yhtiö haluaisi maksaa tuntien mukaan. Lentäjät vaativat myöskin korkeamman henkivakuutuksen, kuin mitä yhtiö olisi halukas maksamaan.

Vaimonsa murhaaja tehnyt itsemurhan

Oli "loijari" loppuun asti; järjesteli kamaa perillisilleen

AMARILLO, Tex., elok. 31. — A. D. Payne, hyvin tunnettu lakimies, joka hiljattain tunnusti surmanneensa vaimonsa pommilla, minkä hän asetti auton istuimen alle, teki eilen aamulla vankikopissaan itsemurhan räjähdyksen avulla. Räjähdys silpoi hänen ruumiinsa palasiksi. Paynen itsemurha tapahtui muutama minuutti senjälkeen, kun hänen $10,000 henkivakuutuksessaan olevan itsemurhaa koskevan erikoismääräyksen aika oli umpeenkulunut. Hänen omaisensa joutuisivat näinmuodoin hyötymään vakuutuksesta.

Poliisit uskovat hänen tehneen itsemurhan nitroglyserliinin avulla. Aine on toimitettu salaisia teitä vankilaan.

Äänettömiä puhelimia

BERLIN, elok. 31. — Saksan liittohallituksen postitoimiston ilmoitetaan suunnittelevan uuden mallisen puhelimen käytäntöönottamista. Puhelimeen olisi yhdistetty pieni sähkökirjoituskone, niin että asianomainen voisi samalla kertaa puhua ja kirjoittaa tiedonantonsa. Jos esim. puhelimen toisessa päässä oleva henkilö ei saa itseään kirjaimellisesti ymmärretyksi, tarvitseisi hänen ainoastaan koskettaa puhelin-kirjoituskoneensa näppäimiä ja toisessa päässä oleva henkilö saisi tiedonannon kirjoitettuna.

Ilmailu vaatinut kolmannen uhrin Chicagossa

CHICAGO, elok. 30. — Noin 40,-000 ihmistä käsittävä kauhistunut katselijajoukko näki kuinka George Fernicin "kotitekoinen" lentokone kohosi kentältä ilmaan, pysähtyi ilmassa ja sitten syöksyi alas "parkattuun" lentokoneesen kansallisissa kilpailuissa eilen.

Fernic, rumanialainen ilmailija Stan Islandista, N. Y. oli kuollut, kun hänet saatiin pois lentokoneensa alta. Hänen tasonsa särki myös lentokoneen, millä neiti Martie Bowman oli juuri päättänyt lentonsa ja joka välttl kuoleman muutamalla tuumalla, kun putoava taso rikkoi hänen koneensa.

Tämä oli toinen suurempi onnettomuus näissä kilpailuissa ja nosti surmiutuneiden lukumäärän, kolmeen.

Kuumuus Englannissa aiheuttanut 81 kuolemaa

LONTOO, elok. 31. — Neljä päivää kestänyt tavaton kuumuus on aiheuttanut 31 kuolemantapausta Brittein saarilla. Perjantai-iltana raivonnut ankara ukkosmyrskykään ei tuonut lievitystä, tuhosi vain satoja ja teitä ja hukutti karjaa.

Lämpömittari osoitti viime yönä Lontoossa 80 asteen kuumuutta, mikä oli korkein öinen lämpöasteikko tämän kuumuusaallon vallitessa.

Lapualaismalliset ryöstöt päiväjärjestykseen U.S.A:ssa

Toveritar Irma Martin kaapattu fascistien autoon Duluthissa kadulla — Laskettu menemään pahoinpitelyn jälkeen

ONNISTUNUT ULKOILMAKOKOUS EILEN SAI HYVÄN OSANOTON

Noin 850—1,000 kokoontui ulkoilmakokoukseen metallinkaivajain liiton ja työläisten yhtenäisyysliiton kutsumana

Eilen illalla toimenpantiin Sudburyssä Station- ja Gray-katujen kulmassa metallikaivos-, sulatto- ja jaloestuslaitostyöläisten teollisuusliiton ja työläisten yhtenäisyysliiton järjestämänä ulkoilmakokous, johon kokoontui 850—1,000 työläistä. Läpi koko kokouksen vallitsi mitä parhain mielialа, häiriöitten tullessa täysin vältetyksi, ennenkaikkea työläisten itsensä järjestämien järjestysjoukkueiden toimesta. Provosointia ilmeni kuten tavallista, joskaan ei perin suuressa määrin, tähän ollessa vaikuttamassa suuri työläisyleiö, joka oli saapunut asianharrastuksesta tähän kokoukseen.

Kokous oli järjestetty työläisten yhtenäisyysliiton taistelevan ohjelman tunnetuksi tekemiseksi ja taantumuksellisten ammattiunlopettureiden paljastamiseksi. Samaan aikaan viettivät nämä Amerikan työväenliitan kavaltajajohtajat "työn"-päiväänsä yhdessä fascistisen Canadan legionan kanssa, onnistumatta kuitenkaan vetämään työläisaineksia pois heidän omasta kokouksestaan. Tilaisuudessa puhuivat toverit Steinberg, Sims, Sula suomenkielellä ja Belinski ukrainankielellä.

Siitä huolimatta, että edellisenä iltana teki sudburylainen poliisi ratkovakaan hyökkäyksen samankaltaista kokousta vastaan, vangiten viisi toveria, sai tämä kokous olla rauhassa poliisien sekaantumiselta niin kauan kuin puheita pidettiin. Poliisi kylläkään ei yrittänyt ehkäistä provoseeraavia toimenpiteitä, joihin fascistit ryhtyivät hettelemällä mädänneiltä kananmunia, hedelmiä y.m. työläisjoukkoon, tällä tavoin suoranaisesti asettuen tukemaan provosointiyrityksiä, joitten perusteella olisi voitu ryhtyä väkivaltaisiin toimenpiteisiin kokouksen hajoittamiseksi j.n.e.

Kansainvälisen laulaminen raivostutti poliisilaitoksenkin toiminnan

Kun kokous oli päättynyt nousi väkijoukon keskustasta "Kansainvälinen" ilmoille, mutta laulajat eivät päässeet muuta kuin ensimäisen värssyn loppuun kun poliisi hyökkäsi väkijoukkoon ja hajoitti sen eri suunnille. Tavanmukaisella petomaisuudella ajettiin työläisiä sinne tänne, työväenluokan taistelulaulun laulamisen ilmeisestikin saattaessa poliisin mielentilan perin järkytetyksi.

Tähän "järkytykseen" todellakin oli syynsä, suurten työläisjoukkojen kokoontuminen tällaisiin millanttisiin kokouksiinsa Incon nikkelikeskuksessa. Työläisten liikehtimisen saadessa alati laajemman ja miitanttisemman mittakaavan nostattaa provariston agenteineen tarmokkaammin sotajalalle.

Heikkilä voitti myös 1,500 m. juoksun

YRITYKSEN JOKELA VAIN RINNANMITAN JÄLESSÄ

Kansainvälisten urheilukilpailuiden parhaimpana numerona toisena kilpailupäiväni oli 1,500 m. juoksu. Useair keskinkertaisen hyviin juoksijain keralla astui kilparadalle kuulu kolmikko — Norwoodin Yrityksen Heikkilä, Torontan Yrityksen Yrjö Jokela ja Sudburyn Kisan Wm. Neva. Vain harvoin nähdään työläisten urheilukilpailuissa kolmea niin kuulua suurjuoksijaa radalla yhteen aikaan kuin viime maanantaina nähtiin.

Jännitys yleisön keskuudessa oli korkealla lähtölaukauksen paukahtaessa. Neva ja Heikkilä syöksyivät ensimäisien joukkoon heti ensi kierroksella, johtaen vuoron perään. Heikkilän täytyi korjata kenkäänsä ensi kierroksen mentyä. Kilpaveikot riensivät edelle. Mutta pian sai Heikkilä taasen paikkansa Nevan kannoilla. Jokela pysytteli noin kahdeksan yhdeksän metrin päässä ensimäisestä miehestä.

Viimeisellä kierroksella oli Heikkilä johdossa. Noin 110 metrin päässä maalista alkoi Jokela lisäämään vauhtia, aikoen sivuuttaa Nevan. Mutta Neva lisäsi myös vauhtiaan, joten Jokela ei päässyt hänen ohitseen suoralla osalla rataa. Jokela sivuutti Nevan varsin epäedullisessa paikassa, kurvissa. Maaliin oli matkaa enää vain noin 50 m. Nopea loppukiri Jokelan ja Heikkilän kesken päättyi Heikkilän voittoon, joka ehti noin rinnanmittaa ennen maaliin kuin Jokela.

Heikkilä voitti toisen kierän juoksun ajissä suurkisoissa ja osotti olevansa ensimäisen luokan juoksijoita. Aika 4.27.3 ei ole niin hyvä kuin CTU:n ennätys.

Puolan parlamentti hajotettu

WARSOVA, syysk. 1. — Presidentti Mosicki hajoitti tänään Puolan parlamentin, asettuen täten täydellisesti tukemaan pääministeri Pilsudskin fascistista diktaattorihallitusta.

Marsalkka Pilsudski on useamman kuukauden ajan painostanut, että nykyinen parlamentti ja senaatti ovat mahdottomia. Nyt on käsissä kuohunnan aika tammikuun 16 päivään asti, jolloin tullaan valitsemaan uusi parlamentti. Senaatti valitaan marraskuun 23 p.

Parlamentin hajoittaminen on nyt kolmas aste nykyisessä riitaisuudessa Pilsudskin ja maan perustuslailllisten lainlaadinnallisten elinten kanssa.

Raskas tuomio pankkirosvouksesta

MONTREAL, syysk. 1. — Tuomari Lacoursier langetti lauantain oikeudessa Joseph Georges Baquetille pankkirosvouksesta 10 vuoden kuritushuoneentuomion ja 10 raipaniskua.

Baquet teki viime perjantaina rosvouksen Banque Provincial pankissa, St. Catherine kadulla, vieden $3,574. Eräs poliisi sai hänet puolta tuntia myöhemmin kiinni aivan sattumalla, nähtyään hänen taskustaan putoavan rahaa. Baquet tunnusti oikeudessa itsensä syylliseksi rosvokseen, mutta ei ilmoittanut osoitettaan, joten poliisit eivät ole päässeet selville, onko hänellä entisiä rikoksia takanaan.

Pankissa oli rosvouksen aikana neljä pankin työläistä.

TORONTO, elok. 28. — Loordi Melchetti, International Chemicals-yhtiön presidentti, saapui tiistaijltana "Majesticilla" New Yorkin satamaan. Loordin ilmoitetaan tulevan Canadaan tutkimaan Sudburyn alueella olevia International Nickel-yhtiön kaivannoita.

Lapsivaihdosta syntyneen jutun loppu

CHICAGO, elok. 30. — Watkins-Bamberger perheiden lapsikysymys ratkaistiin muodollisesti ja virallisesti eilen, kun tuomari Joseph Sabath antoi ylioikeudessa virallisen määräyksen, että Charles Bambergerin perheellä oleva lapsi on palautettava William Watkinsille ja hänen vaimolleen. Lasten vaihtaminen oli tapahtunut jo aikaisemmin molempien perheiden keskinäisen sopimuksen perusteella ja tuomari Sabathin antama päätös oli viimeinen laillinen toimenpide asiassa.

Tämä lapsiriita alkoi joku viikko takaperin, kun Mrs. Bambergerille ja Mrs. Watkinsille syntyi lapsi samassa sairaalassa. Sairaalasta kotiin päästyään toinen naisista huomasi lapsensa kaulassa olevasta nauhasta että lapsi olisikin jonkun toisen lapsi. Asiasta syntyi rettelö, lapset vaihdettiin, mutta asia ei loppunutkaan siihen. Asiaa ratkaisemaan haettiin kaikki ihmistutkijat, lääkärit, tuomarit y.m. Lopulta asia kiertyi siten, että toinen rupesi väittämään toisen pitävän hänen lastaan, jota toinen ei suostunut luovuttamaan takaisin. Nyt vasta on vaihdos toimitettu ja tuomari on sen lopullisesti ratkaissut, joten nyt ei enään saa niitä vaihtaa, vaan kummankin on tyydyttävä siihen, minkä on täten huostaansa saanut.

Tuomari Sabath kehoitti samalla, että perheet asuisivat lähekkäin, niin kauan, että lasten kehitys osoittaa niiden todellisen alkuperäisyyden.

Kommunistipuolueen Duluth-Superiorin Seksuunakomitean vaalitaistelutyön johtaja, toveritar Irma Martin on Työmiehen toimitukselle antanut henkilökohtaisen kertomuksen siitä julkeasta roistontyöstä, jonka alaiseksi hän joutui Duluthissa, ollessaan keräämässä allekirjoituksia kommunistisille ehdokkaille. Hänen antamansa kertomus on seuraava:

Viime perjantai-iltana elok. 29 päivänä, jolin kulkemassa (West Duluthissa, keräämässä nimiä Kommunistipuolueen ehdokkaille, tov. Walter Frankien kanssa. Noin klo 6.15 olin kulkemassa Huron-kadulla, lähellä 28:tta avenueu yksinäni, tov. Frankien ollessa juuri eräässä asunnossa sisällä, tuli eräs suuri auto ja pysähtyi lähelleni. Luulin että autossa oli työläisiä ja ryhdyin puhelemaan heille kommunistien vaalitaistelusta. Mutta monta sanaa en ehtinyt *sanomaan*, kun autossa olleet miehet kaappasivat minut kiinni ja vetivät autoon, ennen kuin ehdin edes huutamaan apua. Samalla auto lähti kiitämään hurjaa vauhtia Arrowhead-siltaa kohden, länteen käsin.

Vaikka olimme kaupungin sisällä, ajoivat nuo fascisti-huligaanit ainakin 50—60 mailin tuntinopeudella. Autossa oli yhdeksän miestenkilöä, iältään noin 22—25 välillä. He alkoivat heti autoon jouduttuani "kuulustelemaan" minua kaikilla mahdollisilla kysymyksillä. Mitään suoria vastauksia en antanut. Kysyivät nimeäni, mutta en antanut sitäkään. Kun yritin huutaa apua, tukkivat nuo roistot suuni kädellään. Myöskin he pitivät lujasti küsistiini kiinni.

Kun oli saavuttu lähelle Arrowhead-siltaa, käänsivät huligaanit autonsa ympäri ja alkoivat ajamaan taas hurjaa vauhtia West-Duluthia kohden. Minulta tiedusteltiin, millainen on se kommunistinen kokous, joka on ilmoitettu pidettäväksi 55 St. W. ja Ruger St. luona samana iltana. Tämä kuulustelu osoitti, että nuo roistot tiesivät hyvin kommunistien toiminnan ja halusivat ehkäistä minun menoni kokoukseen. Myöhästyin tuosta vaalikokouksesta puoli tuntia tämän "kyyditsemisen" vuoksi.

Jonkun matkaa ajettuaan mainitusta sillasta West-Duluthiin päin, pysähdyttivät huligaanit autonsa ja heittivät minut autosta ulos, uhaten että "mene matkaasi ja kiireesti".

Tällaiset roistonteot mitä parhaiten todistavat, miten vihaisia porvariston taholta ollaan kommunistien toimintaa kohtaan. Porvarillinen "kansanvaltaisuus" paljastuu alastomasti siinä, että työläisten itsenäisen vaalitaistelunkin järjestäminen on sellaista, mitä porvaristo / ei voi suvaita. On hyvin paljon mahdollista, että tuo roistojoukko oli terästrustin lähettämänä suorittamassa konnantyönsä.

Raetuhoja viljaaavikolla

REGINA, syysk. 1. — Reginassa lauantaina pidetyssä Saskatchewanin kunnallisen raevakuutusyhtiön kokouksessa arvioitiin raesateiden tuottama tuho $2,500,000:ksi, johon sisältyy joku summa seuraavien kahden viikon aikana tapahtuvia mahdollisia tuhoja varten.

Koko summa on neljä kertaa niin suuri kuin viime vuonna ja maksuerät vaihtelevat kahdeksasta 28 senttiin kylvöeekkeriä kohden lisättynä tavalliseen neljän prosentin maksuun, mikä on neljä senttiä eekkeriä kohden kaikesta maasta kunnallisen raevakuutusyhtiön alaisina toimivissa kunnissa.

Väkijuomain kuljetuksen ehkäisyä aiotaan tehostaa

DETROIT, elok. 30. — Täällä olevat yhdysvaltalaiset virkailijat sanoivat eilen, että rannikkovartijaston keskusasemalta Buffalosta on määrätty 24 Erie-järven satamissa olevaa panssaroittua vartiovenettä tulemaan Detroit-joelle muodostamaan sulun joen suulle.

Tiedonannot kertovat, että olutlaiva "Vedas" olisi palannut entiselle paikalleen pirtukuljetuksessa. Tämä canadalainen olutlaiva kerrotaan nähdyn Erie-järvellä ja oletetaan sen asettuvan lähelle Detroitia.

Canadalaiset tullivirkailijat pidättivät saman aluksen Middle Sister-saaren luona elok. 15. p., jolloin sillä oli lastina 15,000 laatikkoa olutta. Laivan virkailijoille annettiin Windsorissa $400 sakke siitä, että olivat purkaneet osan lastiaan Erie-järvellä, mutta myöhemmin kansallinen tulojaosto ilmoitti sakon annetun laittomasti.

VAPAUS Canadan suomalaisen työväestön aate Hinnoksanzattoja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.
VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario. Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

General advertising rates, 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion, 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish people in Canada.

Toimitus, konttori, kirjakauppa ja paino omassa talossa Elm Streetillä.

Postiosoite: Vapaus, Box 69, Sudbury, Ont.

Puhelimet: Konttori 1038. — Toimitus 536W. — Kirjakauppa 2287W.
Phones: Office (job work, advertisements, etc.) 1038—Editor 536W.—Bookstore 2287W.

ILMOITUSHINNAT VAPAUDESSA:
Tarjoavilteilmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Työnhaitsijoiden maksuille ommoitukset 50c palstatuuma. — Nimenmuuttoilmotukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.50 yht. $2.00 3 kertaa. — Ammattiosoitilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset 1.00 kerta. — Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50 Lehtoukset kiitoslauseilta tai muistoväreiltä. — Kaikki muut ilmoitukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmettajien ja ilmoitusmyyntimiesten on, vastattaessa, yhteettävä ilmoituhinta etukäteen.

TILAUSEHNAT:
3 vk $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muihin ulkomaille: 1 vk. $6.00 6 kk. $3.50 ja 1 kk. $1.00.

Julkaisija J. W. Ahlqvist.
Manager: J. W. Ahlqvist.

Office, Bookstore and Printshop: Vapaus Building, Elm Street.

All mail to be addressed: Vapaus, P.O. Box 69, Sudbury, Ont.

Jos että milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseemme, kirjoitakaa osoitteenhaltijan henkilökohtaisella nimellä: J. W. Ahlqvist, liikkeenhoitaja.

Neuvostoliiton mainarien olosuhteista

Tämän lehden eräässä viime viikolla ilmestyneessä numerossa käsittelimme "kapitalistien hyökkäystä Neuvostoliiton hiilenvientiä vastaan" ja kapitalistisen maitten, erikoisesti Yhdysvaltain, mainareitten olosuhteita. Käymme nyt käsittelemään kysymystä, missä määrin Neuvostoliiton mainarien työpalkka, työaika, olosuhteet ja järjestäytyminen eroaa Yhdysvaltain y.m. kapitalististen maitten mainarien olosuhteiden loihtimista kurjuuskuvista.

Neuvostoliiton mainarien olosuhteet ovat paremmat kuin yhdenkään muun maan mainarien olosuhteet koko maailmassa. Neuvostoliiton mainarien olosuhteet tulevat päivä päivältä paremmiksi ja paremmiksi. Sanokaapa missä kapitalistisessa maassa (ja erikoisesti, onko asian laita tämmöinen "vapaan amerikalaisen työväen" kotimaassa) työläiset kontrolloivat, hallitsevat ja pitävät käynnissä teollisuutta, jossa he itse ovat sekä työntekijöitä että isäntiä; jossa he työskentelevät vain kuusi tuntia päivässä ja saavat levähtää joka viidennen päivän; jossa heillä on kaikenlainen lääkärinhoito vapaata, vapaine sairaaloineen ja terveyskoteineen; jossa heidän ei tarvitse maksaa vuokraa asunnoistaan, ei maksaa mitään lämmöstä eikä valosta; jossa he saavat vapaasti työvaatteet ja kengät; jossa heillä on nykyaikaiset, terveydellisiä vaatimuksia vastaavat kylpyhuoneet (vapaa saippua); jossa heillä on voimassa sairaus-, tapaturma-, henki-, työttömyys- ja vanhuusvakuutus; jossa he vuosittain saavat 2—4 viikon loman täydellä palkalla lepokodeissa, y.m.? Nämä ovat vain muutamia *normaalisia*, Neuvostoliiton mainarien olosuhteisiin kuuluvia seikkoja. Myös on mainittava siitä tosiseikasta, että heidän palkkojaan säännöllisesti korotetaan aika-ajoittain.

Entä "vapaan amerikalaisen työväen" olosuhteet? Tämmöiset Neuvostoliiton mainarien etuisuudet ovat tykkänään amerikalaisen mainarin ylettyvien ulkopuolella. Ja kuitenkin kapitalistisilla loisilla on sisua rääkyä Neuvostoliiton "mainarien hirveistä olosuhteista". "Vapaan amerikalaisen työläisen" järjestöt on murskattu, työpäivää pitennetty uskomattoman paljo, palkat alennettu orjapalkkain tasoon, työpaikat ovat ainaisten tapaturmain takia teurastuslaitoksia, lakot murskattu valtiomahdin avulla; amerikalainen työläinen on aina tekemisissä yhtiöitten kätyrien, sotilasten ja santarmien kanssa sekä joutuu murhatuksi yhtiöitten poliisin toimesta, ilman vakuutusjärjestelmää, sietämättömät työsuhteet, ankara työttömyys, kapitalistisen ratsionalisoimisen takia ajetaan tuhansittain mainareita mierontielle, j.n.e. Kas nämä ovat vain muutamia *normaalisia* seikkoja amerikalaisen mainarin olosuhteissa.

Samaa on sanottava Australiasta, missä 12.000 mainaria kävi katkeraa lakkotaistelua 15 kuukautta teollisuusporhojen "työväen"-hallitusta vastaan, joka lähetti sotilaita lakkolaisia ampumaan ja sai heidät lopulta ajetuksi takaisin työhön; samaa on sanottava Ranskasta, Englannista, Saksasta, Belgiasta ja Puolasta — Intian ja muitten siirto- ja puolisiirtomaitten mainarien olosuhteet ovat niin hirveitä, että niitä ei tarvitse erikoisemmin lähteä kuvailemaan. Kapitalistisissa maissa on parhaillaan kymmeniätuhansia mainareita lakossa: Canadassa ovat hiilimainarit nälässä ja puutteessa; Englannissa samaten ja samanlainen tilanne vallitsee kautta koko kapitalistisen maailman. Tästä kaikesta vaikenevat visusti brittiläiset, amerikalaiset ja canadalaiset sodan valmistajat ja heidän uskolliset lakeijansa, jotka kaikki koettavat lietsoa vihan liekkejä Neuvostoliittoa vastaan. Mutta siinä tulevat he epäonnistumaan.

Sosialistisen rakennustyön viisivuotissuunnitelman täyttämisessä *ovat Neuvostoliiton mainarit aivan eturintamassa.* Kun kapitalistisissa maissa hiiliteollisuuskin on syvän talouspulan pyörteissä, niitten työläiset jatkuvan hyökkäyksen kohteena, palkat alennettuina nälkätason rajamaille, työpäivää pitennetty, mainarien järjestöt murskattu, niin Neuvostoliiton hiiliteollisuus kehittyy niin nopeassa tempossa, että Neuvostoliitto tulee pian olemaan aivan ensimäisiä hiilentuottajamaita. Teollisuuden kehittymisen kanssa ritirinnan on kohonnut työläisten taloudellinen, yhteiskunnallinen ja kulturellinen taso, palkkoja kohotettu, työpäivää lyhennetty, työläisten järjestöt kukoistavat ja olosuhteet paranevat päivä päivältä.

Allaoleva taulukko antaa selvän kuvan hiiliteollisuuden nopeasta noususta:

Vuosi	Tuotanto (milj. tonneissa)
1922	7.9
1923	9.0
1924	11.1
1925	13.9
1926	26.5

Kuten taulukko osottaa, kaksinkertaistui Neuvostoliiton hiilituotanto 1925—26, saavuttaen sodan edellisen tuotantotason. Ja myöhempinä vuosina on hiilituotanto yhä kohonnut suuressa määrässä, sivuuttaen sodan edellisen tason. Ja tämä kaikki tapahtui aikana, jolloin kapitalistiset maat eivät ole voineet edes yllä pitää — saatikka sivuuttaa — sodan edellistä tuotantotasoa.

Talousvuodelle 1927—28, siis vuotta ennen suuren Viisivuotissuunnitelman alkamista, asetettiin päämääräksi 35.3 miljoonan tonnin tuottaminen. Tämä määrä tuli ylitetyksi 100,000 tonnilla. Viisivuotissuunnitelman ensimäisen vuoden, lokakuusta 1928 lokakuuhun 1929, päämääräksi asetettiin 41 miljoonan tonnin tuotanto. Tällä ajalla tuotettiin kuitenkin vain 39.9 miljoonaa tonnia, joten asetettuun päämäärään ei päästy, vaikka tuotanto lisääntyikin 4.5 miljoonalla tonnilla edelliseen vuoteen verraten. Juuri tänä vuotena sai Neuvostoliitto kokea vastavallankumouksellisten suurta sabotaashia (Shakty, y.m.).

Viisivuotissuunnitelman mukaan piti hiilituotannon talousvuodella 1929—30 kohota 39.9 miljoonasta tonnista 47.4 miljoonaan tonniin. Puhcena olevan talousvuoden ensimäisellä puoliskolla kohosi tuotanto ennen kuulemattomaan määrään, 51.1 miljoonaan tonniin, ylittäen puolessa vuodessa koko vuoden osuuden 3.3 miljoonalla tonnilla. Viisivuotissuunnitelman ensimäisten laskelmien mukaan pitäisi vuotuisen hiilituotannon kohota 75.0 miljoonaan tonniin Viisivuotissuunnitelman päättyessä. *Mutta tämä päämäärä tullaan saavuttamaan täydellisesti kolmessa vuodessa. Kolmen vuoden aikana tulee Neuvostoliiton kaivosteollisuus, joka on eturivissä sosialismia kohti marssiessa, kaksinkertaistamaan tuotantonsa.*

Kun Korkein Talousneuvosto revisioi ja lisäsi kaivosteollisuuden osuutta koko viiden vuoden ajanjaksoa varten, esitti se 71 miljoonan tonnin määrän asettamista. Neuvostoliiton mainarit vaativat 75 miljoonan tonnin määrän asettamista. Määräksi asetettiin 72 miljoonaa tonnia.

Ja öljytuotantoon nähden on asian laita sama. Viisivuotissuunnitelma tulee toteutettua kahdessa ja puolessa vuodessa. Täten harppaa Neuvostoliitto huomattavimpien maiden joukkoon hiilen ja öljyn tuotantoon nähden.

Näitten seikkain valossa saatetaan helposti ymmärtää, miksi imperialistit kurkku käheänä rääkyvät ja punovat juoniaan sekä salaliittojaan Neuvostoliittoa vastaan. Imperialistisilla hiiliparooneilla, kapitalistisilla "öljykuninkailla" ja koko loisien luokalla on vakavia syitä raivota meidän Neuvostoisänmaatamme vastaan. Hiiliparoonien ja heidän lakeijainsa uusi solvausryntäys ja sodan valmistelut Neuvostoliittoa vastaan läyvät päiyän selväksi asiatietojen valossa.

Ritirinnan sosialistisen teollisuuden voittoisan eteenpäin marssin kera paranee Neuvostoliiton työväenluokan asema kokonaisuudessaan. Tämä tapahtuu samaan aikaan kun kaikkien kapitalistisen maitten työläisten — ja erityisesti mainarien — olosuhteet käyvät entistään huonommiksi.

Tilaisuuden tullen tulemme vielä käsittelemään Neuvostoliiton mainarien olosuhteiden eräitä toisia puolia.

Reformismi työläisurheilussa

Heinäkuun 12 ja 13 p:nä Detroitissa pidetyt Työväen Urheiluliiton kilpailut onnistuivat verrattain hyvin, mikäli niitä katsotaan puhtaasti urheilulliselta kannalta. Mutta täyttivätkö ne päätarkotuksensa — työläisurheilun propagandan levittämisen? Ehdottomasti eivät. Työväen Urheiluliitto järjestää kilpailuita siinä nimenomaisessa tarkotuksessa, että se saisi niitten avulla lähemmäksi itseään, ja ylipäänsä työväen luokkaliiketä, ne työläisurheilijat, jotka vielä kuuluvat porvarien kontrolloimiin järjestöihin. Detroitin kilpailut saattoivat muutamia työläisurheilijoita lähemmäksi Työväen Urheiluliittoa, mutta ei luokkaymmärryksessä. Näitten kilpailujen järjestelyn johdossa olevat toverit tekivät erään vakavan, työläispiireissä anteeksiantamattoman virheen, joka saattaa johtaa useat kilpailuihin osallistuneet työläisurheilijat vakaviin harhakäsityksiin. Tämän takia, samalla kun annamme täyden tunnustuksen kilpailujen toimeenpanijoille siitä, että he onnistuivat saamaan työläisurheilijat kautta maan — ja myös Canadasta — osallistumaan näihin kilpailuihin, on meidän ankarasti arvosteltava heitä ja osotettava heille tekemänsä virheet.

Toveri Heimo ja toiset järjestyskomitean jäsenet, jotka eivät käsittäneet työläisurheilun periaatteita, pyysivät erään pankkilaitoksen lahjoitatmaan palkinnon näitä kilpailuita varten. Pankki, joka tahtoi osottaa "ystävällisyyttään" työläisiä kohtaan, lahjoitti palkinnoksi kauniin maljan. Tämä malja, pankkia ilmottavine kaiverruksineen, asetettiin kilpailujen parhaimmaksi palkinnoksi. Järjestyskomitean eräät jäsenet tahtoivat mennä vieläkin pitemmälle. He vaativat, että palkintojen jakotilaisuudessa olisi pidettävä puhe pankin puolesta ja kiitettävä pankkia tekemästään lahjotuksesta.

Tämä esitys kuitenkin hylättiin, mutta ilman että asiaa olisi selvitetty selvältä luokkakannalta, johtaen niin ollen uuteen vakavaan virheeseen. Eteenpäin-lehden elokuun 2 päivän numerossa oli mainituista kilpailuista raportti, jossa m.m. sanottiin:

"Mestaruusmalja. Se annettiin suurimman pistemäärän saavuttaneelle seuralle. Tämän kauniin palkinnon oli lahjoittanut Highland Statepankki, jota työläiset käyttävät. Tämä on parhain palkinto mitä milloinkaan on annettu työläisten urheiluseuroille tässä maassa. Meidän pitäisi nostaa hattuamme mainitun pankin johtajille ja erikoisesti sen suomalaisen departementin johdolle. Mr. E. Karson."

Eteenpäin-lehden Detroitin raportteri on ilmeisesti pikkuporvarillisen ideologian läpitunkema, sillä muuten hän ei olisi kirjoittanut moista raporttia. Ja Eteenpäin-lehteä, vallankumouksellisena työläisten lehtenä, on ankarasti arvosteltava siitä, että se laski palstoilleen moisen raportin. Jos mainitun raportin lähettäjä on Eteenpäin vakituinen raportteri, olisi hän ilman muuta erotettava toimestaan ja hänen tilalleen asetettava *henkilö*, joka ymmärtää jossain määrin luokkataistelua.

Mikä vaara piilee moisissa raporteissa ja erikoisesti mainitunlaisissa palkinnoissa?

Se ensiksikin johtaa työläisen semmoiseen harhakäsitykseen, että pankki on työläisten ystävä ja että se lahjottaa palkinnon työläisurheilun edistämiseksi. Toiseksi se suuntaa työläisurheilijat etsimään tukea Työväen Urheiluliitolle, ei vallankumouksellisilta ammattiliitoilta ja taistelevilta työläisten järjestöiltä, vaan pankkilaitoksilta ja työnantajilta. Kolmanneksi se saattaa työläisten urheiluliikkeen huonoon valoon työlästen silmissä. Ja neljänneksi se ikuistuttaa porvarillisen käsityksen, että kilpailu tapahtuu vain parhaimman palkinnon takia. Ja tämän porvarillisen käsityksen loogiilisena seurauksena on se, että työläisurheilijan tulisi kilpailla vain semmoisten järjestöjen kilpailuissa, jotka pystyvät, antamaan parhaat palkinnot, nimittäin, Yhdysvaltain Urheilijain Liiton, Nuorten Miesten Kristillisen Yhdistyksen ja muitten porvarillisten järjestöjen kilpailuissa.

Porvarien järjestöihin, kauppoihin, pankkeihin ja toisiin kapitalistisiin ja pikkuporvarillisiin laitoksiin vetoamisen asemasta palkintojen saamiseksi on meidän käännyttävä vallankumouksellisten teollisuusliittojen, työväenlehtien, osuuskauppain ja muitten työväenluokan järjestöjen puoleen. Kun meidän urheilijamme kilpailevat työläisten järjestöjen lahjoittamista palkinnoista, vaikkapa nämä palkinnot eivät niin kovin kalliita olisikaan, niin silloin me emme ainoastaan vedä työläisurheilijoita lähemmäksi Työväen Urheiluliittoa, vaan me vedämme heitä lähemmäksi ylipäänsä taistelevaa työväen luokkaliikettä. Ja se on ainoa liike, joka tulee rakentamaan meidän järjestöämme ja jota me opetamme jäsenemme seuraamaan.

Tämä yksi huomattava reformismin näyte riveissämme (aatesuunta, joka pyrkii johtamaan työläiset pois luokkataistelun tieltä) osottaa, että riveissämme on paljo pikkuporvarillisia aineksia, jotka tahtovat ohjata liikkeemme reformistisille poluille. Meidän tulee jyrkästi taistella moisia riveissämme ilmeneviä reformistisia virtauksia vastaan. Käsitellessään riveissämme ilmenevää reformismia, lausutaan elokuun 3 p. pidetyn Työväen Urheiluliiton konferenssin päätöslauselmassa, että "konferenssi ehdottomasti julistaa näiden tendenssien johtuvan porvariston harjottamasta painostuksesta meidän liikettämme vastaan, että ne ovat vastakkaisia työväenluokan eduille, ja että niitä on armottomasti vastustettava. Konferenssi julistaa, että se tulee käymään hellittämätöntä taistelua kaikkia riveissämme ilmeneviä, työväen luokkakantaa vastustavia aatteita ja niiden edustajia vastaan."

Parhaana taistelukeinona moisten työväen luokkakannalle vastakkaisten aatteiden voittamiseksi on se, että jokainen Työväen Urheiluliiton jäsen saadaan aktiivisesti osallistumaan Työväen Urheiluliiton rakentamiseen, hankkimaan siihen uusia jäseniä tehtaista. Työväen urheiluliitolla pitäisi olla osasto jokaisessa tehtaassa. Samaten myös jokaisessa vallankumouksellisessa teollisuusliitossa.

Työväen Urheiluliiton on kielettävä kilpailu kaikista porvariliikkeiden lahjottamista palkinnoista. Detroitin Voiman, joka voitti yllämainitun pankin lahjottaman maljan, pitäisi hyljätä sen julkisesti.

Eteenpäin, kohti vallankumouksellista urheiluliikettä!

FRANK HENDERSON.

"Erilaisten poliittisten mielipuolien lepopaikka"

Sellainenkin veke, kuin mitä otsikkoon on kirjoitettu, kuulema löytyy täälläkin Canadassa. Olemme olleet näihin saakka sellaisessa uskossa, että ainakaan suomalaisten keskuudessa ei olla vielä tähän saakka tässä maassa päästy niin pitkälle, että olisi ehditty laittamaan tänne "erilaisten poliittisten mielipuolien lepopaikkaa". mutta olemme siinä suhteessa hairahtuneet. Olemme tähän asti olleet siinä käsityksessä, että mainitunlaista ja -nimistä sovintovuodetta käyttelevät vain Suomessa kaikenkarvaiset porvarit ja noskeläiset keskenään, mutta mitä sitä turhia. On se jo ehtinyt tänneki. Sellainen veke kuuluukin olevan aivan tässä naapurikylässä, nim. Copper Cliffissä, Suomen konsuli Franssin oleskeluhuoneessa.

Koko "erilaisten poliittisten mielipuolien lepopaikasta" emme olisi tienneet tuon taivaallista, ellei käteemme olisi joku päivä sitten sattunut täkäläisten fascistien äänitorvi "Canadan Uutiset", jossa eräs kirjoittaja, kaikesta päättäen pappismies, pakisee tuosta tavallaan kuuluksi tulleesta tai tulevasta, vuoteesta, jota konsuli itse kuuluu nimittävän yllämainitulla lupsakalla nimellä. Ettei meitä tehtäisi valehtelijaksi ja omasta pääkopastamme tämän jutun keksijäksi, lainaamme tuota vuodetta koskevan kirjoituksen kokonaisuudessaan:

"Erilaisten poliittisten mielipuolien lepopaikan unohtaminen olisi kuitenkin tämänkin kirjeen puitteissa anteeksiantamaton synti. Semmoinenkin historiallinen huonekalu löytyi nimittäin kons. Franssin oleskeluhuoneen. Se oli kuin H. S. Tiitus-Kenosen demokraattinen autobussi, ja soveltuu se varsin hyvin konsuli Franssin kansanvaltaisille periaatteille ja teoreille maailmankatsomukselle. Ei kä se — nimittäin se historiallinen vuode — ole koskaan edes vaarassakaan: 'joutua ilmakehänsä puolesta liiaksi kyllästytetyksi kansallisilla tuoksahduksilla ja leimahduksilla', jommoinen on tosin usein nykyään Suomessa Kenosen Autopussin laita, — kuten Tiitus juoruaakin! Se ominaisuus kuitenkin molemmissa — niin Kenosen Autopussissa kuin konsulimme varustamassa historiallisessa lepopaikassakin — on prikulleen yhteistä, että molemmat: 'ovat omiaar lähentämään eri kansalaisryhmiä ja erilaisia poliittisia mielipuoli toisiinsa.'

Ja voihan tässä, niin herra Kenosen kuin herra konsulinkin maailmankatsomuksessa jotakin peräollakin. Joo—oh, — ja laaja perä onkin! — Tässä herra konsulin allekirjoitaneellekin tarjoamassa historiallisessa vuoteessa olivat nimittäin vuorotellen, ja joskus parittainkin — kukkoilematta nu kahdelleet ja kukahdelleet täydel lisessä levossa, sovussa ja rauhassa, ja ryppyilemättä ja rimpuile matta, hiuksia halkomatta ja toistensa liikavarpaille astumatta, konsulin nimenomaisen selostuksen mukaan, muistaakseni; m.m. Suomen herra pääkonsuli ja paljon hyvin paljon pienempiä konsulei ta; Huvudstadsbladetin toimitussihteeri, Helsingistä, Finland; Suomen Svenska Folkpartiet'in itseoi keutettu edustaja, dito'sta; Uuder Suomen toimitussihteeri, Helsingistä, Suomi; Suomen Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän it seoikeutettu edustaja, Suomer eduskunnasta, Heimolasta, H:ki Ilkan toimittaja, Vaasasta, Suomi Suomen merimiespastoreita useammanlaisia; Sverigen kuninkaskunnan herra konsuli; Atlannin lukemattomien valtamerilinjojen pääy.m. herroja; Suomen väärentämättömiä valtiokirkkojen pappeja (en tullut udelleeksi olivatko 'oikeauskoisia' vaiko vain 'lutherilaisia') Canadan kansankirkon suomalaisia pappeja; suomalaisia: presbyteri pappeja, methodistipappeja; baptistipappeja; U. S. A:n synoodalaisia pappeja, congregationalisti pappeja; 'Suuri, Kaunis, Rumi Maan' kirjoittaja tri Sakari Pälsikin, y.m. politikoitsijoita ja pis nesmiehiä niin korkeampia kuin alhaisempiakin maallisten valtakuntien edustajia; kirjailijoita, sanomalehtimiehiä, taiteilijoita farmareita ja mainareita, ja lop pujen lopuksi kirjeenvaihtajanne vaatimaton persoona

Siis, saan kirjaimellisessa merkityksessä: oli keksitty oikea 'erilaisten poliittisten mielipuolien lepopaikka' — veljeysvuode jommoisia herraparatkoon tämä rakkaitten suomalaisten 'runnaama' maailmkipeimmin juuri nykyaikana tarvitsisi tuhatkaupalla, vähän rauhoittamaan meitä kaikenkarvaisia kansanjohtajia ja maailmanparantajia! Me kun olimme — vuosikymmenien kokemuksesta, tottuneet mainitunlaiseen hyvin sekalaiseen seurapiiriin, ei meitä lainkaan häirinneet edellämainittujen edesmenneitten henkien mahdollinen läsnäolo. Me olemmekin päättäneet ehdottaa, että Copper Cliffissä olevalle Suomen Tasavallan arvovaltaiselle edustajalle annettaisiin tupla-valkoisen ruusun ensimäisen luokan ritarimerkki — nauhoineen ja rensseleineen, suurosti ansioituneen, koko ihmiskuntaa rauhoittavan keksintönsä johdosta! Paljon pienemmistäkin ansioista niitä on kuulemma jaettu."

Allekirjoittanut on ihan samaa mieltä ylläolevan kirjoittajan kanssa. Kyllä niitä tosiaankin on Suomessa annettu tuplajuualisen — anteeksi! — tuplavalkoisen ruusun ensimmäisen luokan ritarimerkkeä ja paljon pöhlömmille valtiomiehille, kuin kenelle yllälolevan kirjoittaja sen nyt ehdottaa annettavaksi.

Kuitenkin me epäilemme, että tämä viimeinen "erilaisten poliittisten mielipuolien lepopaikan' käyttäjä on sentään tehnyt avosuisuudellaan karhunpalveluksen lupsakalle ja kaikesta päättäen huumorintajuiselle konsulille. Kun tämä juttu tulee Suomen aito-suomalaisten, joita me rasvanahkaiset työläiset, kutsumme suoralta kädeltä fascisteiksi, korville, niin sitten on ihme, ellei konsulille anneta muistutusta, ellei pahempaakin. Asia on, nähkäs, sillä tavalla, että suomalainen fascisti ei tunnusta ruotsalaisia itsensä vertaisiksi mielipuoliksi, joten on siis anteeksiantamaton rikos ollut konsulimme puolelta, että hän on siinä suomalaisten "poliittisten mielipuolien" seurassa mukuttanut riikin-ruotsalaisia.

Toisekseen meistä on hyvin entieellistä, pahaennustavaa siinä, että mainitun vuoteen viimeisin vieras kirjoittaa konsulin "terveis tä ja kansanvaltaisista periaatteista ja maailmankatsomuksesta", sillä sellaiset maailmankatsomukset enempää kuin periaatteetkaan eivät sovi valkoisen Suomen edustajalle. Tuntuu ihan siltä kuin tämä konsulin viimeinen vieras tarkoituksellisesti noista kaikista mainitsi, saattaakseen Suomessa olevan Kossoliinin hallituksen tietoon, jonka päämaja on Lontoossa, että täällä on sellainen vieras, joka antaa suomalaisten poliittisten mielipuolten lepopaikan, ja riikin-ruotsalaisenkin, mukuttaa malaisen verivihollisen.

Lopuksi saanemme mainita niinkuin lukijalle itselleen ehkä tiedossa on, että tätä lehteä kehoitaksensa, että tätä lehteä suomalaisten työläisten lehdeksi täksi alkaa jokaisen lukijan hankkia ja levittämään. Vaikka tämä itse tässä sanomassa, niin ei kaiketi kuitenkin uskoo, että jokainen lukijakuntaan jäsen tämän lehden lukijakuntaan varsinaisessa työläisenkeskuudessa, lukevat myöskin porvarit, ehkäpä suomalaiset, ole maannut, eikä kaiketi tule maankaan, siinä "erilaisten mielipuolien lepopaikassa" sillä lehtemme taksa on tämän porvarien kanssa yhteiskunnan tervejärkisimmän koa. Eikä sitä ole ylimaksettu kirjoittajakaan uskaltanut, että kommunistit olisivat tanneet henkistä hauraute rien enempää kuin muidenkaan man sortin "poliittisten mielipuolien" kanssa. Ja mitä leltaan sellaisia yrityksiä miin sellaiset jyrkästi seksi! Täytyy tässä rauta ahjoon.

Seppä Jussi

Velvän hinta alhainen kriisin seuranksena

Canadan maatalous on kriisin kouristuksissa. Maataloustuotteitten ylituotanto maailman mitassa johtaa köyhäin maanviljelijäin suoranaiseen kurjistumiseen ja ajaa heidät täydelliseen vararikkoon. Maatalouden tuotantomuotojen rationalisoiminen johtaa köyhäin maanviljelijäin pakkoluovutukseen näiln pakkohuutokaupat ja ajaa heidät mailtaan. Täten valmistetaan "nykyaikaista" suurpääoman maanviljelystä, joka storitetaan palkkatyön pohjalla.

Tämän toteuttamiseksi Canadan kapitalistiluokka tekee kaikkensa laskeakseen tuotantokustannuksia, voidakseen menestyksellisesti kilpailla muiden maiden maataloustuotteiden kanssa. On jo pitemmän aikaa ollut rahapääoman huntona hintain laskeminen. Jopa ennustettiin hintain olevan viidessäkymmenessä sentissä. Läheinen tulevaisuus tulee osoittamaan ettei ole Kysymyksessä vain ennustus, mutta elävä todellisuus.

Canadalainen "Wheat Pool" (venhän myyntirengas) on vedonnut maanviljeliöihin "asettakaa luottamuksenne" meihin. Nyt tuleé tiedot, että se on määritellyt pohjamaksun 60 sentiksi bushelilta. V. 1928 oli se $1.000 bushelilta ja viime vuonna 85 senttiä bushelilta. Mutta tämä on no. 1 viljaa, joten keskiarvo on paljon alhaisempi. Nykyisen määrittelyn pohjalla voidaan sanoa, että farmarit saavat keskimääräisesti noin 30 senttiä bushelilta sensijaan että ulkopuoliner voisi olettaa heidän saavan 60 senttiä. Lopusta pitää huolen rautatieyhtiöt ja viljakeinottelijat. "Wheat Pool" on myöskin viljakeinottelijain käsissä oleva väline, sellaisena kehittynyt ja nyt esiintyy avoimesti hirttosilmukan pujottajana farmarien kaulaan. Sen presidentti McPhail kuuluuttaa jäsenistölleen "alentakaa tuotantokustannuksia". Tämä tapahtuu myöskin rahapääoman, pankkiirien käskystä.

Tämä kriisi on osa yleisestä kriisistä mikä kuristaa maailman imperialismia voimia. Maatalouskriisi, johtuen kapitalistisista tuotanto- ja omistussuhteista maataloudessa, kärjistää teollisuuden luottopohjan kriittilaa, joka vuorostaan valkuttaa yhä syvällisemmin maatalouskriisin kärjistymiseen. Maailman markkinoilla on Neuvostoliiton, Argentiinan ja Yhdysvaltain y.m. viljaa. Tämän vuoden canadalaisen viljasadon ylijäämä tulee olemaan kerkeampi kuin viime vuonna. Rahapääoma käy tariffi sotaa maailman viljamarkkinoilla, mutta kaikkein imperialistisen valtojen hyökkäys tulee kuitenkin keskittymään proletaarista kilpailijaansa, Neuvostoliittoa vastaan.

Tämä osottaa tilanteen. Edessämme näemme kuvan, sadat tuhannet Canadan työläiset ovat nälkäkuoleman partaalla samanaikaisesti kuin viljaelevaattorit tukehtuvat tulvillaan vehnästä, jolle ei löydy markkinoita, joka merkitsee maanviljelijäin nälkiintymistä ja ajautumista teollisuuden vara-armeijaan. Kysymys siis farmarien ja teollisuusproletaariaatin yhteiseksi kysymykseksi. Taisteluún on noustava yhdessä monopolistisen rahapääoman valtiutta vastaan, imperialismia vastaan.

Keskus.

Ensimäinen päivä elokuuta Helsingissä

Suomen fascistihallitus luonnollisestikin koettaa ulospäin näyttää, että on onnistuttu täydellisesti tuhoamaan kaikki mitä kutsutaan kommunistiseksi työväenliikkeeksi ja vallankumoukselliseksi joukkoestintymiseksi ja järjestelmällisesti sensuroidaan kaikki mitä lehdistössä tiedoitetaan tilanteesta maassa. Kun tästä huolimatta näkee fascistien pää-äänitorvessa "Uudessa Suomessa" tiedoituksen "mitättömästä välikohtauksesta" Helsingissä, voi arvata ettei kaikki olekaan niin rauhallista kuin ulospäin koetetaan uskotella. "Mitätön välikohtaus" kuvataan yllämainitussa lehdessä seuraavalla tavalla: "Kello 12 elokuun ensimäisenä päivänä oli muutamia alaikäisiä ja kaksi nuorta naista kilvenneet kivelle Agricolantorilla ja huutaneet: 'Alas imperialistinen sota', jonka jälkeen olivat lähteneet pakoon. Seuraksena huudosta oli yli sata uteliasta kokoontunut pienin ryhmiin, jotka kumminkin poliisin määräyksestä kiireesti hajaantuivat. Seitsemän henkilöä, jotka eivät heti noudattaneet määräystä vangittiin, mutta laskettiin vapaaksi myöhemmin."

Se fascistilehden kertomuksesta. Tapahtuma on esitetty tällä tavalla, että varmasti vapautuu mahdollisesta valituksesta sensuurille, on väärä. Ensiksikin on asia niin, että S:n Kommunistinen Puolue oli lentolehtisissä kehoittanut työläisiä esiintymään imperialistista sotaa ja fascismia vastaan ja toisekseen Agricolantori oli yksi kokoontumispaikoista. Tämän jälkeen voidaan käydä lähempään tarkasteluun "Uuden Suomen" tiedoituksesta. "Alaikäiset" ja "nuoret naiset" olivat nuoria kommunisteja, jotka fascistiterroria uhmaten esittivät asiaansa. Mitä taas pakoonlähtemiseen tulee emme oikein usko sitäkään, mutta jos niinkin olisi, ei sitäkään sovi ihmetellä, sillä olisihan nykyään ajattelematonta antaantua fascistien käsiin, kun jokainen taistelutoveri niin kipeästi tarvitaan paikallaan. "Uteliaat" taas olivat luokkatietoisia työläisiä, jotka olivat kuulleet puolueen kehoituksen ja tulleet kokouspaikalle. Poliisin läsnäolo ja vangitsemiset taas näytävät, ettei "välikohtaus" millään muotoa ollut kovinkaan "mitätön". Mitä taas "uteliaiden" lukumäärään tulee, tietävät Ruotsin työläiset, että Suomen porvarit harrastavat samanlaista laskutapaa kuin Ruotsinkin porvarit kun tehdään selvää työläisten joukkokokouksien osanottajamäärästä. Jos kerran suomalainen fascistilehti sanoo luvun olevan yli sadan, voimme hyvinkin kertoa sen 8:lla tai 10:llä.

Merkitykstömästä ja paikkansapitämättömästä uutisesta "Uudessa Suomessa" voimme vetää sen loppupäätelmän, että Suomen Kommunistipuolue työskentelee ja saa myöskin vastakaikua toiminnalleen työtätekevien massojen keskuudessa. Suomen proletariaatti taistelee ohranavainoja ja fascistiterroria vastaan kansainvälisen johdon mukaan, imperialistista sotaa vastaan ja imperialistien Neuvostoliiton tuonamissuunitelmia vastaan, kirjoitetaan Ruotsin kommunistipuolueen äänenkannattajassa Ny Dag-lehdessä.

Fort William

Vastaus Industrialistin no 196 olleeseen maitolakkolaisen kirjoitukseen

Tämän lakkolaisen nimeä käyttävän ja apuriensa toimesta oli ilmoitettu paikallisessa porvarilehdessä maidon kuluttajain kokous, protesteeraamaan kolmea isointa maitoliikettä, vastaan, koska nämä olivat yksimielisesti nostaneet maidon hinnan. Tätä käyttivät yksityis-meijerien omistajat valttinaan, ja miksikäs ei kun kerran oli hyvä tilaisuus valmistettu sillälailla. Saatu osuusmeijerin isäntä pelaamaan klikkiä ja sopimaan näiden kahden meijerin kanssa hinnasta. Tässä malli "puolueettomasta" osuustoiminnasta. Kommunistien osuustoiminnassa tekee isännät ja johtokunta sen vaan minkä jäsenistö päättää.

Miksi et sanonut suoraan minkätähden se ensimäinen kokous epäonnistui. Tiedän hyvin syyn, kun kuulut tuplaveen edustamaan pelastusrenkaan kannattajien kannattajiin, jotka sotii kynsin hampain osuustoimintaa vastaan. Silloinhan oli se osuustoimintajuhlien alkajaisparaati, jossa oli farmarit ja kaupunkilaiset näyttämässä yhteenliittymisen merkkiä. Sinne oli mennyt teidän kokouksenne puheenjohtaja kanssa, joka ei ole vielä unohtanut kantofarmarin elämää, niinkun sinä olet. Miksi ette pitäneet kokousta ja heti silloin kun osuusmeijeri halventi maidon hinnan, että autetaan sitä liikettä joka auttaa meitäkin? Onko saatu 17 vuoteen maitoa ja voita niin halvalla kun on tänä kesänä saatu. Tämä täytyy sinunkin tunnustaa, että se on ollut osuusmeijeri, joka on halventanut hinnat. Nyt kun maidon hinta nousi siihen määrään, jossa se on ollut kesällä aina jo pitkän aikaa, niin nostat siitä provoseerauksen osuusmeijeriä vastaan. Levität kaikenlaisia perättömiä juttuja maidosta ja maidon ajureista. Se taitaa ollakin sitä uuden yhteiskunnan rakentamista vanhan kuoren sisälle. Sillälailla saavutetaan "teollisuuden vallankumous". Ihmeellisintä kuitenkin on se, että huomaat lakon olevan parhaan keinon saada maito halpenemaan, mutta et kuitenkaan huomaa sitä jotta elämän olosuhteitten puristuksessa ovat farmarit myöskin turvautu

Hehkuva Muistelmakirja Suomen Luokkasodasta ilmestynyt

Yli Kuoleman Kenttien

Punakaartilaisen muistelmia Suomen luokkasodasta 1918

Kirj. MAGNUS RAEUS (PERVOI)

Veriin sortui Suomen työväen vapautustaistelu, mutta **niinkuin päivä seuraa yötä, aalto aaltoa, niin tulee vielä vapauden aamunkoitto Suomenkin työläisille sarastamaan taantumuksen mustimmankin yön jälkeen.** — — Silloin toverit, vallankumouksen laine huuhtoaa kaikki esteet tieltään — — — ! **Tämä kirja** varmaan löytää tiensä jokaisen Amerikan suomalaisen kumoushengen läpitunkeman työläisnaisen ja -miehen käteen ja hän sen lukee kostunein silmin, mutta vakaa usko säilyy, että vielä kerran raikuvat eläköönhuudot kaikkialla sorretun työläisluokan vapaudelle.

Kirjallisuusasiamiehet

Teille on lähetetty joitakin kappaleita tätä kirjaa ja aloittakaa voimakas myynti. Kirjasta ei ole suurta painosta ja olemme varmat, että tämä kirja myydään loppuun 3 viikon kuluessa kun vain käydään talosta taloon myymässä ja haaleilla sisältöä selostetaan. Tämä muistelmakirjanen on meille kaikille samalla opiksi ja siksi sen jokainen ostaa kun hintakin on vain

55 SENTTIÄ

Kirja käsittää 173 sivua ja upean kansilehden.

Tämä kirja on taas arvokas lisäys Amerikan Suomalaisen S. Kustannusliiton tuotteisiin. Siis ryhtykäämme heti myyntiin.

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

Lähettäkää heti ..... kpl. kirjaa

"YLI KUOLEMAN KENTTIEN".

Nimi .....

Osoite .....

.....

.....

JALLISUUTTA

Yli kuoleman kenttien"

Suomen työväenluokan kärsimysvuosilta

luokkasota taisteltiin v:na tyen kansainvälisen porta Suomen valkopyövelien hemaan ennenkuulumattoisteurastukseen, jossa työläiset menettivät henoittanut" Suomen porvatässä teurastuksessa selerihumalaan, josta se ei ään selvinnyt, kuten Suoset tapahtumat osottavat. porvariston verihumalan aisuna on verrattain laaen oloihin katsoen) "vajallisuus", jossa porvaristamat "kirjallijat" ja "hisrhekumolvat työläisten lä ja teurastuksilla. Tuo "vapaussotakirjallisuus" kin niin inhoittavaa ja a roskaa, että edes kaikt eivät sitä ole voineet työläinen kääntää inänsä sellaiselle moskalle. dan jälkeen on Suomen "sivistys", sen kirjallit, y.m. rappeutuneet huimäärässä. Jatkuvasti yserrori ja vaino, joka on työväenluokkaan, on olsiihen, että työväestön not eivät ole saaneet kesti. Tästä on johtunut, äestön luokkasotakirjallinänyt verrattain niukaksi. joja on ilmestynyt Suotain Neuvostollitossa ja on saanut päivänvalon näytelmä, romaani, joukpiä kertomuksia, vieläpä Mutta lukumääräänsäkin vaikkapa laadun kätäisimme pois — työväen kirjallisuus on verrattain

lehtilikkeldemme kustannestynyt uusi luokkasota. KUOLEMAN KENTTIEN uistelmateos. Sen on kirtunnettu kynäilijämme Raeus, joka tunnetaan imimerkillä "Pervoi". n Raeus kertoo varsin tavalla omakohtaisia koja näkemyksiään kului ensimäisten työperustamisesta v. 1917 taisteluun, vankilahelvetteen ja sieltä vapautukka. Tapaukset liikkuvat essa, etupäässä Helsinsassa, Porvoossa, Kirkkoa "Makelon" (McElliott) sa Suomenlahdella, mutaan siinä tapauksiin Riorissa, Tampereella, ym. noo kirjansa olevan "puen muistelmia". Mutta ainoastaan yhden punamuistelma; se on koko stelevan työväestön muisa kärsimys- ja opetusuosilta. Se on kertomus tappioista ja ennenkaikkatulee niin päivänselvästi heet, joita tuossa taisteen. Tulee hyvin selvästi essa tapauksessa se, etSuomen työväenluokalta siltä puuttui puolue, llut kykenevä johtamaan vallankumoustaistelua voittoon.

Kirjassa ei vedetä "sankariksi" ketään herrasretkua, eikä porvarinaikkosta, kuten näissä "luokkasotakertomuksissa" ja näytelmissä usein pyritään tekemään. Siinä ei ole yksilösankareja — siinä on vain joukkoja ja joukkojen sankaruutta, joka tosin ei tuonut voittoa syystä kun ei ollut kykenevää johtoa.

Ja vaikka kirja onkin muistelmateos, on se kuitenkin jännittäväkin kuin romaani. Milloin se vie lukijan vartioimaan kuvernööriä, milloin hankkimaan elintarpeita punakaartille ja milloin taisteluun lahtarien ja saksalaistenkin kanssa. Toisinaan ei ole aseina muuta kuin halkoja — toisinaan taasen 11-tuumaisia linnoitustykkejä, Zenith-tykkejä, y.m. Toisinaan ei ole kiväärlä ollenkaan — toisinaan niitä on kaksikin. Milloin kirjoittaja vie lukijan Mäntsälän, Sipoon tai Askolan talonpoikain keskuuteen ja taasen Suomenlahden kalastajain pariin, Makelon voittamattomaksi sanottuun linnoitukseen. Se kertoo voitoista ja se kertoo tappioista, Helsingin taisteluista, saksalaisten teurastajain maihintuloista, "antautumisneuvotteluista" Helsingissä, "sotavangiksi" joutumisesta, saksalaisten ja suomalaisten lahtarien rosvoamisista, työläisten joukkomurhista, nälkään näännyttämisestä, vankileirikurjuudesta, sieltä karkaamisesta ja sinne ehdointahdoin takaisin palaamisesta, kuulusteluista, väliaikaisesta "vapaudesta" ja vihdoin "amnestiasta". Mutta aina myöskin selviää, miksi niin ja niin, kävi; miksi voitettiin, miksi hävittiin.

Onpa synkkien tapahtumain keskellä huvittaviakin kohtauksia. Esim. Makelon linnoituksesta johti maihin kolme merenalaista puhelinjohtoa; kaksi Suomen puolelle ja yksi Ruotsiin. Sen jälkeen kun lahtarit olivat valloittaneet erään (Sohlbergin) puhelinaseman, josta meni johto Makeloon, ryhtyivät Makelossa olevat punakaartilaiset "keskusteluun" lahtarien kanssa. Voi arvata, minkälainen se keskustelu oli!

Kirjoittaja sanoo esipuheessa: "Nämä muistelmat ovat työläisen työläisille kirjoittamat, sellaisille työläisille erittäinkin, jotka eivät joutuneet Suomen luokkasodan kärsimysmaljaa pohjasakkojaan myöten tyhjentämään, tai muuten olivat estettyjä 'kapinaan' osaaottamasta."

Jokaisen työläisen velvollisuus on lukea nämät punakaartilaisen muistelmat. Varsinkin nyt, jolloin Suomen valkopyövelit ovat ruvenneet entistä raivokkaammin vainoamaan Suomen työväenluokkaa, on terveellistä tutustua tämän kirjan kertomiin kokemuksiin, joissa Suomen valkopyöveli esitetään omassa elementissään. Ymmärrämme silloin paremmin, miten porvaria tulee kohdella ja ymmärrämme myöskin paremmin, miten tulee järjestäytyä, voidakseen voittoisasti taistella porvaristoa vastaan.

YLI KUOLEMAN KENTTIEN on arvokas lisä luokkasotakirjallisuutteemme ja jokaisen työläisen on se hankittava itselleen. Kirja on nidottu aistikkaisiin paperikansiin, esittäen kansikuva Helsingin työväentalon palamista. Sen on piirtänyt tov. Suvanto. Kirjassa on 173 sivua ja sen hinta on 55 senttiä Vapaudesta tilattuna.

Päätöslauselma ammattiliittojen tehtävistä uudestirakentamisen kaudella

Hyväksytty yksimielisesti NKPn (b):n XVI edustajakokouksessa

AMMATTILIITOT UUDESSA ETAPISSA

Leniniläinen määrittely ammattiliittojen osuudesta ja merkityksestä proletaarisessa valtiossa on vahvistettu X, XI, XIV puolueen edustajakokouksen päätöksissä, jotka määrittelivät ammattiliittojen suoritettavana olevat tehtävät sovellutettuna proletariaatin diktatuurin vaatimuksiin tällä tai toisella aikakaudella.

Nykyinen sosialistisen rakennustyön uudelleenrakentamiskausi, joka on yhdistetty sosialismin hyökkäykseen kapitalistisia aineksia vastaan kaikilla rintamilla, eroaa edellisistä kausista siinä, että se tuo eteen kaikkien proletaaristen joukkojärjestöjen uudelleenrakennustehtävän, koskien tämä erikoisesti ammattiliittoja, jotka suurempina joukkojärjestöinä käsittävät koko työväenluokan.

Uudestirakennuskausi on jättiläismäisesti laajentanut sosialismin tukipohjaa, ulottaen sen maaseudullekin kollektiivisine maatalouden harjoitusmuotoineen. Tämä on lujittanut proletariaatin diktatuurin järjestelevää osaa maan koko kansantaloudell. elämässä. Se on kohottanut suunnitelmallisen johdon merkitystä, ulottaen sen koko kansantaloutta käsittäväksi.

Kapitalismin perusteelliseen poisjuurittamiseen yhdistetty sosialistinen hyökkäys epäilemättä synnyttää luokkataistelun kärjistymistä (kulakiston vastustus, tuhotyö). Samalla kasvaa laajojen proletaarijoukkojen aktiivisuus ja luokkatietoisuus. Joukkoliittymiset puolueeseen todistavat mitä laajempien työläisjoukkojen kasvavasta luottamuksesta etujoukkoonsa — kommunistiseen puolueeseen. Valtava sosialistisen kilpailun ja iskulaisuuden liike, joka käsittää miljoonia työläisiä tehtaissa ja neuvostotiloilla, on jo tullut rakennettavan sosialistisen yhteiskunnan tärkeimmäksi voimavivuksi. Voimistuvat kommunistisen työn taimet — iskuprikaadit y.m. Kasvaa työläisjoukkojen liike kulttuurin ja teknillisten tietojen valtaamiseksi. Yhä enemmän täyttävät tuotannossa työskentelevät työläiset tuotantotyön päätyttyä erilaisia valtiollisia ja yhteiskunjen kunniapäällikkyysbrikadit (vapaaehtoiset tehtävät), mikä tulee tärkeäksi tekijäksi taistelussa byrokratismin poistamiseksi valtion ja talouskoneistosta.

Kehittyvä sosialistinen hyökkäys vaatii vieläkin aktiivisempaa ja välittömämpää kymmenien ja satojen tuhansien etumaisten proletaarien osallistumista taloudellisen rakennustyön johtoon sekä työväenluokan ja kollektiivisiin talouksiin kuuluvien köyhän ja keskivarakkaan talonpoikaiston miljoonaisten joukkojen saattamista käytännölliseen työhön sosialistisessa rakennustyössä. Samoin kuin Lokakuun vallankumouksen ensimäisenä kautena ja kansalaissodan aikana ammattiliittojen etumaiset rivit leniniläisen puolueen lipun alla, käyden taisteluun lokakuun valloitusten puolesta, johtivat mukanaan vallankumouksen etumaisille taisteluasemille ammattiliittojen koko jäsenjoukon, samoin nytkin iskubrigadit ja iskulaiset — nämä työnsankarit — muodostavat ne etumaiset rivit, joihin nojaten puolueen ja ammattiliittojen on vedettävä koko työläisjoukko taisteluun talouden sosialistisen uudelleen rakentamisen ja teollisuuden uudelleenjärjestelyn puolesta, sekä kapitalismin juurien täydelliseksi poisperkaamiseksi. Ammattiliittojen tehtävänä mitä suurimpina joukkojärjestöinä on ensikädessä mobilisoida ja järjestää joukot sosialistisen yhteiskunnan: rakennustyön tehtävien ympärille, mikä yhteiskunta voidaan luoda ja lujittaa vain miljoonien työtätekevien ponnistuksin.

"Ammattiliittojen on oltava mitä likeisimpiä ja välittömiä valtiovallan työntekijöitä, jota valtaa johtaa kaikessa sen poliittisessa ja taloudellisessa työssä työväenluokan tietoinen etujoukko — kommunistinen puolue. Tullen yleensä kommunismin kouluksi, ammattiliittojen on erikoisesti oltava sosialistisen teollisuuden hallinnan kouluna (sekä sittemmin vähin erin maanviljelyksen) kaikkia työläisiä varten, sekä sitten myös kaikkia työttekeviä varten".

Tätä Leninin osoitusta, joka on esitetty puolueen XXI edustajakokouksen päätöksessä, on erikoisesti kaikella päättäväisyydellä korostettava juuri nyt, sosialistisen hyökkäyksen menestyksen yhteydessä, kansantalouden sosialistisen muotojen kasvaessa, työläisjoukkojen aktiivisuuden ja tietoisuuden suuretessa.

Tämä kaikki muuttaa ammattiliittojen tehtävien muotoa, vaatii aktiivisempaa ja välittömämpää osallistumista taloudelliseen rakennustyöhön, käännöstä tuotantoon päin.

Kansantalouden uudelleenrakentaminen porletaarisessa valtiossa tapahtuu samanaikaisesti työläisten aineellisen aseman ja koko elinolojen parantamisen kanssa. Tämän takia ammattiliittojen työ, työläisten aineellisen tason kohottamiseksi ei vain ole vähentymättä, vaan se kasvaa ja on sitä yhä suuremmassa määrin toteutettava ammattiliittojen osanoton kautta hallinto- ja suunnittelueliimiin, käymällä taistelua niissä ilmeneviä vääristelyjä ja välittömien työläisten tarpeiden ylenkatsomista vastaan.

Taistellen valtio- ja talouskoneiston byrokraattisia vääristelyjä vastaan, tuoden esiin ja opettaen yhä uusia ja uusia tuhansia ja kymmeniä tuhansia etumaisia proletaareja sosialistisen talouden järjestäjiksi, ammattiliittojen on mitä kiinteimmin sidottava työnsä työläisten aineellisen aseman parantamiseen tuotannollisine tehtäviryhmissä ja kerroksissa, jotka pitävät sitkeästi kiinni traditsiooneista, kapitalismin tottumuksista ja suhtautuvat neuvostovaltaan vanhaan tapaan: antaa "sille" vähemmän ja huonompaa työtä ja kiskoa "siltä" enemmän rahaa". (Lenin)

Pyrkien kaikin tavoin innostamaan ja palkitsemaan etumaisia työläisiä heidän tuotannollisessa toiminnassaan, ammattiliittojen on samalla järjestettävä toverioikeuksia parhaista iskuryhmäläisistä taloudellisella kaikuttaa henkilöihin jotka rikkovat työkuria ja saattavat sosialistisen kilpailun rikkoon tumaan. Tärkeimpänä ammattiliittojen tehtävänä on juurruttaa mitä laajimpiin työläisjoukkoihin tietoisuus

"siitä, että työläiset eivät tee työtä kapitalisteille, vaan omalle valtiolleen, omalle luokalleen, — tämä tietoisuus on valtavana liikkeellepanevana voimana meidän teollisuutemme kehittämisessä ja nykyaikaistuttamisessa". (Stalin).

2. Sosialistisen kilpailun ja iskulaisliikkeen kehittyminen vaatii tuotannollisten neuvottelujen perusteellista uudelleenjärjestelyä. Perussoluna työläisten vetämiseksi tuotannon hallintaan, on oltava isäbrigaadin. Iskulaisten on tultava tuotannollisten neuvottelujen luurangoksi.

Edustajakokous katsoo, että tuotannollisten neuvottelujen on työhuonekunnissa ja tuotannon eri osastoilla nojattava ensikädessä isbubrigaadeihin. Tämä ei vain suljo pois, vaan edellyttää niiden työläisten vetämistä iskubrigaadeihin jotka eivät vielä ole liittyneet niihin. Samalla ammattiliittojen on tuettava työläisten luovaa aloitekykyisyyttä, antaen apua ja tukea työläisten keksijätoiminnalle.

Edustajakokous katsoo välttämättömäksi käytännössä jatkuvasti laajentaa suurissa laitoksissa tehtaiden yleisten tuotannollisten neuvottelukokousten puheenjohtajain nostamista johtajain apulaisiksi Väliaikaisten kontrollikomiteain työ on entistä kiinteämmin sidottava tuotannollisten neuvotteluje työhön, sosialistiseen kilpailuun ja iskulaisliikkeeseen. Väliaikaiset kontrollikomiteat on muodostettava etupäässä iskuryhmäläisistä.

3. Suunnitelmallisen johdon kasvava merkitys kansantaloudessa, mikä johto määrittelee pitemmäksi ajaksi kansantalouden eri laisten voimien väliset suhteet, rakennustyön vauhti ja työläisten aineellinen asema vaatii ammattiliitoilta aktiivista ja asiallista osallistumista taloudellisten suunnitelmien laatimiseen. Tämän yhteydessä on välttämätöntä tehdä lopp ammattiliittojen muodollis-byrokraattisesta suhtautumisesta taloudellisten suunnitelmien tekoon niin itse ammattiliittojen kuin taloudellisten ja valtion elinten taholta Ammattiliittojen on taloudellisis suunnitelmia laadittaessa esiinnyt tävä konkreettisin esityksin, otta malla huomioon kaikki työläisjoukkojen ja ammatillisten järjestöjen tekemät osoitukset sekä teollisuuden eri aloja koskeviin suunnitel miin että myös kokonaissuunnitelmaan nähden.

4. Ammattiliittojen tuotannollisessa työssä on välttämätöntä läh teä tehtävästä

"lujittaa NKP (b):n ohjelmar mukaista ammattiliittojen merki tystä ja osanottoa teollisuuden hallintaan" (NKP (b):n Keskusko mitean päätös Donin alueen kivihiiliteollisuuden tehtävistä).

Sallimatta ammatillisten elinter sekaantumista laitosten hallinnon liiketoimintaan, ammattiliittojen on samalla käytävä tai tehtävä väärä ja talousmiesten taholta tapahtuvas sen vääristelyä vastaan, mikä syr jäyttää työläisjoukkojen itsetoi minnan ja alotekykyisyyden.

Ammatillisten elinten tärkeimmän huolenpidon esineenä tulee olla kunnostautuneiden työläisten ja teknilliseen henkilökuntaan kuuluvien ja varsinkin iskuryhmäläisten nostaminen tehtaan johtajan apulaisiksi, työosastojen päälliköiksi ja niiden apulaisiksi sekä myös mestareiksi ja kympeiksi.

Samalla ammattiliittojen on kiinnitettävä poikkeukseilista huomiota työvoiman joukkovalmennuksen tehtäviin, kehittämällä teh daskoulutoimintaa perustanavan ammattitaitoisten työläisten valmistamiseksi alaikäisistä, järjestämällä joukkoammattien kouluja sekä käyttäen hyväksi lyhytaikaisia val mennusmuotoja (lyhytaikaiset kurssit, oppilasbrigaadit jne.). Tämän yhteydessä on kiinnitettävä erikoista huomiota naisten vetämiseen tuotantoon, valmentaen ja antaen heille lisäammattitaitoa erilaisissa kouluissa ja kursseilla.

Rinnan aktiivisen osallistumisen kanssa uusien spesialistien kasvattamiseen on ammattiliittojen edessä tehtävänä proletaarinen luokkakasvatus niin vanhoihin spesialisti joukkoihin kuin myös erikoisesti kasvaviin nuoriin insinööri-teknillisiin voimiin nähden, jotka ovat tulleet proletaariatin keskuudesta, joiden välttämättömän toverillisen perustan insinööriteknillisten joukkojen työlle.

Lyijyhorna Pohjois-Afrikassa

— Silmät auki, toverit!

Yksi kolmesta vaeltajasta hiljensi vauhtiaan. Viidenkymmenen metrin päässä pimeydessä häämöitti tie. Arabialaiset rattaat vierivät yksimäisinä eteenpäin, ja vaeltajat olivat lähikylänneet niiden synnyttämää ryminää.

Nuo kolme olivat legionalaisia, jotka olivat pakomatkalla etelää kohti Tripoliksen rajan suuntaan. He olivat olleet tiellä vijkkokausia; olivat vaeltaneet öisin ja piileskelleet päivisin, aina peläten joutuvansa vainoojiensa käsiin. He kerjäsivät ruokansa alkuasukkailta syrjäisillä seuduilla, joilla niilläkin oli aina ilmiannon tai vangiksijoutumisen vaara.

Nyt olivat rattaat vierineet ohi, tie oli selvinnä, ja he saatteivat jatkaa matkaansa.

Mutta heillä ei ollut onnea muassaan. Tuskin viidenkymmenen kilometrin päässä rajalta yllättivät heidät paikkakunnalla nuuskivat santarmit, ja heidän pidätettiin. Sitten saivat marssia koko tien takaisin, vangittuina ja kytkettyinä santarmiratsuien väliin, laahustaa monia viikkoja yhtenmenoon. Sen jälkeen joutuivat he vankilaan. Eräänä päivänä neutivat heidät santarmit ja kuljettivat Tunisiin. Sotaoikeus odotti heitä.

Oikeus istui vanhassa maorilaisessa palatsissa, jota nyt käytettiin ylipäällystön päämajana. Pidätetyt olivat syypäitä karkaamiseen ja armeijalle kuuluvan omaisuuden häviittämiseen. Sillä hankkiakseen itselleen ruokaa, oli karkulaisten oflut pakko vaihtaa univormunsa alkuasukkaille pakotien varrella sijaitse vissa kylissä.

Turpea eversti istui oikeuden puheenjohtajana. Oikeusneuvosmies, syyttäjä ja sihteeri täydensivät seuruetta. Mitään puolustusasianajajaa ei ole, eikä liioin todistajia. Sallssa on tukahduttavan kuuma. Everstin mahtipontisesta olemuksesta saattaa havaita, että hänellä on kiire selviytymään asiasta saadakseen kuivaan kurkkuunsa jotakin virkistävää. Asiaa käsitellään ranskaksi. Kukaan noista kolmesta syytetystä ei ymmärrä sanaakaan siitä. Mutta heille ei tehdä mitään kysymyksiäkään. Kaikki on suoritettu neljännestunnissa. Ja tuomio kuului: kaksi vuotta pakkotyötä jokaiselle. Vangit viedään ulos. Myös tuomarit lähtevät salista. Mennessään keskustelevat he välinpitämättöminä tulevista kilpa-ajoista, jotka ovat olleet yleisinä ajantoisuuden kohteina kahden viime viikon ajan.

Viikkoa myöhemmin. Pakkotyöläiset ovat jälleen tiellä. Vaellus suoritetaan osin junalla, osin jalan määräpaikkaan — lyijykaivokseen. Etelä-Tunisissa. Sen työvoima värvätään, kuten monilla muillakin Pohjois-Afrikan seuduilla, sotilasvankeista. Näiden kaivosten raakamalmin myy valtio kansainvälisille yhtiöille. Pakkotyöläiset ovat halvinta mahdollista työvoimaa. Heihin työskentelevät ilman mitään palkkaa. Kaivosyhtiöt vuolevat kultaa puutteellä heidän työstään.

Lyijykaivos, jonne vangit vähitellen saapuivat, sijaitsee erään korkean vuorenrinteen juurella. Kaivoksen rakennuksina ovat vankila, kasarmitalo vartiostolla ja jättisuuri varastohuone raakamalmin säilytyslä varten. Mahdin noudetaan aina kahden viikon perästä suurilla tavaravaunuilla, jotka kuljettavat sen läheiselle rautatieasemalle. Näitä rakennuksia ympäröi kolmelta taholta avoin tienoo. Neljäs vierttää kaivosaukkoihin. Koko alueen ympäröi 3 m. metriä korkea muuri. Vartijat noudattavat vahtitolmintaansa yötä ja päivää.

Tulokkaille annetaan vanginvaatteet, ja heidät sijoitetaan riveihin. Heidän asuntoinaan ovat yksityiskopit, alastomat kivet seininä ja lattiana. Kukaan ei saa puhua toisilleen kanssa. Vangit eivät enää ole ihmisiä vaan numeroja. Työstävä myrkyllisten kaasujen täyttämä kaivoksessa on 12—14-tuntinen. Katastusmiesten revolverinpiput ovat aina suunnattuina heihin.

Jokaiselle on säädetty määrätty työsuoritus-sensa. Vankilakäytävässä tiedään, folloin vangit saavat aterioinsa, saa onneton, joka ei ole suorittanut työmäärästänsä, sysäyksen vartijalta juuri sillä hetkellä, jolloin hän ojentaa kätensä ottamaan ruokalautasiaan. Jolta on täten estetty annoksensa, saa nähdä nälkää, ja saattaa vielä vähemmän suorittaa työmäärästänsä, minkä alla hän pian menettää tajuttomana. Tälläin häntä vielä kaiken muun lisäksi piestään. Tällainen "pahanteklja" on aivan tavattomasti menyttä kalua. Pakkotyövankejahan on riittämiin. Yksi enemmän tai vähemmän ei merkitse mitään. Myös ne, jotka antavat katastusmiehille sanan saamia taikka rohkenevat valittaa päälliköille, joutuvat saman kohtalon alaiseksi. He katoavat useimmiten jäljettömiin. Monet vangeista tuolevat kaivoksissa kaasumyrkytyksen. Aliravitulilla on tietysti heikompi vastustuskyky. Monet tuleet oleskelunsa johdosta kaivoksissa tyhsi, suorastaan mielipuoliksi. Kaivokohtauksia sattuu tuontuostakin. Kerran sattui, että vanki syöksyi tälläisen kohtauksen aikana kaivoskuokkineen vartijan kimppuun. Mutta hänet ammuttiin "ajoissa".

Kaksi koskettelemastamme kolmesta vangista kuoli, yksi kahdeksan, toinen kymmenen kuukauden kuluttua. Vain yksi heistä kesti nuo kaksi vuotta. Mutta hän olikin todellinen herkules, jättiläisonne. Hänen elämishalunsa ja vapauskaipuunsa piti häntä pystyssä.

Vieras. Rouva: — Onko täällä minun poissaollessani käynyt ketään?

Palvelijatar: — Kyllä, rouva, herra Anttila oli täällä.

— Herra Anttila, en tunne kelään sen nimistä.

— Ei, sen tiedän, rouva, mutta hän kävikin tapaamassa minua.

Hän palasi vartijoiden legioonaansa. Kontrahtia oli hänellä vielä palveltavana me vuotta.

— No, oletteko päässyt kirjoine? uteli muudan upseeri pilkallisesti. Tällaiset lyijykuurit Pohjois-Afrikan kaivoksissa ovat tavallisen terveellisiä karkulaisille. Ne tekevät ihmiset kilteiksi kun lampaat.

Legioonalainen puri hampaansa yhteen ja vaikeni. Hänen oli pakko teltava kaikin voiminsa voidakseen hillitä itsensä.

— Huomenna saatte jälleen alkaa palveluksen, komensi upseeri.

Suomesta

SAIRAALA PALANUT PIHTIPUTAALLA

V. k. 12 pnä klo puoli 8 aikaan illalla pääsi tuli irti Pihtiputaan kunnallissairaalassa. Sairaalassa oli jonko maalareita sisustustöissä ja eräheistä ryhtyi sytyttämään uunia huoneessa, missä säilytettiin maalia, ustarpeita ja bensiinlä. Näistä oli syntynyt kaasuja jotka tällöin sytyttivät palamaan ja koko huone on tuossa tuoklossa ilmiliekissä. Maalari pääsi huonesta pois vain ikkunan kautta. Paikalle ehättl myös sairaanhoitajatar, jonka palon vaarallisuuden havaittuaan oli pakko rientää rakennuksen toiseen päähän pelastamaan potilaita. Liekit ja savu levisivät niin nopeasti, että sairaalle oli myös toimitettava palavasta rakennuksesta ikkunain kautta. Eräs heikko potilas makasi aivan palopaikan viereisessä huoneessa. Meluja kuultuaan ja arvaten vaaran uhkaavan hän ryömi kaikki voimansa ponnistaen ikkunan luo ja vedettiin ulos ime tingassa sen kautta ulkoilmaan.

Palopaikalle saapui runsaasti sammutusväkeä, jonka ponnistukset kuitenkin osoittautuivat turhiksi, sillä käytettävissä oli vain muutamia pieniä käsiruiskuja ja vedensaantikin oli huonoa. Sairaalarakennus paloi n tunnin kuluessa perustuksiaan myöten ja irtaimistoineen.

Palannut rakennus oli vakuutettu Imatrassa 600,000 mk:sta, mutta tuhoutuneen omaisuuden arvo oli n. 1 milj. mk.

Sairaalassa olleet potilaat on siirretty eräille kunnan omistamille maatilalle, minne on järjestetty väliaikainen sairaala.

KOLME UUTTA KENRAALIA

V.k. 14 p:nä annetulla "tasavallan" presidentin sotilaskäskyllä on sotaviien päällikkö, kenraalimajuri Aarne Sihvo ylennetty kenraaliluutnantiksi sekä yleisesikunnan päällikö eversti K. M. Vallenius, ensimmäisen divisionan päällikkö, eversti K. Oesch ja toisen divisionan päällikkö, eversti Harald Öhqvist kenraalimajureiksi.

HIMANGALLA EI SAA TULLA TAMIIN AMERIKASTA LAHJAKSI SAADUSSA PUNAISESSA LENINGISSÄ

Viime kuun 10 pnä pidettiin Vaasan läänin yhdistyneiden piirien sos.-dem. ppiripuhla Himangalla. Juhlaan oli saapunut kaksi neitosta, edellisellä viikolla Amerikasta lahjaksi saamansa leningit ylään. Kunnuksen piirin nimisimies näki nämä ja määräsi neitoset riisumaan vaatteet ylttään. Sen verran saivat työt kuitenkin armoa, että saivat mennä työväentalon ravintolan keittiöön riisuuntumaan. Juhlan ohjelma oli muuten vakava, mutta tämä nimismiehen suorittama ylimääräinen numero sai yleisön keskuudessa aikaan hilpeyttä. Mainittakoon, että tyttöjen leningit olivat saapuneet edellisellä viikolla Amerikasta tulleiden siirtolaisten mukana ja aikoivat neitoset uudistaa leninkinsä juhlissa, mutta viranomaiset eivät sitä sallineet.

HALLA-YHTIÖ HAATAA LAMPUOTEJA PIHTIPUTAALLA

Oy. Halla Ab. on antanut äskettäin viralliset häätökäskyt Pihtiputaan Sydänmaan kylässä asuville lampuodeilleusa Matti Pesoselle ja Otto Suvannolle. — Jo aikaisemmin keväällä antoi sama yhtiö häätökäskyn samassa kylässä vuokr. Juho Westerisen perillisille.

VANGIT RATATÖISSÄ HAAPAMAEN—VIRTAIN RATAOSALLA

Kuten aikaisemmin olemme kertoneet, tehtiin rautatiehallituksen ja oikeusministeriön vankeinhoito-osaston kesken sopimus Haapamaen—Virtain rataosan rakennuttamisesta vankityövoimalla. Toukokuun puolivälissä lähetettiin ensimäiset vangit päämajoituspaikalle, Kotalan pysäkille, rakentamaan tarpeellisia asuntoparakkeja. Nyt on parakkeja vilmistunut niin paljon, että vankeja on myöhemmin voitu palkalla lähettää lisää, ollen siellä nyt parhaillaan noin 100 vankia, joista osa parakkien rakennustöissä ja osa ratatöissä.

Rautatienrakennustöihin käytettävät vangit ovat sakko- ja vankeusvankeja.

"ONNI ONNETTOMUUDESSA"

Erään lehden uusi reportteri tahtoi osottaa kykyään liittämällä laatimiinsa raportteihin hiukan omaakin käsitystään. Niinpä hän kerrankin lähetettiin ottamaan selkoa kuopunçissa tapahtuneesta ryöstömurhasta. Kerrottuaan ensin tapauksen kulun, hän kirjoittaa loppuun: "Onneksi oli rva Jussilä kerinnyt tallettaa kaikki rahansa pankkiin juuri edellisenä päivänä, joten hän ryöstöyrityksessä ei menettänyt muuta kuin henkensä."

NAISTEN OSASTO

Kirje matkalta

13 päivä elokuuta, 1930.

Olemme katselleet muutaman päivän Moskovaa. Täällä on kova rakennustyö käynnissä; kaikkialla rakennetaan tehtaita, asuinrakennuksia, katuja korjataan jne.

Olemme katselleet lastenkoteja, lepokoteja ja huomannut niissä hyvän järjestyksen; ei kukaan ole katkeralla mielellä takaisin tullut.

Olemme käyneet sähkötehtaalla, joka on vuosi sitten alotettu ja on nyt käynnissä. Työn opetuslaitoksessa, Soviet talolla, kollektiivisen maanvilj. keskusosastossa, Soviet union osuustoim. liikkeen keskuksessa, naisten keskusosastossa. Kaikissa näissä keskuksissa on saanut tehdä kyymyksiä ja on varmaan saanut vastauksen. Täällä myös hankitaan tietää kapitalistimaiden työläisten asema joka puolelta.

Nyt olemme ollut Leningrad'issa jotain 4 päivää ja olleet m.m. museossa, jossa on sanomaton määrä kaikenlaisia. Myöskin katselimme Pietari-Paavalin vankilan, joka nyt on museona. Katselimme sellit ja meille selitettiin sen historiaa. Siellä on moni kärsinyt 23—25 vuotta. Eikä monikaan ole elävänä palannut. Muuten sellien seinät oli maalattu, joten ei nähnyt sitä todellista kuvaa, joka on ollut olemassa. — Kävimme oikeustalolla, jossa tehtiin paljon kysymyksiä. Jokainen oli, uteilas tietämään Sovietin lakia ja vertaamaan sitä kapitalistimaiden lakiin. Oli myös kuulustelu käynnissä. 47 vankia, jotka ovat vääryydellä päässeet osuustoiminnalliseen kasviskeskukseen ohjaajiksi, tehneet vääryyttä niin paljon kuin mahdollista, taistellen vallankumouksellista liikettä vastaan salassa. Vain yksi oli kommunistipuolueen jäsen. Vuonna 1924—25 he ovat alkaneet juonensa ja vasta noin vuosi takaperin heidät on huomattu syyllisiksi. He olivat ikämiehiä melkein kaikki, omissa vaatteissaan, eivätkä näyttäneet siltä, että ovat vuoden olleet vankeina. Heidän tuomioitaan ei vielä ole päätetty. 2,800,000 ruplan vahingon ovat tuottaneet valtiolle.

Olemme aina valinnut joukosta yhden eri rakennuksesta jne. kirjoittamaan lehteen, sillä toivolla että se myös julaistaisiin suomalaisissa lehdessä.

Täällä on kymmeniä edustajia kiertämässä, joten sovietti saa laittaa monta tulkkia ja ohjaajaa liikkeelle, ja kyllä he parhaansa tekevätkin, meillä ei ole mitään moittimista.

Toverillisin tervehdyksin — Elsa.

Vieläkin sana avioerosta

Uskoen että löytyy toisiakin jotka haluaisivat hieman täydentää Tummu-nimimerkin kirjoittajan huomiota kyseessä olevasta asiasta, pistän puolestani tähän muutaman sanasen. Sanottu kirjoitus esiintyi Keski-Ontarion naisten aluenumerossa ja on kirjoituksen johteena kysymys "ovatko avioedot tarpeellisia nykyaikana?"

Mitä ensiksikin tarkoitetaan tässä sanalla "tarpeellisia"? Tietysti sitä, että eikö avioliitto, joka on osoittautunut mahdottomaksi toiselle tai toiselle tai molemmille, voida korjata entiselleen tai siedettäväksi ilman että siihen osanottajien tarvitseisi siirtyä toistensa läheisyydestä pois. Olen täydelleen "Tummun" kanssa siitä mieltä, että avioerot turhien syiden takia ovat tarpeettomia, mutta mielestäni "Tummu" katselee asiaa hieman pintapuolisesti. Asettakaamme esimerkiksi lähtökohdaksemme kysymys: "onko tarpeellista jatkaa liittoa, jossa toinen tai toinen, tai molemmat kärsivät"? Sillä tätä asiaa tarkastellessa ilmenee, että ei ole niin paljon kysymys siitä, josko ero on visseissä tapauksissa tarpeellinen, vaan siitä löytyykö kyllin päteviä syitä sellaisten parien yhdessäololle joiden avioliitto ei sisällä mitään siitä, mitä siitä vaatisimme. Avioliittoa solmitessa vain pieni prosentti on ehdottomasti varma siitä minkälaisen numeron tuosta lotterista saa, ja jos vuosien varrella luonteitten jokaisen puolen kehittyessä ja esiintyessä sellaisina kuin ne todella ovat, osoittautuukin että ei ole sitä yhteensopivaisuutta joka näyttää olevan välttämätöntä, niin ero on ehkä silloin viisain askel. Mutta syitä avioeroon luetellessa katsoisimme asiaa vähän syvemmin kuin mitä esim. "Tummu" tekee. Hän nim. asettaa avioerojen syiksi yksinomaan vain hermostuneisuuden ja riitaisuuden. Ehkäpä tämäkin, jos se menee äärimmäisyyteen saakka, voi olla riittävä syy, ja kullakin on eri syyt, mutta tämän kirjoittaja ei kuitenkaan usko että montakaan paria on eronnut niin vähäpätöisestä syystä. Syitten täytyy olla vakavamman laatuisia kuin hermostuneiden henkilöiden kinastelussa. Näin ohimennen myöskin mainitsen, että tuo sana "kauppa", jolla nimellä "Tummukin" avioliittoa nimittää, ei mielestäni oikein sovi meidän köyhien liittolhin. Siinä tuskin voi olla kysymys mistään ostosta ja myynnistä, jota sana kauppa luullakseni merkitse. (Kahden kauppa. — Toim.) Edelleen, "Tummu" myöntää, että jos kaksi vastakkaista luonnetta on sattunut yhteen rahan tai muun hetkellisen tunteen vaikutuksesta, niin yhteiselämä voi olla sopimatonta. Mutta tässäkin pitäisi ottaa lukuun, että aniharvoin on käyhien avioliitoissa ollut vaikutteina raha enempää kuin muukaan hetkellinen tunne, vaan useammat meistä ovat menneet hartaasta tunteesta ja toisiaan kunnioittaen, mutta siitäkin huolimatta ovat lukemattomat nykyisistä avioliitoista ehdottomasti arvottomia, vaikka ei niitä kaikkia puretakaan jotka ovat osoittautuneet epäonnistuneiksi. "Tummu" myöskin hyvin pintapuolisesti mainitsee että lasten asema ei miljään tavalla eron sattuessa parane, mutta onkohan tämä aivan oikein sanottu? Voidaanko kuvitella että lapsen sielueläimä löytää oikean maaperän kodissa jossa rakkaus, kunnioitus toistaan kohtaan, jopa toveruuskin on hävinnyt? Tuskinpa vaan, vaikka niinsanottua rauhaa säilytettäisiin kuinka tarkasti tahansa pelkällä tahdon lujuudella. Päinvastoin on usein tapahtunut että lapset ovat sitten vasta saaneet kokea todellista kodin lämpöä kun heidän vanhempansa ovat olleet kyllin tarmokkaita luodakseen heille paremman ympäristön. Lasten tähdenhän sitä kannattaa erotakin silloin kun muuten vielä mennä retuutettaisi yhdessä. "Tummu" itse todentaa tämän sanoilla, "miten lapsemme näkee vanhempain kohtelevan toisiaan, niin hekin tekevät". Siinä on siis yksi tärkeimmistä syistä, miksi on väärin että toisilleen sopimattomat henkilöt ovat yhdessä.

Uscin kuulee sanottavan, että pareja sitoo vanhat muistot, y.m., silloin kun ei todellista toveruutta enään ole, ja näiden vuoksi pitäisi olla yhdessä vaikka se onkin vaikeaa. Olen ehdottomasti samaa mieltä. Jos vaan sellaiset seikat ovat niin vaikuttavia, että on mahdollista jatkaa yhdessäoloa, niin ero on tarpetonta.

Katselkaamme vielä syitä jotka pakoittavat tarpeettomiin kärsimyksiin. Lähes jokaisessa tapauksessa ovat syyt löydettävissä väärässä yhteiskuntamuodossa ja sen luomissa käsitteissä. Vikoinemme päivinemme me olemme yhteiskunnan luomia olentoja, sen väärän kasvatustavan ja väärien käsitteiden tuloksia. Kaiken tämän lisäksi painaa meitä tuon saman yhteiskuntamuodon määräämän mielipiteen raskas kahle niin, että monet niistäkin, joiden elämä on jatkuvaa kidutusta, eivät uskalla ottaa ratkaisevaa askelta pelätten, "mitä ihmiset sanoisivat". Luukemattomat naiset esim. kärsivät miehen juopottelua tai muuten tylyä kohtelua, jopa lyöntejäkin vain siitä syystä että pelkäävät yleistä mielipidettä tai toimeentulon vaikeutta. Kun arvostelemme näitä "karille menneitä", niin pitäisi meidän naisten ainakin katsella hieman syvemmin ja osaottavaisemmin toistemme kohtaloa, lisäämättä taakkaa niiden hartioille joilla se jo on liian raskas kannettavaksi. Meidän pitäisi ymmärtää mitä se on olla jonkun kanssa yhdessä vain senvuoksi että on pelättävänä nälkä ja yleisen mielipiteen tuomio, mielipiteen, joka on yhtä nurinkurinen kuin se yhteiskunta joka sen on luonut. Emme voisi laatia tilastoja niistä avioliitoista, jotka ovat kuin kissan ja koiran elämää, mutta tosi on että paljon niitä on, jotka eivät missään suhteessa kelpaa sivistyneiden ihmisten keskinäisiksi liitoiksi. Visseistä syistä pidetään pystyssä näitä n. kutsuttuja "koteja" ja ne, jotka eivät tähän alentavaan asemaan tahdo allstua, uskaltavat rikkoa porvarillisen maailman luomia käsitteitä vastaan.

Järjestyneiden naisten pitäisi etupäässä nyt jo luoda itselleen terve maailmankatsomus ja heittää pois kapitalismin luomat käsitteet tässäkin suhteessa, sillä jos otetaan selville ne tekijät, joiden perusteella avioeroa paheksutaan, niin huomataan pian, että se vanha usko, että kun kerran satutaan yhteen menemään, ei mikään saa erottaa, olipa yhteiselämä sitten mitä tahansa.

Olemme siis "Tummun" kanssa aivan samaa mieltä kun asiaa tarkoin ajattelemme. Avioliittoa ei ole tarpeellista purkaa minkään pintapuolisen syyn tähden niinkauan kun säilyy edes jossakin määrin toistensa ymmärtämys ja kahtapuolinen hyvä kohtelu, mutta kirotkaamme silloin yhteiskuntaa, jos se leivän tähden tai muusta ulkonaisesta syystä pakoittaa naiset ja miehet olemaan liitossa joka on alentavaa. Työläiseltä vaaditaan nykyään luokkataistelijan rohkeutta edes oman elämänsä puolmien ratkaisuun.

Neuvosto-Venäjä kulkee tässäkin suhteessa tien viitoittajana. Siellä on karissut ihmisten mielistä pois tuo kapitalismin ja sitä palvelevan uskonnon luoma käsite, että ihmisten muka pitää ehdottomasti olla avioliitossa vain siitä syystä että ovat kerran menneet. Toimeentulon mahdottomuus ei myöskään pakoita siellä naisia asumaan miehen kanssa. Neuvosto-Venäjän naiset ja miehet eivät kanna erehdyksiään läpi vuosien, eikä siellä myöskään, jos eronnut nainen tai mies valitsee uuden toverin nimitetä tekoa "vaihtokaupaksi". Avioeroille Neuvosto-Venäjällä ei aseteta minkäänlaisia esteitä, mutta niiden lukumäärä sittenkin on suhteellisesti vähenemässä johtuen uuden ja paremman yhteiskuntamuodon aikaansaamasta kasvatustyöstä. Siellä ei sekoiteta käsitettä aviolitosta ja toimeentulosta. Naisella on yhtä hyvä tilaisuus kuin miehelläkin, hankkia toimeentulonsa samalla kun lapsista huolehditaan ilman että äidin pitäisi pelätä lastensa joutuvan puutteeseen jos ei mies heistä huolehdi. — Farmarska.

Vaikea tapaus. Lääkäri: — Miten olette sairas?

Potilas: — Niin, se on joko vatsassa tai rinnassa, kuinka sen nyt sanoisin, ja se kulkee ylös päähän ja alas jalkoihin, mihin se asettuu yöksi. Päivällä tuntuu kuin olisin niellyt korkin, joka on asettunut kurkkuun, mistä se nousee ja laskee ilmasuhteiden mukaan. Luulen, että se on jotakin keuhkokuumeen tapaista, jos saan sanoa ajatukseni!

Onko oma naisten lehti välttämätön

C. S. J. Ladysmithin osaston kokouksessa 24 päivänä elokuuta muiden tavallisten asioiden ohella oli kysymys suomenkielisen naistenlehden perustamisesta Canadaan. Kysymys kokoukselle esitettiin C. naisliiton paikallisen osaston aloitteesta ja ilmeni siitä, että kysymyksen takana on myöskin alueen naisliiton sihteeristö. Käydyn keskustelun perusteella kokouksen päätös kysymykseen nähden oli kielteinen ja sen johdosta velvoitti kokous allekirjoittaneen siitä tuomaan lausunnon julki Vapauden palstoilla.

Ottaen huomioon nykyisen yleisen lamaannustilan teollisuudessa, ei ainoastaan Canadassa vaan maailmassa yleisesti, ja että tuo lamaannus koskee suomalaiseen työläiseen yhtä armottomasti kun kehen muuhun hyvänsä, jolloin valtavan suuret työläisten joukot ovat joko kokonaan tahi ajoittain työttöminä, eikä tuohon tilanteeseen ainakaan lähitulevaisuudessa ole odotettavissa minkäänlaista muutosta; sämä lukuun otettuna luulisi kysymyksen olevan ilman muuta selvän, mutta koska niin ei ole, niin lienee tarpeellista tehdä hieman lähempi tarkastus.

Siitä alkaen kun Vapaudessa aletiin julkaista naisten osastoa, on siinä kyllä ollut naisten kirjoitelmia jonkunverran, joissa käsitellään perheen äidin huolia, naisosastojen toimintaa sekä työläisille muita tärkeitä asioita. Mutta tuo kirjoitusten määrä ei lähestulkoonkaan ole ollut sellainen, etteikö sitä voida Vapaudessa julaista. Kyllä se saa siitä vielä hyvin tuntuvassa määrässä lisääntyä ennenkuin on tarvis puhua tilan puutteesta. Kuka hyvänsä harkitseva lukija huomaa, että Vapaudessa julkaistaan niinsanottua "palstan täytettä" toisissa numeroissa enemmän toisissa vähemmän. Mistä se johtuu? Yksinkertaisesti siitä, ettei satu olemaan täysiarvoista ainesta tarpeeksi paljon käsillä. Toimittajavoimat ovat niukat, avustajain joukko vähälukuinen ja lehti kuitenkin täytyy antaa ulos säännöllisesti, niin jotakin siihen täytyy laittaa. Miksikä siis pyrkiä perustamaan henkisesti kituvia useampia julkaisuja kun entinen julkisuusväline, Vapaus, kykenee tuon tehtävän niin mainiosti suorittamaan. Tähän nyt ehkä voidaan huomauttaa, että silloin kun Toveritar vielä pääsi tulemaan Canadaan, niin sillä oli oma erityinen asemansa, ja kuinka sitä aina mielenkiinnolla odotettiin, koska se ainoastaan kertoi työläisnaisten huolista, niiden askarteluista, taisteluista ja yleisesti naisliikkeistä niin mielenkiintoisesti, ettei sitä muut lehdet kykene tekemään. Se on myönnettävä, mutta ei myöskään saa unholttaa sitä tosiasiaa, että Toverittaren kannattaja- ja avustajajoukkoon kuului koko tämän mantereen suomenkielinen työläisnaisten joukko, ja vieläpä osalta miehiäkin. Ja siitä joukosta on meillä canadalaisilla vaan pikkuinen osa käytettävissä. Yhdysvaltalaisilla on edelleenkin Toveritar. Ja heidän huomionsa on siihen, ja ennenkaikkea siihen kiinnitetty, joten nyt ajotulle canadalaiselle suomenkielelle naistenlehdelle jää siitä voimasta vaan pikkuinen osa käytettäväksi.

Ja sitten se toinen puoli, mistä sille tulee se aineellinen kannatus, jota ilman mikään lehtilikke ei kykene edes alkamaankaan? Naisliiton osastoilta, puolueen jäseniltä, lehden tilaajilta ja yleisesti sympaattisilta työläisiltä. Näin voidaan sanoa. Mutta minkälainen on ennestään näiden mainittujen joukkojen aineellinen tilalle? Ja mitä niiltä puolue-elämässä jo ennestään vaaditaan? Jokainen meistä tietää, että nykyinen yleismaailmallinen tilanne on sellainen, että noille mainituille orgaaneille saapuu ihan säännöllisesti kirjelmiä ja vetoomuksia, joissa velvoitetaan tuota tahi tätä liikettä mitä volmaperäisemmin aineellisesti kannattamaan. Työläisten puolustusliiton tehtävät ovat luonteeltaan sellaisia että jokaisen rehellisen työläisen on sille annettava tinkimätön kannatus. Ja ne tehtävät, mitä sen käsissä on, eivät tule tulevaisuudessa vähenemään, päin vastoin sikäli kun luokkien väliset suhteet kärjistyvät tulevat nuo tehtävät lisääntymään ja saamaan yhä tärkeämmän muodon. Ja kuka sen työtä rahastaa, lukuunottamatta edellä mainittuja työläisjoukkoja. Sitten meillä on The Workerin avustaminen ihan yhtämittainen kysymys, eikä sitäkään voida sanoa vähemmän tärkeäksi. Ja sitte otettuna huomioon nykyinen valko-fascistiraivo Suomessa, jolloin taistelevan työväestön toiminta aiotaan painaa maanrakoon ikuisiksi ajoiksi, niin siinäkin tulee vakava kysymys tämän manterein työläisaineksellle. Luetteloa voisi jatkaa melkeinpä kuinka pitkälle tahansa, mutta tämäkin antaa huomata että sikäli kun meidän jäsenistömme, ja niille myötätuntoiset joukot kykenevät aineellisesti nykyisen työttömyyden painaessa työläisille tärkeitä asioita kannattamaan, on niillä kädet aivan täynnä. Ei sovi unhoittaa sitä tosiasiaa että työläinen, jolla on perhe huollettava ja joutuu olemaan kuukausia yhtämittaisesti pakollisesti joutilaana, niin kun hän ottaa viimeisen pennin taskunsa pohjalta, niin sieltä ei sitte enää mitään voi ottaa vaikka asia olisi kuinkakin tärkeä. Ja sellaisia on meidän joukossamme nykyään enempi kun olisi toivottavaa.

Edelläolevasta käynee osapuille selväksi, että nykyinen aika ei ole edullinen lähteä sellaisia touhuja järjestämään jotka kysyvät sekä henkistä että aineellista pääomaa, aikana jolloin entisetkin liikkeet kärsivät molempien puutetta. Epäilemättä ne henkilöt, jotka ovat lähinnä tuon homman takana, tarkoittavat yhteisen asian parasta, mutta onko tullut kylmän järjen avulla tilannetta tarkoin analysoiduksi, on asia josta voidaan olla eri mieltä. Kun me keskinkertaiset ihmiset satumme innostumaan johonkin asiaan erityisesti, niin meidät valtaa sanomaton halu saada aikaan jotakin erikoista. Ja tuollaisessa tilanteessa hyvin helposti unhoitetaan kylmät tosiseikat ja pyritään vaan siihen, miten tultaisiin huomatuksi.

"Vähemmän koreita fraaseja — sanoo Lenin — enemmän arkipäivän yksinkertaisia asioita .... Vähemmän poliittista pärinää, enemmän huomiota kommunistisen rakennustyön yksinkertaisimmille mutta eläville seikoille".

Nyt jos kuitenkin tuosta lehden perustamiskysymyksestä aiotaan tehdä tosi lähitulevaisuudessa, niin kaiken kohtuuden mukaan olisi kysymys alistettava niiden orgaanien ja järjestöryhmien harkittavaksi ja päätettäväksi joiden puoleen tullaan kääntymään silloin kun yritys tarvitsee aineellista sekä henkistä tukea. — A. Kotila.

Työn orjien juhla

Ylös katseesi orja koneitten!
sa takoja traktorin, takoja auran.
Ylös katseesi raataja peltojen!
sa korjaaja rukiin, vehnän ja kauran.
Saman nälän ja puutteen astumme teitä,
samat sortajat ruoskilla iskevät meitä.
Käsi kätehen! Luokaamme veljesliitto,
meillä kylvö on yhteinen, yhteinen niitto!

Aina tähkämme jyväisen, rautaisen
vei meiltä sama, ikuinen kato.
Vei valta valkoinen herrojen!
Vaan kypsyypä kallis aattehen sato!
Käsi kätehen! nyt ei mennä me lakoon,
ei ruoskia, tykkejä, kaasuja pakoon.
Valta, voima on yhteinen veljes ponnen.
Toverit, luomme rinnan orjien onnen!

Soi tuulet tulevan elokuun:
me kaikki kansat liitymme yhteen
Punalippu viimeiseen taisteluun,
rotu orjien vaatii nyt täyden lyhteen.
Rotu orjien vapautensa vaatii,
lait uudet, lait oikeat joukkomme laatii.
Pois ratjaiden rymy, pois tykkien jymy,
yli kaiken lankeaa auringon hymy!

Käsi kätehen toverit! Eteenpäin!
On elokuun pilvissä Marxin haamu.
Elon tulet lyö heljinä välkähtäin,
yli miljoonain orjien loistaa valo!
Oi terve sa maailman punainen palo!
Oot uusi ahjo, oot uusi kaski,
johon työn valta uuden siemenen laski.

REINO RATAS.

Vastalause valko-Suomelle

Canadan T.N. Liiton Vancouverin 9:nnen piirin ryhmä 1:sen neuvottelukokouksessa 17 p:nä elok. päätimme lähettää vastalauseen Suomen hallitukselle ja fascistinousukkaille ja samalla lausumme syvän inhomme sen fascistiterrorin johdosta, jota on kohdistettu Suomen työtätekevää luokkaa vastaan, suoranaisten murhien, rääkkäysten sekä ihmisryöstöjen sekä puhe-, kokoontumis- ja painovapauden mitä törkeimmän loukkaamisen johdosta, tekojen, jotka vie voiton kaikkein alhaisimmilla asteilla olevista raakalaisheimoista. Vaadimme kaikkien poliittisten vankien vapauttamista.

Samalla lähetämme rohkaisevan tervehdyksemme Suomen työläisille ja vakuutamme taistelevamme heidän oikeuksiensa puolesta, sillä heidän taistelunsa on samalla koko maailman työläisten taistelua.

Alas fascistit! Alas Suomen verinen pyövelivalta!

Luettu ja hyväksytty Vancouverin S. J. osaston toimeenpanemissa iltamissa, 17 p:nä elok. 1930.

Protesti

Me, Canadan Työläisnaisten liiton Ladysmithin osaston jäsenet kokouksessamme 17 päivä heinäkuuta 1930 Päätimme protesteerata valkoisen Suomen fascistista porvaristoa, joka on ryhtynyt tuhoamaan luokkataistelun kannalla olevat Työväenjärjestöt Suomessa. Ilmaisemme mitä jyrkimmän vastalauseen moisten törkeiden väkivaltatoimenpiteitten johdosta. Me protesteeraamme mitä jyrkimmästi sitä lapualaisuutta vastaan, mitä Suomen porvaristo on nykyisin käyttänyt, hajoittaakseen kaikkia Suomen työväenluokan pyrkimyksiä. Ja edelleen, me tuomitsemme niiden menettelyn, jotka yrittävät pirstoa Suomen työväenluokan taloudellisia ja ammatillisia järjestöjä, ja kästämme, että kaikki hajoitusyritykset, esiintyivätpä ne millä nimellä tahansa, on voimien hajoittamista ja heikentämistä hetkellä jolloin me tarvitsemme yhtenäisen vallankumouksellisen rintaman kiihtyvää fascistista hyökkäystä vastaan.

Me protesteeraamme kaikkia niitä konnantöitä vastaan, mitä niin sanotun lapualaisuuden nimessä Suomen fascistit ovat toimeenpanneet, viimeisimpiä niistä ollen lukuisat työläisten rääkkäykset.

Suomen työläiset ja talonpojat, jatkakaa taisteluanne kommunistisen puolueen johdolla. Älkää perääntykö taistelustanne hituistakaan. Maailman köyhälistön rinnalla ja avustamana te voitatte.

Alas valkoisen Suomen verinen porvaristo! Alas pyövelivalta! Voittakoon Suomen ja koko maailman proletariaatin vallankumous!!

Yllämainotun osaston valitsemat
E. Mikkola, I. Alten.

Red Deeristä

Alueemme työläisnaisten liiton touhuista vähän.

Liittojen tarkoitus olisi paremmin kasvattaa henkisiä voimia ja jäsenistöään jotta ne kykenisi vetämään mukaan vielä ulkona olevia naisia. Mutta meillä se on ainakin muodostunut vaan aineellisten varojen hankkijaksi. Jokaisessa liiton kokouksessa on joku esittämässä, että eikö naiset voisi antaa siihen ja siihen tarkoitukseen taas vähän. Niinpä viimeisessä liiton kokouksessa päätettiin tilata vähän tarpeita ja valmistaa niistä esineitä, ja sitten pitää markkinailtamat. Mutta nyt tuntuu että ne ei onnistu, kun rakeet turmeli viljan ja kun muutenkin on jo ennenstään huono aika.

Me naiset olemme kummallisia "värkkejä", otamme kyllä vastaan ruumiillista työtä, mutta jos tulee kyhätä lehteen pätkä, niin kyllä se ottaa lujaan. Emme halua edes yrittää kokeilla. Monella on hyvä käsiala, mutta ei vaan käytä sitä. Nyt otetaan ja aletaan tehdä mitä meiltä vaaditaan. Eikös niin? — Repekka.

Vancouverista

Raportti 9:nen piirin ryhmä 1:sen kokouksesta 17 p. elok. Saapuvilla oli Websters Cornersin ja Vancouverin T.N.L. jäseniä. Puheenjohtajana toimi A. Wren. pöytäkirjurina allekirjoittanut. Pöytäkirjan tarkastaa L. Walton ja I. Wais.

Kokous päätti, että pöytäkirjuri lähettää pöytäkirjan Toverissa julaistavaksi ja raporttin Vapaudessa.

Keskenjääneenä asiana oli palvelijattarien käsitöiden säilyttäminen. Edelleenkin sihteeristö tallettaa niitä. Keskusteltiin lasten kesäkoulun pidosta, koska kahtena vuotena perätysten on lyöty laimin koko koulun pito. Oltiin sitä mieltä, että ensi kesänä ei saa onnistua yhtä huonosti. Jos ei puolue pysty saamaan sinne opettajia, niin täytyy ruveta toimenpiteisiin jo kyllin ajoissa, että naisliitto-osastot koettavat kaikkensa tämän onnistumisen suhteen. Sihteeristö koettaa saada tästä selvyyttä.

Yli Canadan käsittävän naisten konventsionin suhteen ollaan sillä mielipiteellä, että se olisi tarpeellinen, koska ei ole mitään yhteyttä idän ja lännen naisilla. Olisi tarpeellista yhtäläistyttää koko Canadan T.N.L. toiminta. Sihteeri kirjoittaa tästä asiasta Vapaus-lehdessä. Jos konventsioni tulee pidettäväksi, niin B. C:sta koetetaan saada 1 edustaja.

Sitten meillä oli esillä oman naisten lehden perustaminen Canadaan. Olemme toistaiseksi sitä mieltä, että ei vielä ruvettaisi lehteä hommaamaan. Koska Vapaudessa ja Toverissa on naisten osasto, niin tyydytään vielä niihin.

Protesti Suomen hallitukselle lähetetään sen terrorin johdosta, jota siellä käytetään työläisiä kohtaan. Sihteeristö koettaa vetää kirjeenvaihdon avulla toiskieliset naiset mukaan toimintaan.

Palvelijatarkodin perustamisesta keskusteltiin, vaan asia jäi odottamaan, että palvelijat itse rupeaisivat antamaan tälle asialle edes jonkun verran huomiota; ovat suhtaantuneet aivan välinpitämättömästi koko touhuun.

Nyt kun plan saapuu Neuvostoliitosta lähetystö kotiin, niin toivomus olisi että saisimme puhujan kiertämään ja selostamaan meille asioita ja Venäjän oloja.

Päätimme taas 3 kuukauden perästä pitää 1:sen ryhmän ryhmäkokous Websters Cornersissa. Keskusteltiin työttömyyskysymyksestä. — Koetamme saada kassaan rahaa, että tarpeen tullessa voimme sitä käyttää.

Kokouksen puolesta
Aune Väkevä, kirjurl.

Finlandista

T.N.L. osaston toiminnasta taas pitää pakostakin toimitella. On kulunut 3 kuuta kun valittiin virkailijat. On pidetty kokoukset ja ne kokoukset on olleet tosi-työ eikä ohjelmakokouksia. Puolustusliiton keräyslistalla on saatu $6.85 vappuna vangittujen hyväksi. Myöskin pidimme iltaman erään vanhuksen hyväksi, josta oli puhdas tulo $18. Suuri se ei ollut, vaan paljon se turvasi sillä kertaa avutonta vanhusta. On kumma, että ei ole muka turvapaikkaa vanhoille tässä piirissä, — niin ne virkamiehet sanoi.

Sihteeriltä tulleet kirjeet on kokouksissa keskusteltu, ja toimittu mitä on voitu. Vaalirahastoon T.N.L. osasto luovutti $2.50, silloin emme tienneet että meiltä oli verotettu 4:llä dollarilla; telmme parhaamme, sillä meidän kassa tahtoo pysyä pienenä johon tietenkin on syynä työläisten palkattomat "kesälomat". Mitä tämä yleinen työttömyys tuonee vielä! Toivon että se panee työtätekevän kansan tuntemaan järjestäytymisen merkityksen.

Nykyään on toiminta kärsinyt, jostain, missä lienee vika. Nuoria ei saa mukaan. Näyttää että juopottelu on yleisenä nautintona — auttamaton pahe ihmiskunnalle.

Lasten kesäkämppäystä hommattiin isosti, vaan hankaluuksia ja vastuksia on aina edessä ja niinpä lasten kesäreisu järvelle supistui kahteen päivään. On se suuri nautinto olla yhdessä ja omalla joukolla, laulaa kajahutella ja uida loiskuttaa. Jää varmaan hauska muisto siitä pienestä retkestä. Niin se Miina Ranta sanoi, että varmaan siellä kalastellaan ja hyvä mojakka laitetaan. Komitea valittiin huolehtimaan kaikki hyvin, mitä lapset tarvitsee.

Ryhmän yhteiset kesäjuhlat päätettiin pitää Finlandissa 17 p. elok. Se aika tuli niin, että ei tullut etukäteen mitään huudeltua. Vaan ne juhlat oli, ja voipi sanoa kohtalaisesti onnistuneet. Yleisöä oli runsaasti, urheilua oli monta eri lajia. Täytyy mainita köydenveto Fort Francesin ja Finlandin liiton naisten kesken, johon kilpailupalkinnon olivat vuosi sitten ostaneet Fort Francesin toverit ja voittivat sen silloin; nyt sen voitti Finlandin osasto. No niinpä ollaan tasoissa, vaan ensi kesän juhlilla se ratkaistaan kuka sen saa omistaa. Se oli hauskaa ja innostavaa, ja voi siinä olla muutakin sisällä, — kiskastaanpa vaan kaikki asiat yhtä innokkaasti. — Henkistä ohjelmaa oli puhe M. Kivarilta, selostaen nykyistä tilannetta, joka vallitsee yli maailman mihin se johtaa ja miten työläisten on tehtävä selväksi itselleen sota ja se on harkittava jo tänään, silloin myöhäistä, sitten, kun sodan lieset leimuaa. Fort Francesin nuoriltakin oli kappale lauluineen ja tanssineen. Esittivät ohjelman erittäin hyvin. Juhlapäivällinen oli maalaismalliin kuoriperunoita, suolakalaa, piimää ja — porkkaa. Mutta sekös vasta maistui!! Vatsaansa pidellen hiljalleen siirtyivät pöydästä huokaillen: Kyllä nyt on hyvä olla! — Niin, ravintonsa se vaatii ruumiskin.

Yleinen tulo juhlista oli 72 dollaria, menoista ei ollut vielä tilit valmiit, vaan on niitä menojakin.

Ryhmän yhteinen kokous pidettiin juhlapäivänä myös. Keskusteltiin edustajan lähetyksestä edustajakokoukseen. Päätettiin laittaa yksi tästä ryhmästä, valituksi tullen ryhmän sihteeri A. Kivari. Myöskin keskusteltiin Workerin juhlista. Päätimme kumpikin osasto pitää iltamat. Matkavaikeuksien tähden ei ole mitään sisällä pitää yhteiset.

Sacco Vanzetti-juhlaa ei voitu pitää, vaan lentolehdet jaettiin, ja alvan juhlan kunniaksi ilmoitettiin, että tulee nuorison järjestäjä. Ehkäpä se nyt tulee, sillä entiset ovat johonkin eksyneet, koska eivät perille ehtineet. — Kokouksen valitsema.

Dunblanesta

Pyytäisin anteeksi, jos uskaltaisin, kun olen venytellyt kirjoitustani näin kauan, vaikka Olga Waara antoi minulle siihen haasteen jo pitkä aika sitten. En ole koskaan ennen kirjoittanut Vapauteen, vaan Toverittareen, kirjoitin silloin kun tapasimme kirjoittaa lasten osastoon, että "Halloo Selma Täti". Nyt olen jo päässyt pitkän hameitten ikään (vaikka ei pitkin hamelsiin).

Me täällä koetamme toimia naisliitossa, niin työt kuin akatkin, kaikista vastuksista huolimatta, toivossa että kaikin vielä huomataan sekin, että eripuraisuus ei tuo hyviä seurauksia joukoissa ja ei siitä ole yksilöllistä huviakaan, kun vaan ajattellaan asiolta vakavalta kannalta. Nyt taas olisi syytä alkaa innokkaaseen työhön pitääksemme naisliiton toiminnan vilkkaana. Koetetaampas ottaa jokainen asiakseemme tuoda yksikään uusi jäsen osastoomme. Siitä naisliittomme on taas menettänyt kaksi innokasta jäsentä poismuuton takia. Olga ja Chas. Waara ja Miss Elsie Laukkanen muuttivat Moose Jaw'n, Sask. vaikka Olga ja Elsie eivät luvanneet jäädä pois jäsenyydestä, eivät he vol ottaa osaa toimintaan paikallisesti, ollen matkaa sinne toista sataa mailia. Toivomme heidän joskus piipahtavan kokouksiimme sieltäkin.

Onhan niitä miehiä kyllä täälläkin jotka väittävät, että naisliitto on tarpeeton, mutta eivät siitä voi selittää miksi se on tarpeeton. Eikös naisliiton toimesta ole täältäkin naisten kirjoituksia Vapaudessa, vain onkohan sekin tarpeetonta, ja eikös S. järjestön puolesta ole pantu sama kurssi jäsenistölle. Mutta ei ole vielä otettu käytäntöön, koska kirjotuksia ei ole näkynyt lehdessä. Ruvetkaapas vain tekin miehet haastamaan toinen toistanne. Vai olisikohan sekin miesten mielestä tarpeetonta?

Meillä oli naisliiton kokous v.k. 13 p. Mrs. Sadie Hatt'in asunnolla, ja tullihan sinne jäseniä pois tiehensä, vaikka on kuumimmat harvestikireet. Muun muassa päätettiin laittaa onkimailtama ensi kuulla, tryskien lopussa. Ostetaan pientä rihkamaa ja voivat asiaan innostuneet myös antaa lahjoja samaan tarkotukseen.

Keskusteltiin myös mitä pitäisi tehdä kahdelle naisliiton jäsenelle, jotka ovat jo jonkun aikaa tehneet vasta-agitatsionityötä ja menetelleet omavaltaisesti naisliittoa kohtaan, ja päätettiin, että eroitetaan Lissie West ja Saima Pulkka kolmeksi kuukaudeksi pois naisliitosta. Niin ikävä kuin kaikki tällainen onkin, niin se on välttämättömyys. Nykyään on ollut joitakin sopusuhtaisia kokouksia; ennen ihan "niskavillat" pystyssä sinne sai lähteä.

Ensimäinen naisliiton kokous on syyskuun 7 päivä kello 7 illalla Mrs. Parkkarin asunnolla, että tiedätte. Ja tulkaa nyt oikein joukolla. Tässä seuraa haaste sinulle Sadie Hatt. — Velma.

Rosegrovesta

Naisosaston kokouksessa 14 p. elok. käsiteltiin m.m. seuraavia asioita: Luettiin sihteeriltä tullut kirjelmä, koskien Pohjois-Ontarion piirin aluenumeron ilmestymistä 9 p. syysk. Se hyväksyttiin ja valittiin komitea, joka huolehtii niistä tehtävistä, mitkä siinä ilmeni.

Keskusteltiin myös Suomen puolaorpojen avustamisesta, joka otettiin huomioon, sillä he ovat todella avun tarpeessa.

Päätettiin kysyä sihteeristöltä, mikä on syynä kun ei naisten aluejuhlista ole ollut raporttia Vapaudessa. Ne mielestämme olisi ollaet mainitsemisen arvoiset, sillä ne oli näihin oloihin verrattuna suurjuhlat ja näyttivät onnistuneen hyvin.

Jäsenryntäystilaisuus oli meillä 17 p. elok. haalilla, vaan se ei onnistunut tällä kertaa. Ehkä oli vielä liian kesäinen aika niin vakavaan toimintaan. Vaan yritetään syksymmällä uudestaan ja toivotaan parempaa tulosta.

Seuraava kokous on 11 p. syysk. Lohikosken farmilla. — Maiju.

SAMMALLADON TARINA

Keskellä suuren rahkasuon sei oo yksinäinen lato. Suolla kas aa matalia vaivaismäntyjä, joide unkojen välist

kohtaisesti
hdettu
UVIMATKA
n 8 päivässä
BREMEN
i Johnson,
Montreal —
— Halifax —
algary
sinulle pahempaakin
Viljo, ajattelen aina
kerran vielä — — —.
i nyyhkytyksiin.
o teki päätöksen. Vie-
n tahtoi puristaa tuon
nimman olennon rin-
n. Hellästi silitti hän
kutreja, lohduttaen
ke, Kerttu, kirjoitan
jos pakoni onnistuu.
vielä koittaa aika, jol-
toisemme omistaa, sil-
tei valkoisten, oman
lle rakennettu valta
uisesti. Sano tervei-
äidille.
ran kumartui nuoru-
lemaan tyttöä, sitten
ti hyppäsi suksilleen
nasti hiihtää vastaiste
kohden, vainolaisten
toisaalta. Tyttö jä
nsä tuijottamaan kyy
n. Mutta silloin ka-
— toinen, kolmas jo
ne ampuvat häntä.
pia: pääsisi pian metsän
i jännityksestä. Mut
Viljo oli pääsemässä
an, näki hän tämän
kaatuvan lumelle. Pa-
lyyhistyi suksilleen.
omalle äänelleen kuu-
ään moniäänisen rie-
Se oli hänestä kuin
karjuntaa saaliin ta-
— Mitä sitten tapah-
huista ...
uli hiljaa soittaa su-
vaivaismäntyjen lat-
a sammallato niiden
a lahoamistaan. Mut-
vi-iltoina, hiihtää yk-
en sammalladolle, is-
kynnykselle, tuijottaa
an kuin jotain odot-
ä hän miettii, mitä
ettiikö kostoa niille
rkeneet? — Odottaa-
n onnea, joka hänel-
L—o Leino.
ustakaa
MEEN
n Amerikan
Linjalla
Suomalais-
ten
Suosima
Linja
Lyhyt, Nopea
ja
Mukava Matka
MEEN
borgin kautta)
rk New Yorkista:
— — — — Syysk. 6 p.
— — — — Syysk. 13 p.
— — — — Syysk. 20 p.
jamaeren poikki samassa ko-
ssaa.
omeen kestää Ainoastaan 10
npohjaisesti
udistettu
NINGHOLM"
Lähtee
A — SYYSK. 22 P.
n paikallisasiamieheltä pyytämällä hy-
ään seuraan seuraavilla osoit-
America Line
MONTREAL QUE.
. Ahlqvist
SUDBURY, Ontario.

Avioliittolupauksella keinottelu

Nykypäivinä, jolloin varsinaisia avioliittojakin peruutellaan ja rikotaan kuin lehmäkauppoja, tulee tuskin kenenkään mieleen, että taasen muutamin paikoin voidaan ankarasti rangaista jo pelkän avioliittolupauksen rikkomisesta.

Niinpä Rumanian oikeusministeri esitti hiljattain valtakunnalle uuden avioliittolain, jossa m.m. oli säädetty pakkotyötä avioliittolupauksen rikkomisesta. Ja sekä Amerikassa että Englannissa voidaan tuomita hyvinkin korkeisiin sakkoihin henkilö, joka ei hafua lunastaa antamaansa naimalupausta. Onpa Amerikassa tullut eräänlaiseksi urheiluksi vetää miesväkeä syytteeseen sellaisen lupauksen peruuttamisesta: on koko joukko naisia, jotka niin sancaksemme elävät tällä tavoin kiristämistään sakoista. Heidän ammattinaan on saada verkkoonsa nuori tai useimmin jo vanhahko, mutta aina varakas mies, ja sitten kun tämä kieltäytyy naimasta houkutuslinnun, vetää hänet oikeuteen rikotusta naimalupauksesta. Kuten tavallisesti on tuomari tällöin naisen puolella — samoin kuin poliisi aina uskoo naista, joka välttää jonkun herran yrittäneen tunkeutella häntä kohtaan kaduilla. Päästäkseen kiusallisesta oikeusjutusta maksaa mies useinkin huomattavan summan naisen vain vihjaistessa, että syyte on tulossa. Tämä syyte onkin uhkaavana damokleenmiekkana varsinkin jokaisen sellaisen amerikalaisen naimattoman miehen pään päällä, joka seurustelee naimattomien nuorten naisten kanssa ja senvuoksi on aivan silmiinpistävää, miten halukkaasti amerikalaiset miehet tavoittelevat nuorten rouvien seuraa. Sillä nämä ainakaan eivät voi vetää heitä tilille naimalupauksen rikkomisesta — mutta onhan silloinkin uhkaamassa muita vaaroja, kuten esim. mustasukkainen aviomies.

Muuan ranskalainen kertoo, kuinka hänellä kerran oli tilaisuus seurata muuatta oikeudenistuntoa Amerikassa. Tuomioistuimen ratkaistavana oli peräkkäin kolme juttua, jotka kaikki koskivat rikottua naimalupausta. Yhdessä tapauksessa syyttäjä oli kaksikymmenviisivuotias kuorotyttö, vastaaja taasen viisissäkymmenissä oleva lihava pönäkkä herra. Hän oli ollut kyllin varomaton kirjoittaakseen työille muutamia maisemakortteja, joissa oli tituleerannut tätä "sydänkäpysekseen" ja "satuprinsessakseen". Sitäpaitsi oli tytöllä näytettävä kaunis jalokivisormus. "Minä vannon, herrat jurymiehet, että hän lupasi mennä kanssani naimisiin, kas tässä on kihlasormukseni!" Ja niin sai nainen 50,000 dollaria rikotusta avioliittolupauksesta. Muuan toinen tyttö, mannekiini ammatiltaan, vaatii työnantajaltaan 5,000 dollarin vahingonkorvausta siitä, että tämä oli häntä suudellut. Jury alentaa summan 200 dollariin. Muuan kaksikymmenvuotias myymälätyttö vaatii tilapäistä ihailijaansa ehdottomasti kanssaan naimisiin. Mies on kuitenkin jo entuudestaan naimisissa. Tuomari selittää naiselle, että tällä kyllä olisi oikeus saada ainakin vahingonkorvausta, koska hän ei ole tiennyt, että mies jo on naimisissa, mutta korvauksenkin saanti on mahdoton, koska miehellä ei ole mitään omaisuutta. Lopuksi kuitenkin mies tuomitaan kymmenen vuoden aikana palkastaan maksamaan naiselle 50 dollaria kuukaudessa (hänen palkkansa on vain 120 dollaria). Lopun pitää sitten riittää vaimolle ja lapsille.

Istunnon jälkeen kysyi tuomari puheenaolevalta ranskalaiselta, mitä tämä arveli kaikista kolmesta jutusta. Ranskalainen vastasi:

"Jokaisessa kolmessa tapauksessa olivat naiset varmasti väärässä. He eivät luonnollisestikaan olleet saaneet mitään avioliittolupausta".

"Eivät", myönsi tuomari, "mutta kuka uskaltaa Amerikassa syyttää naista edes silloin, kun tämä menee äärimmäisyyksiin? Kun nyt ensimmäisen kerran historiassa on heikomman sukupuolen sallittu astua etuoikeutettuna lain eteen, niin kääntyy ase luonnollisesti miestä vastaan."

Englannissa, joka monessakin suhteessa on kaksikasvoinen maa, maa, jossa toisaalta ollaan niin kainoja, ettei saa edes sanoa "maha", koska se ei ole säädyllistä, mutta jossa toisaalta varsinkin naistenlehdet ovat tulvillaan neuvoja, miten nuoren tytön on pyydystettävä itselleen mies, siellä tapahtuu myös sellaista, että vieläpä n.s. paremplen piirien tyttö voi vetää miehen syytteeseen naimalupauksen rikkomisesta — ja kuitenkin siitä huolimatta olla kaino, viaton nuori tyttö. Niin, ei ole lainkaan tavatonta, että se vahingonkorvaus, jonka sulhaseksi väitetty on joutunut maksamaan, on sittemmin saanut täyttää sijansa työn tervetulleina myöläjäisinä hänen mennessään naimisiin sulhasen numero kaksi kanssa.

KAI NIINKUIN TOISETKIN

"Mitä sanoi keisari Napoleon ratsastuksensa loputtua", kysyi opettaja koulussa pikku pojalta. "Prruu!" vastasi poika empimättä.

TODELLISUUSTUNTUA KYLLÄKSI

Filmiseurue on filmaamassa jännittävää seikkailufilmiä syvän rotkon partaalla. Tirehtööri huomaa, että näytteleminen ei mene niinkuin pitäisi, jotakin tuntuu puuttuvan. Silloin hän näkee ihmisen muotoiseksi tehdyn vaatetokan, jollaisia käytetään usein ihmisen tilalla, retkottavan rotkon reunalla. "Voi helkkari, kenenkähän onnettoman meheitimme tuon "Dummyn" asemesta rotkoon?"

VIERAILEMASSA VIINIRYPÄLEEN MAASSA

"Syökää nyt pojat lujasti, sillä Venäjällä ette saakaan muuta kuin tattaripuuroa ja hapankaalia", ylytteli poikkeuksellisen kohteliaaksi tekeytynyt terijokelainen ohranakun juhannuspäivänä tänne Venäjälle tulomatkallamme sikäläisessä ohranassa, perunasoppaa popsimme. Tuo lause ja samoin monien porvarillis-noskelaisten hapankaalikirjailijain Neuvostola-kuvaukset muistuvat nyt elävästi mieleeni täällä hedelmällisessä Kaukaasiassa. Sain Tammisaaressa oloaikanani aivan painetun sanan kautta miltei jatkuvasti tutustua moniin sellaisiin traagillisiin nikotuksiin, eetillisiin aivastuksiin ja esteettisiin yökytyksiin, joissa koomillisen vakavasti jutusteltiin miten Neuvostolassa on tuhottu kaikki kauneusarvot ja kauneuskäsitteet. Siellä ei saa viljelläkään muuta kuin kaalia. Ruusupensaat ja kauniit puistot ovat porvarillisina hävitetyt ja viinirypäleistä sekä muista hedelmistä on kielletty uneksuminenkin. Tuohon tapaahan ne neuvostollisesta hävityksen kauhistuksesta varoittajiksi ja tiedontuojiksi pelastuneet ortodoksit, välisalmet, vahterit, turkiat y.m. kauneudenpalvojat ovat viserrelleet. Vertaamalla kaikkea täällä näkemäänsä ja kokemaansa todellisuutta noihin "kauneislin" liverryksiin, alkaa yhä selvemmin moisia aivastajia ymmärtää....

Puhuttelin juuri äsken kaukaasialasta talonpoikaisvanhusta. Hän vakuutti vasta nyt ensikertaa elämässään kokevansa todellista vapauden aikaa. Nämä Mustanmeren mahtavat rannikot, ja ihanteellisen komeat vuoristot ovat monasti olleet veristen tapahtumain näyttämönä. Ennen työväenvallan alkoja olivat Kaukasian työtätekevät asukkaat joko avoimessa taistelussa tai — orjina. Kaukasian viime vuosisadalla tapahtuneen rauhoituksen jälkeen talonpojat tosin "vapautettiin". Mutta ainoastaan maistaan, tiluksistaan ja useat hengestäänkin. Tällaista kyl. lä aina ja kaikkialla on kapitalistinen vapaus työtätekeville. Kaukasian talonpojilta rauhoituksessa ryöstetyt maat lahjoitettiin ryöstäjälaumojen pääpomoille: hallitusherroille, kenraaleille ja ylemmille upseerille. Aincastaan osa vähemmän arvokkaita maita annettiin rauhoituksen osallistuneille kasakkakylille.

Ylimykset ja kenraalit olivat pystymättömiä ja haluttomia maanviljelemiseen. He rakennuttivat parhaimmille paikoille kautta koko Mustanmeren rannikon loistohuviloita, vuokraten muun osan saamistaan ryöstösaalismaista pois. Työtätekevät viljelijät joutuivat heistä tai muista riisto- ja sortovallan edustajista riippuvaisiksi. Noin kertoili talonpoikaisvanhus ja sanoi iloitsevansa kun vihdoin on Kaukaasiassakin työtätekeville vapauden päivä koittanut.

Nämä entisen ylhäisön suurhuvilat ovat nyt poikkeuksetta työläisten lepokoteina ja sanatorioina. Useitten huvilain porttien pielissä on vielä entisen omistajan nimikilpi historiallisena muistomerkkinä kertomassa kuinka se heidän "pyhä" omistusoikeutensa aikoinaan syntyi talonpojilta ryöstämisen kautta. Nyt työväenvallan aikana on myös pakkoluovutettu, mutta ainoastaan ja yksinomaan noilta pakkoluovuttajilta. Talonpojat viljelevät viinitarhojansa ja maitansa vapaimpina kuin milloinkaan ennen. Sota palatseja vastaan ja rauha työtätekevien majoihin on nyt toteutettu siten, että palatsitkin ovat työtätekevien hallussa ja kaikissa kodeissa on rauha Huvila, missä näitä rivejä kirjoitan on kuulunut ovelalle ja vallanhimoiselle hovisuosikki Vitte'lle. Tuo ylevä herra, joka vielä vuoden 1905 vuoden historiallisten tapahtumain edelliskautena oli tsaristisen Venäjän kaikkivaltias raha- y.m. ministeri, kuului muita valtaherroja paremmin käsittäneen, että "tsaarival-, lassa on korpraali se, jolla on keppi". Aika hyvin tämän käsittivät muutkin tsaristiset valtaherrat. Niinmuodoin on helppo käsittää, että tuona aikana työtätekevän kansan elämykset muodostuivat sellaisiksi, etteivät ne hevillä unohdu.

Tämä huvila on aika komea, joskaan ei läheskään komeimpia. Suuret ruusupensaat ja muut kukkaistutukset aivan kirjaimellisesti sylelevät rakennuksia. Tammet, kastanjat, palmut, sypressit ja kymmenet muut etelän puut ja pensaat soman sopusuhtaisesti sijoittautuneina piirittävät huvilan rakennuksia, kävelykujanteita, krokettikenttää ja suihkualtaita. Ja entäs viini- ja hedelmätarha! Monenlaisia viinirypäleitä, persikoita, lumuja, päärynöitä, omenia ja monia muita hedelmiä kantavat pensaat ja puut täyttävät suuria aloja lähimmästä ympäristöstä. Useimmat hedelmäpuut ovat tälläkin hetkellä niin kukkuraisessa hedelmälastissa, että niiden oksat on täytynyt erikoisilla tukiraitteilla pönkittää, etteivät pääse murtumaan. Kaikkea tätä kertomaani hoitavat nykyisin neuvostolliset puutarhurit ja neuvostovallan laskuun. Ja Neuvostoliiton eri puolilta, tehtaista ja työpenkkien äärestä, tänne lepäämään ja vastaisia kamppalluja varten voimia kokoamaan saapumeet työläiset nauttivat näistä rikkaan, jalostetun luonnon mainioista antimista, harvinaisen tervehdyttävästä ilmastosta ja myös — luonnon kauneudesta. Työtätekevien kauneuskäsitteetkään eivät siis ainoastaan ole jääneet eloon, vaan ne ovat elpyneetkin ja mitään kauneusarvoja täällä ei ole tuhottu. Päinvastoin: ne on saatettu kaikkien työtätekevien omaksi. Työn jättiläinen on valtaan noustuaan karkoitanut loisolijoina elosteleet kapitalan korskeat "korpraalit" pois hedelmällisestä paratiisista ja alistanut kalkeen alamaiseksee; työläisperheen yhteiseksi elämänpuuksi. Että täällä voi luonnon valmistamasta kauneudesta nauttia aivan erikoisella kuin csim. Suomessa, siitä on yhtenä todisteena m.m. se, että ruusut kukkivat ulkona vapaassa luonnossa joulu- ja tammikuussakin....

Saman työläisperheen jäseninä ja samoin oikeuksien omaajina kuin toisetkin työläistoverit, on täällä useilta monista eri maista saapuneilta poliit-emigranttejakin. Vankkoista saapuneina ovat he päässeet hetkeksi levähtämään työväenvallan luojien parissa. Ruokajärjestyksessä, kylyvyissä, uinnissa, auringonkylyvyissä ja — vieläpä "kuutamokylpyjen" ottamisessakin noudatetaan sanatorion lääkärin määräystä! Terijoen ohranan ennustamaa tattaripuuroa ja hapankaalia ei ole meille suomalaisillekaan vielä annettu, vaikka mieluisia voimaruokia nekin olisivat. Kaikki hoidokit täällä ilman sitäkin voimistuvat ja vahvistuvat sielun ja ruumiin puolesta. Ravinto on hyvä. Henkisen ravinnon antajista on ulkoilmassa oleva katettu, palmujen ja kukkivien ruusupensaiden seinittämä Lenin-nurkka seinälehtineen, taululineen, taulukkoineen, kirjoineen ja aikakauslehtineen hyvin suosittu ja viihtyisä paikka. Toisten lähellä olevain sanatoriointen asukkaiden kanssa järjestetään konsertteja, illanviettoja, "ekskursioja" ja muita retkeilyjä. "Internationale" ja muut vallankumouslaulut kaikaa monilla kielillä ja laulujen jomasse kerrotaan taistelukokemuksista. Kaiken ohella nautitaan etelän ihanasta kesästä. Ilma on vielä syyskuun puoliväliss nlin lämmin, ettei keskipäivällä sie dä merenrannassa rantakivien kuumuuden vuoksi kävellä paljain jaloin. Meillä ei nyt ole näkä eikä myös vilu vieraanamme.

Istun tätä kirjoittaessani täällä ylhäällä kummulla olevan rakennuksen terassilla. Tovereinani on ukrainalaisia. Lupaavat ajantullen saapua Imatralle kesälomaansa viettämään. Lausun heille toverillisen: tervetuloa! Kuuntelemme Mustanmeren valtavaa kohinaa. Tovereitteni Imatraretki-suunnitelmain vaikutustako lienee se kun minusta tuntuu kuten tulevaa Suomea haastava Imatra ja tuhannet muut kumouksellisen voiman ja väkevyyden äänet sieltä kaukaa Suomesta, yhtyneinä Mustanmeren aaltojen pauhuun, huutaisivat valtavana ihastus-, varotus- ja herätyshuutona:

Suuri ja mahtava olet sinä työtätekevien valta! Proletariaatin ylvään voimmerkkinä sinä pelkällä olemassaolollasi rohkaisevasti tervehdät kaikkien maiden työtätekeviä ja sorretuita. Polvillesi kapitalismi kaikkialla! Tilaa työtätekeville! Neljä vuotta sitten saatettiin kirjottaa näin. Entäs nyt?.....

Esko P.

Tuberkuloosi

Se on kiusallinen sana. Tauti, jota vastaan koettaa taistella ja taistelee nykyinen lääketiede, mutta siitä huolimatta se on tämän nykyisen yhteiskuntajärjestelmän muhkein kukka.

Nähtyäni J. Raivon kirjoituksen Muskokasta, muistui mieleeni vuodet 1317 ja 18, jolloin minäkin olin samassa paikassa.

Aika on kulunut siinä noin kaksitoista vuotta, joka on ollut taistelua elämän ja kuoleman välillä. Nyt tarkoitukseni on tehdä pieni katsaus näitten vuosien sisälle, siksi, että uskon siitä olevan hyötyä tätä tautia sairastaville.

Henkilön, joka tulee tietämään että häntä vaivaa keuhkotauti, ensimmäinen ehto on koettaa mitä pikemmin päästä tämän taudin parantoloihin, sillä se on työläiselle ainoa keino. Kellään työläisellä ei ole itsejään mahdollisuutta ajatellakaan parantua jos ei hänellä ole tietoa siitä säännöllisestä jokapäiväisestä elämästä, minkä tämä tauti vaatii, ja sitä monipuolista ruokaa, joka on aivan välttämätön. Monellakaan työläisellä ei ole varallisuutta, ei ainakaan pitkäksi aikaa, sellaista hoitoa itselleen hankkia; varsinkin yksinäisille miehille se on mahdottomuus sairaalan ulkopuolella. Tykkänään toinen asia on se, että paraneeko noissa sairaaloissa. Sitä minä en tiedä. Mutta se on varma, että ne voivat ehkäistä tautia ja ne voivat jatkaa ihmisen elämää vuosilla, jos ei tauti ole saanut liian pitkää vauhtia. Minulle sanoi tohtori Torontossa v. 1917 (sama tohtori joka hommasi minut Muskokaan), että voin elää vielä noin kaksi vuotta. Mutta sama tohtori sanoi minulle puolitoista vuotta jälkeenpäin, että "oo, sinä voit elää vielä 10 vuotta". Sekin on jo umpeen kulunut. Minä näin Muskokassa miehen joka oli siellä ollut jo 23 vuotta, eikä vieä ollut terve. Myös useita, jotka olivat olleet toistakymmentä vuotta. Minä lähdin sairaalasta myöhään syksyllä 1918, en terveenä, vaan paljon riskimpänä, sillä olinhan kolmiscnkymmentä naunaa raskaampi. Se oli elämänhalu joka pakoitti minut lähtemään. Ajattelin, että pidän itsestäni kaiken mahdollisen huolen. Mutta myöhemmin tulin sen huolenpidon huomaamaan. Se tarkoittaa sitä, että henkilön, joka on tämän taudin saanut, tulisi karttaa kaikkia sellaisia paikkoja missä kokoontuu paljon ihmisiä, se on, kieltäytyä kaikesta huvista, sillä siellä, missä on paljon ihmisiä, ei ole koskaan puhdasta ilmaa. Minun luonteeni oli liian heikko näitä vastustamaan. Vaikka melkein poikkeuksetta tunsin aina iltamien jälkeen mitä olin itselleni tehnyt, ei minulla sittenkään tahtonut olla sisua kieltääntyä. Esimerkiksi soittamaan minua pakoitettiin joka paikkakunnalla missä kulloinkin satuin olemaan.

Sen jälkeen kun lähdin sairaalasta, tiesin, että minun olisi kartettava raskasta työtä niin paljon kuin mahdollista. Mutta en voinut sitäkään, koska elämäniäni olen ollut "työhullu" ja ammattini kuuluu rauta-alan raskaimpaan osaan.

Alkuvuosina meni kaikki hyvin, niin kauan kun rupesi painoni laskemaan alle normaalin ja työvoimat väheni sen mukaan, silloin huomasin että minun on aivan mahdoton jatkaa komppanian työtä.

Toverini ehdotti minulle metsäelämää ja sen hyväksyin, ajattelin että olenhan ainakin loppuvuoteni ulkona tämän maailman humusta ja samalla minulla voipi olla vielä tilaisuus jatkaa elämääni yhä eteenpäin. Mutta, niinkuin yleisesti on työläisen kohtalo, on sitten terve taikka sairas, leipä se on ensimäisenä kysymyksessä. On täytynyt yrittää, en ole voinut antaa aikaa parannushommille, josta on ollut seurauksena se, että voimat ovat alkaneet käydä hyvin vähiin, varsinkin viimeisen kahden vuoden aikana. Viime kevättalsella aloin käydä yhä heikommaksi. Näytti siltä, että minun on enään mahdoton sivuuttaa tätä kesää. Kauheat pistokset vaivasi; toisinaan en päässyt omin voimin sängyyn enkä voinut olla pitkänäni ollenkaan ja taas jos pääsin sänkyyn, en siitä millään ylös päässyt. Ja sitten se kauhea lima, se mätä jota tulee litrakaupalla vuorokaudessa, jota ei luulisi millään voivan ihmisen niin paljon keuhkoistaan irti saavan! —

Huhtikuun puolivälistä käytin hyväkseni jokaisen aurinkoisen päivän, ensin keittiön oven kautta ja sitten kun ilmat lämpeni menin ulos, aloin noin viidestä minuutista ja sen jälkeen pitensin joka päivä, niin että nyt olen jo tuntimääriä. Sain viime talvena lukea Vapaudesta erään venäläisen lääkärin selvittelyn aurinkon äärimmäisistä säteistä, joilla alnoastaan on parantava voima. Sen perusteella olenkin ottanut kylpyjäni noin parin metrin korkeudella maasta. Kuinka paljo olisin voittanutkaan, jos olisi ollut aurinkoinen kesä, mutta nyt melkein poikkeuksetta on puolen päivän aurinko ollut pilvinen. Sittenkin olen voittanut paljon. Se haju joka tulee tämän taudin loppupuolella, joka oli minussa jo voimakkaana keväällä, se on kadonnut ja vatsan joka kivettyy tämän taudin lopulla, olen saanut parempaan kuntoon.

Mutta muita kylpyjä, niitä on varovaisesti otettava, esimerkiksi höyrykylpyjä, niitä ei heikossa kunnossa pidä ottaa, se vain heikentää. Eräs lääkäri kirjoittaa, ettei saisi ottaa kuin yhden lämpökylvyn viikossa ja senkin niin pian kuin mahdollista. Minun täytyy antaa näille kannatus, sillä nyt olen saanut sen itse kokea. On luonnollista, että ihmisen tulee itsensä pestä vähintään kerran viikossa, sillä pesemättömyys tarkoittaa myöskin tautia. Täsmällinen vesiparannus, johon on yhdistettynä säännöstelty ruoka, voisi olla oikein hyvä tämän taudin alkuasteella. Mutta sekin kysyy varoja, hommata kaikenlaisia hedelmiä, jutt rikasvia ja muita kaikkina eri vuodenaikoina. Se on työläiselle mahdottomuus.

Lopuksi

Alussa sanoin että tuberkuloosi on tämän järjestelmän muhkein kukka. — Minun ei tarvitse sitä pitkältä todistella, tämä kirjotus venyisi vaan suotta liian pitkäksi.

Tappeleeko maailman lääkärit ja lääketiede taikka toisin sanoen tämä nykyinen porvarillinen järjestelmä tätä tautia vastaan? Ei. Sillä jos ne tosissaan tahtoisivat tämän tuholaisen hävittää, niin ne ensimäiseksi hommaisivat työläisille terveelliset työolot, kunnolliset asunnot asuttavaksi, riittävästi kunnollista ravintoa j.n.e. ja työläisten lapsille kunnolliset leikkipaikat, joita ei löydy työläisten kaupunginosissa suurkaupungeissa. Jos ne tätä tautia vastaan tosissaan taistelisi, niin nitten tulisi nähdä ja näkisivätkin nuo saastaiset peliluolat, joita on kaikkialla pikkupaikoissakin. — Ei tarvitse mennä tämän lehden kotikaupunkia edemmäksi. Varmasti terveysvirkailijoille käy haju jo nokkaan kauaksi kadulle missä kaikki taudit saa rauhassa versoa. Mutta kun nekin ovat yksityisomaisuutta, vaikka sitten ovatkin taudin pesiä, niin ei sovi vaatia liikaa puhtautta, koska siitä kärsii yksityisomistus!

Jatkan vielä. On vaikea tietää pystynkö enää nauttimaan ensikesän auringosta, sillä en ole läheskään terve, pistokset ovat vielä joka päivälsiä, joksin heikompia. Talvi on kauhean pitkä, jolla ajalla täytyy auringon suuri parantava voima siuuttaa. — K. Hakkinen.

VAIKEA PULMA

(Kuvaus Suomen armeijasta)

VEIKKO VASAMA

Joukko-osastomme upseeristoa oli jo pidemmän aikaa hermostuttaneet miehistön keskuuteen levinnät lentolehtiset ja julistukset. Mistä ja kenen toimesta ne joukko-osastoon ilmestyivät, se pysyi kaikille salaisuutena. Mutta että "Punasotilas" tai jonkin muun lentolehtisen saatiot löytää aivan odottamatta milloin takkinsa ulkotaskusta, akkunalta taikka kaappinsa päältä, se oli totuus, joka oli tunnettu jokalisessa komppaniassa. Ja tämä tuotti upseeristolle päänvaivaa, sillä sitä mukaa kuin lehtiset levisivät, näkyi myös niiden vaikutuksiin. Upseerit totesivat kauhukseen, että miehistö, joka ennen oli kuluttanut vapaa-aikansa tyhjänpäiväisessä suunsoitossa kilpaillen siitä, kuka voi keksiä rivompia vitsejä ja kaskuja, saattoi nyt innostumaan keskustelemaan sellaisista asioista kuin että miksi sotamiehiltä on kielletty äänioikeus ja upseereilta ei ja miksi sotamiesten ei sallita käydä työväentaloilla ja minkätähden kasarmin lukusalin ei tule työväen sanomalehdet. Hyvin useita kertoja innostuivat pojat äänekkääseen mielipiteiden vaihtoon siitä, että mitä tehtäisi silloin, jos meidät komennettaisiin lakonalaiselle työmaalle töihin taikka lakkolaisia muuten "rauhoittamaan". Tapahtuipa sellaistakin, että ennen niin kuuliainen joukko saattoi yks kaks tehdä tenän. Esimä n.s. remmlapelin päätti miehistö yksissä tuumin lopettaa. Aikaisemmin oli ollut tapana, että jos jokin sotamies meni omavaltaiselle lomalle taikka pistäytyi työväentalolla iltamissa, niin siitä sai kärsiä koko joukko. Yhden rikkomuksen takia kiellettiin koko komppanialta loma, taikka komennettiin rangaistusharjoituksiin. Tästä koko joukkoa kohdanneesta rangaistuksesta oli se seuraus, että julmistunut mies. joukko kohdisti vihansa rangaistuksen aiheuttajaan järjestyssääntöjä rikkoneeseen sotilaaseen ja hankki hyvitystä toverinsa selkänahasta. Silloin aina seurasi kaamea toimitus. uhri parka sidottiin ja koko miesjoukko sotilasremmeillä ruoski omaa toveriaan.

Useinkin kävi niin että hyvityksen hankkimista jatkettiin niin kauan, kunnes hyvityksen antaja oli kannettava pyörtynenä ja vertavuotavana sairaalaan. Tällainen oli vakiintunut tapa ja yksi toisensa jälkeen joutui ruoskittavaksi, sillä vietelykset sääntöjen rikkomuksiin olt. vat suuret. Mutta ilmeisesti näistä lentolehtisten vaikutuksesta avautui miehistön silmät. "Me emme enää ruoski omia tovereitamme, vaan hankimme hyvitystä todellisista syyllisistä", jyrähti vastaukseksi kun yhteisestä suusta, upseereiden kehoitellessa aloittamaan remmiapeli.

Erikoisen silmiinpistävästi harmitti vallitseva tilanne komppaniamme päällikköä kapteeni Kuitusta. Hän yritti kaikkensa saadakseen selville lehtisten levittäjät. "Minä tiedän ettei teistä kukaan ole peiaatteeltaan kommunisti, mutta jotkut teistä ovat joutunet niiden perkeleellisten polsujen käytreiksi kavaltamaan isänmaatamme ja ennemmin tai myöhemmin minä pistän käpälälautaan joka-sinoan salamyyrän, jotka näitä lehtisiä tänne levittää. Painakaa mieleenne se", mekasti Kuitunen. Mutta uhkauksista huolimatta ei ollut mitään toivottua tulosta. Lehdet levisivät vaan yhtä salaperäisesti, mutta säännöllisen varmasti kuin ennenkin. Kapteeni Kuitusen toimenpiteestä oli vai se etu, että kaikkien mielenkiinto heräsi. Kaikki seurasivat jännittyneenä jokapäiväisiä tarkastuksia ja perinpohjaisia nuuskinnoita. "Kun saadaan tämä paise puhkaistuksi, niin entinen mallikelpoinen järjestys taas palaa", lohdutteli Kuitusen toisia joukko-osaston upseereita, "ja totta jumalauta minä sen pystyn tekemään", intoili hän. Mutta "paise" vaan ei ottanut puhjetakseen. Se pysyi itsepintaisesti salassa ja toimi. Toimi keskeytymättä ja levitti vaikutustansa. Osasipa tuo salaperäinen "paise" vielä uhmailla kin vihamielhellensä Kuituselle. Kun kapteeni Kuitunen oli taas kerran toimittanut tuloksettoman tarkastuksen (miehet riisuttu ja joka ainoa vaatekappale puhdistettu sekä myllätty patjat ja kaikki tavarat) ja siitä kimpaantuneena kallistanut liian monta lasia, niin silloinkos keskellä kirkasta päivää havaitsee hrra kapteeni työpöydällensä ilmestyneen Punasotilaan. Lehden kulmaan oli liitetty pieni lappu jossa luki seuraavaa:

"Herra kapteeni, koska huomasimme, että herra kapteenilla on erikoinen halu tutustua meidän rakkaaseen Punasotilaasemmme, eikä päivällä suoritettu etsintänne johtanut teitä toivottuun tulokseen, niin lähetämme teille tämän, näytteeksi. Jos teitä haluttaa vastaisuudessakin tutustua lehteemme, niin älkää lähtekö niin omapäisesti niitä etsimään kuin tänään teitte. Tällä tavoin saatte paljon helpommin. Mutta vain yhden kappaleen, miehistölle kuuluu loput.

Joukko uskollisia Punasotilaan lukijcita".

Tämä röyhkeys oli jo liikaa herra kapteenille. Herra kapteenin huumala katosi moisen julkeuden johdosta. Ja raivostuneena hän hyökkäsi komppaniaan. Alkaa ankara tutkinto, mutta ketään ei ole nähty käyvän herra kapteenin työhuoneessa ja kenelläkään ei ole sellainen käsiala kuin se on millä tuohon lappuun oli kirjoitettu. "Miksi lieneekään futuristi koko lapun kirjoittaja, kun on tehnyt niin kummallisia koukeroita nuo kirjaimet", vitsailevat soltut hilpeästi. Mutta Kuitunen mulkoilee ja kircilee kauheasti. Koko komppania komennetaan rangaistusharjoituksiir ja uhkauksia sataa: tänään ei lopeteta "santsia"/ ennenkuin on saatu selville ne kelmit, jotka näitä kirottuja lehtisiä jakelee". Tunti tunnilta ryömitään kentällä, suudellaan isänmaata, pumpataan kivääriä ja tehdään kaikkea mitä vain herra kapteenin ktihoittunet aivot keksivät. Alussa käy kaikki hyvin. Miehistö on hilpeällä tuulella ja vitsailee. Säännöllisesti kuuluu toinen toistaan hauskempi naljailu ja vitsailu aina kapteenin selän takaa. Edessä päin kaikki ovat hyvin totisia ja tekevät komennettuja temppuja aivan hartiavoimalla, mutta kun herra kapteeni kääntää selkänsä, niin sain saa hän kuulla tirskuntaa ja ilveilyjä. Mutta sitten alkaa mie-

het väsymään. Vitsailu muuttuu kiroiluksi. Yhä vastahakoisemmin tehdään temput ja loppujen lopuksi on koko toimitus jumissa. Kapteenin kamalista kirouksista huolimatte mötköttää koko joukko maassa eikä nouse syöksyyn vaikka kuinka kiroiltaisi. Ja jos nouseekin niin tekee sen niin verkkaan kuin fkinä voi. Siksi kapteenin on lopetettava. "Paise" jäi puhkaisematta. Illalla käy kauan puheensorina komppaniassa ja näin jatkuu meininki päivästä päivään.

Suomen raatajatko kaleeriorjan asemaan?

Luumäen lahtarivalta on alkanut nähdä unta selsaallaan. Se on alkanut uneksia ajasta, jolloin työväenluokka tyytyi kaaleriorjan asemaan, jolloin sen ajatteluvapauskin kahlittiin ja se vaipui verisen kohtalonsa syliin ääntäkään päästämättä.

Luumäen lahtarivalta on pyhästi päättänyt hävittää kumouksellisen hengen maan työväenluokan keskuudesta ja ryhtyessään toimenpiteisiin noiden toiveidensa toteuttamiseksi, se lujasti uskoo onnistuvansa. Se on päättänyt pakoittaa työväenluokan kaleriorjan asemaan ja niitä tuumia hautoessaan se ei häikäile turvautua vaikka minkäläiseen aseeseen ja tekoihin, joihin kekseliäät entisaikain orjavaltiotkaan eivät osanneet turvautua. Lahtarivalta on päättänyt julistaa henkipatoksi jokaisen työläisen, joka uskaltaa ajatella. Se ei koo kieltää ajattelevalta työläiseltä oikeuden saada työllänsä ansaita leipänsä. Julkeudessaan se menee niin pitkälle, että uhkailee sellaisia työnantajiakin, jotka sen suuren viisauden pykälää eivät alo noudattaa.

Edessämme on eräs "Heinolan Sanomat" niminen lahtarilehti, josta luemme seuraavan vertaansa vailla olevan julistuksen:

"Samoin katsomme, että henkilö, joka tietensä antaa työtä ja toimeentuloa kommunisteille, joka ei alla sanotulla tavalla luovu puolueestaan ja rikollisista aatteistaan, antaa apua maanpettureille eikä voida pitää isänmaallisena kansalaisena, vaan tullaan häntä sen mukaisesti kohtelemaan.

Heinolassa 6 päivänä elokuuta, 1930.

Suomen Lukon Paikallistoimikunta.

•

Henkilö, joka tahtoo julkisesti luopua kommunistisista mielipiteistään, voi käyttää esim. seuraavan mallin mukaista ilmoitusta, asiasta sanomalehdissä tiedottaissaan:

Minä .....

....." joka olen kuulunut Heinolan kommunistiseen Työväenyhdistykseen, selitän täten, että sittenkun minulle on selvinnyt, että sanotun yhdistyksen toiminta on ollut valtiopetoksellista, eroan siitä. Samalla lupaan kaiken sen kanta mikä minulle on pyhää ja kallista, luopuvani kaikista kommunistisista aatteista ja vannon kunniani ja omantuntoni kautta, että minä tästä lähin uskollisena Suomen kansalaisena palvelen synnyinmaatani, pidän kunniassa valtion kirkkoa ja uskontoa, voimassa olevia lakeja ja yhteiskuntajärjestystä.

Heinolassa, elokuun ..... päivänä, 1930.

.....

Todistavat:

....

•

Ajatuksen vapauden taistelujen historia ei tunne törkeämpää tapausta kuin on se mikä piirtyy Luumäen lahtarivallan historian viimeisille lehdille. Sanoimme viimeisille lehdille — sillä omaa kuolemaansa lahtarivalta tuolla teollaan ennustaa. Jotakin samanlaatuista ovat muutkin hirmuvallat kokeilleet, ne ovat yrittäneet lyödä työväenluokkaa, hukuttaa sen vaatimukset ja vapauden kaipuun verivirtoihin, mutta niiden historia on päättynyt. Juuri noiden päätähuimaavien suunnitelmiensa kautta he ovat langettaneet viimeisen tuomionsa. Ja noissa edellämainituissa su

Ilmotuksia eri paikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena johtavassa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta tyttäessä 50 senttiä ja seisovista 5 senttiä kerralta.

Tähän osaan tarkotetut ilmotukset on ilmottajan tai ilmotuksen tilaajan merkittävä PAIKALLISILMOTUS.

SUDBURY, ONT.

FARMI MYYTÄVÄNÄ CONISTONin tien vieressä. Kysykää 242 Queen St. tai soittakaa 2522 Sudbury.

PORT ARTHUR, ONT.

TAPPA HILLMANIN KENKIEN korjaustikke, 101 S. Vinkermere Ave., Port Arthur, Ont.

PALLOHUONE. SAATAVANA SIkaraja, tupakkaa ja pehmeitä juomia. Toivomme yleisön kannatuksen liikkeellemme. A. Aho ja K. Kivistö, 318 Bay St., Port Arthur, Ont.

UUSI AJANMUKAINEN HÖYRYsauna Court ja McIntyre katujen kulmassa avoinna arkipäivinä kello 2:sta päivällä kello 12:sta yöllä E. Kivipeito ja E. Kanta. (Tiis.

FORT WILLIAM,

C. A. STENBACK, VÄLITTÄÄ ostajille ensiluokan lihaa. Palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742 S. 607 Simpson St., Fort William, Ont.

TILATKAA PUKUNNE SIMPSON Tailors liikkeestä. 529 Simpson St., puhelin S. 1185. M Maine ja S Väyrynen.

DR. J. S. STRACHAN, HAMMASlääkäri, puhelin S. 370. Victoria Block, Fort William.

TORONTO, ONT.

HUONEITA VUOKRATAAN JÄ palveluspaikkoja aina saatavana, etutila paikalla asuvilla. L. Anderson, 176 Huron St., puhelin Trinity 2120.

TIMMINS, ONT.

HAMMASLÄÄKÄRI A. P. BRENnan tekee kaikkia alaan kuuluvaa työtä ensiluokkaisesti. Maksut kohtuulliset. Hyvä kannatus suomalaisilta. Suomalainen tyttö palvelee teitä. Avoinna myös iltasin. Sijaitsee yläkerrassa postikonttoria vastapäätä. Timmins. (M

MONTREAL, QUE.

LAUHAN TUOMARI E. HELSberg (Commissioner of the Superior Court). Laatii asioita, asiakirjoja, lainopillisia neuvoja, kääntöstyötä, virallisesti leimattaan asiakirjoja, oikeudessa tulkkina, myöskin palovakuutuksia. 926 St. Monique St. Puhelin Harbor 8336. Montreal, P. Q.

Hei Kylpijät Hei!

Uuden aikainen hiiterisauna on yleisön käytettävänä 4 kertaa viikossa: Tiistaina, keskiviikkona, perjantaina ja lauantaina kello 2 ip.—12 yöllä. Lauantaina 1 ip.—2 yöllä. Sauna sijaitsee:

55 Young Street
Lähellä C.N.R. asemaa

PUHELIN 495

Edward Latvala

Liha- ja Ruokatavara-KAUPPA

NIEMI & VALKEAPÄÄ

Puhelin 844 — Box 524
71 Cedar St. — Sudbury, Ont.

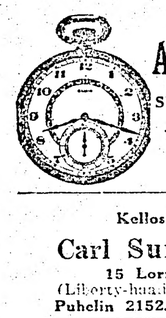

KELLOSEPPÄ
A. Heiskanen
SUDBURY, ONT.
—Box 1873—
9 Durham St.
Puhelin 2466

Kelloseppä
Carl Sundholm
15 Lorne St.
(Liberty-hallin vieressä)
Puhelin 2152. Box 1671

Kaasua vatsassa

Jos kärsitte päänkivusta, jatkuvasta umpiandista, kaasuisesta vatsasta, vatsakivusta ateriain välillä, unettomuudesta, tai jos ette voi syödä juuan ruokalajeja, ja jos on näppyjä kasvoissanne jne., niin teillä on Sappitauti.

Arv. P. A. Lignell.

Nyt voin kiinnittävästä ilmoittaa, että olen Saapitauti-lääkeestä No. 33 löytänyt täydellisen avun, ja josta saoka että olen vapaa siitä kaasua ja Sappivaivasta, jota olen vuosia kärsinyt ja että jo ensimäinen enkä muuta odottanut kuin kuolemaa.

Ihmiset ihmettelevät kun näkevät minun paranemiseni ja voimistumiseni, että mikä on saanut minussa niin suuren muutoksen aikaan.

Tämän vuoksi kerron, jos vain haluatte, sanomalehdissä. — Mrs. Mary Koski, Tower, Minn.

Tilatkaa lääke No. 33 — Hinta $2.50.
P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.

Sudbury

C. T. PUOLUSTUSLIITON

Sudburyn suomalaisen osaston kokous tänä iltana klo 8 Liberty haalilla.

C. T. Puoluttusliiton Sudburyn suomal. osaston johtokunnan kokous Liberty haaliila klo 7.

Olga Lievonen.

"VILLIT VUORET"

harjoitus keskiviikkona kello 7.30

LABOR DAYN VIETTO

Sunnuntain ja maanantain ai kana pitivät "kisalaiset" tähän ast. suurenmoisimmat urheilukilpailut Sudburyssa. Osanottajia Amerikan puolelta asti sekä useilta paikoilta Ontariosta. Ottelut olivat kireitä ja tulokset senmukaisesti korkeata luokkaa. Yleisöä oli kentällä runsaasti kilpailuja seuraamassa. Haalilla "Rantalan veljesten kotiristiä" oli hyvänlainen huone innostunutta yleisöä katsomassa lauantai- ja maanantai-iltoina, samoin kuin sunnuntaisissa iltamissa.

Taantumuksellisten työväenjärjestöjen ja porvareiden yhteisissä juhlimisissa Memorial Parkissa oli monenlaista houkutinta aina Amerisan Federation of Labor liiton puhujasta Al. Bastien'ista aina kaikenlaisiin "keimeihin" asti. Puhujina esiintyivät myöskin kaupungin majuri Fenton, liberaalien edustaja Hurtubise, kaivosminister Charles McCrea ja työministeri Peter Heenan. Kentällä oli myös useammanlaisia kilpailuja sekä varsin lukuisasti erilaisia rahantekolaitoksia, joilla koetettiin työkan salta näykkiä pennit pois. Yleense näyttikin yleisö kentällä olevan työläisväestöä, joiden silmien lumeeksi edellämainitunlaiset järjestöt ja heidän "Labor Day'kin" or olemassa. Useita tuhansia arpalipuja oli myyty dollarin kappale Buick-Sedan auton arvontaa varten, jonka auton keskiyöllä toimeenpannuissa arpomisissa voitti Gifford niminen henkilö Copper Cliffistä.

Koiratorpat ja muut samankaltaiset "bisnekset" ovat myöskin saaneet nauttia hyvästä kannatuksesta juhlapäivien aikana. Muutamat raportteeraavat saaneensa 60 dollariakin "kliiriä" yhdessä illassa. Milloinka työläiset valveutuvat niin paljon, että antavat yksimielisen kannatuksensa järjestyneiden työläisten ja urheiluväen järjestämille tilaisuuksille, samalla kun tulevat huomaamaan että osanotostr yhtähyvin taantumuksellisten työväenjärjestöjen juhliin, kuin koiratorppakeinuin ei ole muuta kuin lisää kurjuutta seurauksena.

PALJON SYNTYY — JOS KUOLEEKIN

Viime kuun tilastojen mukaan on Sudburyssa solmittujen avioliittojen lukumäärä suurempi kuin monissa isommissakin kaupungeissa Samaa on sanottava syntyväisyydestä. Täällä syntyi viime kuussa 81 lasta, kun esim. Fort Williamissa syntyi vain 57 ja Soossa 40. Näistä koko maata käsittävistä tilastoista myöskin käy selville, että kuolevaisuus on Sudburyssa suhteellisen korkea. Täällä kuoli samalla aikaa 25, kun esim. Port Arthurissa kuoli vain 7 ja North Bayssa 12. Koko Canadasta puheen ollen on syntyväisyys osoit tanut nousua viime aikoina.

"LYÖDÄ ENSIN KUOLIAAKSI

ja sitten heittää raadot aidan yli" sanoi Mrs. Gasgoigne poliisin määräyksen olleen Raymondin kananpoikiin nähden, kun ne jatkuvasti vierailivat naapurin puolella. Sellaista menoa oli näiden kahden naapuruksen elämä ollut jo vuosikausia, toraa ja riitaa ja väliin toistensa pörrössäkin kiinni. Ei tuomarikaan päässyt heidän jutussaan minkäänlaiseen tulokseen kun yksi näytös siitä esitettiin Sudburyn poliisioikeudessa. Antaessaan todistuksia vakuuttivat riitapuolet ja lisätodistajat omaa hyvyyttään, mutta syyttivät naapuria mitä ilkeimmistä tempuista Tuomari langetti toiselle dollarin sakon ja antoi toiselle oikeuden ottaa vettä yhteisestä kaivosta.

PLATINAN TUOTTAMINEN

Viime vuonna tuotettiin Froodin kaivannossa lähes kahden miljoonan dollarin arvosta platinaa, eli 26,000 unssia. Tänä vuonna pitäisi määrän kohota yli 50,000 unssin. Tälle jalometalille ei yleensä ole paljonkaan markkinoita tarjolla varsinkin kun Neuvostoliitto on platinan päätuottaja, sielläkin vuotuinen määrä ollen vain noin 100,000 unssia. Platinan hinta on viime aikoina laskenut 72 dollaristr 60 dollariin, suoranaisena seurauksena taloudellisesta lamaannuksesta, kun kalliimpien koruesineiden valmistus ja myynti on vähentynyt.

Englannissa saatu hikoilla

LONTOO, elok. 27. — Brittiläisillä saarilla on näiden päivien aikana vallinnut ankara kuumuus, mikä on nostanut lämpömittarin kaikkien entisten saavutusten yläpuolelle, aiheuttaen varsinkin suurta epämukavuutta ihmisille ja vähintäin kaksi kuolemantapausta.

Lämpömittari näytti tänään 82 astetta varjossa, mikä osoittaa korkeinta kuumuutta, mitä koskaan on ollut elokuun viimeisellä viikolla.

YLEISIÄ UUTISIA

Kaksi pienokaista palanut räjähdyksessä

WILCOX, Sask. elok. 30. — Kaksi pientä poikaa, toinen 2 ja puolen ja toinen 18 kuukauden ikäinen, kuoli täällä eilen tapahtuneen kaasuhelan räjähdyksen vuoksi. Lasten äiti, Mrs. H. L. Fowler, paloi myöskin pahoin, yrittäessään pelastaa poikia. Hänen uskotaan kuitenkin parantuvan.

Vanhempi poika, Kay, paloi pahoin ja kuoli muutaman minuutin kuluttua senjälkeen, kun hänen äitinsä sai hänet ulos rakennuksesta. Douglas, nuorempi lapsi, kuoli Reginan sairaalassa.

Neekerivangit kapinoineet työmaalla

BATON, Rouge, La, elok. 28. — Neekerivangit nousivat täällä kapinaan erään yksityisen omistamalla riisitfarmilla, missä heillä teetetään töitä. Heldät saatiin "taltutettua" vasta sitten kuin yksi oli surmattu ja useita loukkaantunut.

Yhdysvaltain kauppa kuivuu Europassa

PARISI, elok. 28. — Tri. Edward Pratt, entinen ulkomaa- ja kotimaakauppajaoston johtaja on selostanut, päätettyään kautta Europan toimittamansa kaupallisen tilanteen tutkimuksen, että Amerikan ulkomaakauppa Europassa ei ole ainoastaan suuresti laskenut, mutta sen olemassaolo on kokonaan vaarassa useissa päkaupungeissa.

Hän on selostanut uuden tariffilain vahingoittaneen Amerikan ulkomaakauppaa enemmän kuin mikään muu tapahtuma viimeisen vuosisadan aikana. Italian kostotoimenpide, $1,000 tullin asettaminen amerikalaisille autoille, oli ainoastaan alkua yleisille kostotulleille.

Hän kertoo vihamielisyyden Amerikaa kohtaan olevan nousemassa sellaiseen huippuun, että tavalliset amerikalaiset, jotka eivät ole liikkuneet ulkomailla ja kokemattomat kongressimiehet eivät osaa kuvitellakaan. Hän kertoo kuinka eräässä olenessä Sveitsin kaupungissa 15,000 asukasta vannoi äskettäin ei koskaan ostavansa Amerikan tuotteita. Hän selostaa, että pelottimena käytettyä Europan kilpailua ei ole olemassakaan, sillä Europa on kokonaan kykenemätön kilpailemaan millään markkinoilla Yhdysvaltojen kanssa.

Suomalainen tehnyt surmanhypyn

MONTREAL, elok. 28. — Alex Kesti surmautui tänään silmänräpäyksessä, hypättyään tänä aamuna klo 8.30 neljännessä kerroksessa olevan huoneensa ikkunasta, no. 1542 St. Antoine St., alas kadulle.

Talon emäntä todisti kuolemansyytä tutkivassa oikeudessa, että Kesti oli asunut hänen talossaan noin vuoden ajan ja oli koko sen ajan ollut huonossa terveydessä. Lääkäri oli äskettäin sanonut miehessä olevan pitkälle kehittyneen tuberkuloosin, mikä tieto saattoi miehen lopettamaan päivänsä.

Raskaita tuomioita rosvouksesta

MONTREAL, elok. 29. — Seitsemälle nuorukaiselle langetettiin eilen yhteensä yli 70 vuoden vankilatuomiot ryöväyksistä, joita he tunnustivat tehneensä viime aikoina. Seitsemän vuoden tuomio langetettiin neljälle syytetylle, yhdelle kuuden vuoden, yhdelle neljän ja yhdelle kahden vuoden tuomiot.

Tuomitut ja aika, minkä he joutuvat todellisuudessa palvelemaan, olivat Gerard Wildman, 7 vuotta: Rolland Joanette, 7 v.; Adelard Daoust, 7 v.; Leonard Beaudin, 7 v.; Armand Bouchard, 6 v.; Sylvio Teesier 4 v. ja Eugene Groulx, 2 v. Joanette, joka tunnusti itsensä syylliseksi 6 rikokseen, sai kaikkiaan 30 vuotta ja Wildman tuomittiin 20 ja puoleksi vuodeksi viidestä rikoksestaan.

Hiilikaivosten uhreja

BLANTYRE, SKOTLAND, elok. 31. — Viisi hiilenkaivajaa uskotaan surmautuneen täällä olevassa Auchinraithin hiilikaivannossa tapahtunesesa räjähdyksessä, mikä hautasi 14 hiilenkaivajaa. Kymmenen miestä ilmoitetaan loukkaantuneen.

Halutaan vuokrata

pienenlainen haussi noin 4 huoneen kanssa. Vastatkaa:

"4 huoneen haussi",
Box 69, Sudbury, Ont.

Chalykoff & Co.

Limited

Vaatetavaran, työ- ja pyhäkenkiä juvelli ja ruokatavaraa.
Leipää ja tarpeita.

HEARST — Box 12 — ONTARIO

JUKKA LEHTELÄN
KIUVASSAUNA
avoinna tiistaina, keskiviikkona, perjantaina ja lauantaina klo 2—12 yöllä. (M
Sudbury, Ont.
Puhelin 1444W - 467 Ontario St.

J. A. ERICKSON

Vakuutus- ja kiinteimistö asioitsija

Palovakuutuksia, automobiilivakuutuksia, Surety bondeja. Taloja ja lotteja myytävänä. Laillisia asiapapereita tehdään. Canadan kansalaispaperien hakemuksia täytetään.

Konttori Huron Chambers
P. O. Box 718, Sudbury, Ont.

Antaa uusia voimia hitaille elimille

Onko osa elimistänne heikkoja ja hitaasti toimivia. Nukutteko huonosti - öisin nousten ylös aamulla väsyneen ja uloskulunneen tuntoisena? Oletetko hermostunut ja ärtyisä? Nuga-Tone parantaa tällaiset vaivat nopeasti, voimistuttamalla elimiä ja niiden toimintaa sekä antammalla uusia voimia hermoille ja lihaksille. Tällä tavalla voidaan parantaa huono ruuansulatus, umpitsuti ja munnais tai virtsarakko häiriöt. Uneane voidaan tehdä virkistäväksi ja lepoa tuottavaksi.

Todistus Nuga-Tonen parantavasta voimasta ihmisille joiden elimet toimivat hitaasti on kirjeessä jonka lähetää Mr. W. J. Hopper, Lumbertown, N. C. Mr. Hopper on 54 vuotias ja kirjoittaa: "En ole koskaan käyttänyt mitään lääkettä joka rakentaisi voimia niin nopeasti kuin Nuga-Tone. Olen saavuttinut sitä ainoastaan 20 päivää ja olen yhtä nuoren tuntoinen kuin 25 vuotiaana." Tällaisia ihmeitä aikaansaava lääkettä tulisi jokaisen huonossa terveydessä olevan ihmisen nauttia. Voitte hankkia Nuga-Tonea kaikkialla missä lääkkeitä myydään tai välittäjäne voi tilata sitä teille tukku rohdoskauppiailta.

Hammaslääkäri

Tri Wood

Bank of Nova Scotia Bldg.

Täyttö-, päällystys- ja kultatyötä tehdään sekä ulosvetämistä.

Konttori puhelin 190

Asunto puhelin 1139
SUDBURY ONTARIO

MATKAILIJAKOTI
— ja —
RUOKALA

SENJA HEIKKILÄ

1342 St. Antoine St., Montreal, Q.

POJAT!

Saatte puhtaan sirgeli bedin, kun tulette ruuminkitalooni Sudburyssa. Paikka sijaitsee Liberty haalin vieressä.

J. MÄKYNEN
Phone 2152 Box 167

The Monarch Drug Store Ltd.

HEARST — ONTARIO
Victor Orthophonic fonografeja
Rexall tuotteita

Lasten Luonnollinen Sukupuolikasvatus

JOKAINEN ÄITI JA ISÄ TUNNUSTAA, että sukupuoliopetus on lapsille välttämätön. Mutta miten se lapselle selitetään? — siitä ei monella ole käsitys. Tästä ohjeesta löydätte siihen tieteelliset selitykset. Hinta 50 senttiä.

Huom.! YHDEN DOLLARIN MAKSUSTA vastataan kaikkiin sairaiden kysymyksiin. Kyselykaavakkeiden avulla (joita lähetetään pyydettäessä) järjestetään "persoonakohtaisia" Hoito ohjeita. Til. osoit.:

Dr. Koski's Health Service,
Box 1197, San Francisco, Calif.

Cafe and Restaurant

KARJALA

KAHVILA JA RUOKALA

Tarjoillaan päivällisiä kaiken päivää, halvat annokset.

JOHN KOUHIA
910 Cathedral St., Montreal, Que

Luonnollinen Sukupuolielämä

(Ainoa teos alallaan)

JOKAISELLA, mutta erittäinkin kaikilla avioliitossa olevilla ja avioliittoon aikovilla pitäisi välttämättömästi olla tämä ohje. Laajennettu. — Hinta $2.00.

Huom.! YHDEN DOLLARIN MAKSUSTA vastataan kaikkiin sairaiden kysymyksiin. Kyselykaavakkeiden avulla (joita lähetetään pyydettäessä) järjestetään "persoonakohtaisia" Hoito ohjeita. Til. osoit.:

Dr. Koski's Health Service,
Box 1197, San Francisco, Calif.

Kirjeenvaihtoon halutaan

Kaksi nuorta iloista mäinaria haluavat kirjeenvaihtoon samanlaisten tyttöjen kanssa.

Nimimerkillä:

Johannes,
Armas,
Amulet Mine, Rouyn, Que.

KADONNUT

Ruskea valakka hevonen, pään etupuoli valkea. Hävisi — otaksuttavasti eksynyt — laitumelta Finmarkissa, Ont., heinäk. 20 päivän seuduilla.

Henkilöitä, jotka mahdollisesti ovat sen nähneet ja siitä jotakin tietävät, pyydetään palkintoa vastaan siitä hyväntahtoisesti ilmottamaan allekirjoittaneelle.

T. HAAPALA,
Finmark, Ont.

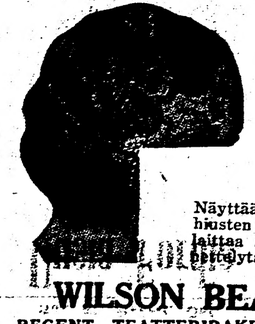

Avajais Erikoisuus

RAJOITETTU AIKA AINOASTAAN.
$15.00

Meidän tavallinen "La Mona" öljy Permanent kiharat

Mainio Tarjous $7.50

Näyttää aivan kuin Marcel käherrys, hiusten päät myös käherretty. Ei tarvitse laittaa sormi kiharoita tällä uudella menettelytavalla.

WILSON BEAUTY SHOPPE
REGENT TEATTERIRAKENNUKSESSA (YLÄKERRASSA)
Puhelin 913 tilauksia varten. (T—T)

WEST & COMPANY

Sekatavarakauppiaat
HEARST ONTARIO

Hyvät arvot sekä alhaiset hinnat.
Me ostamme keväällä kuorittuja kuusipaperipuita.

Gerald A. Foot

PALOVAKUUTUKSIA, KIINTEIMISTÖ- JA KIINNITYSLAINOJA

Hyvä tonttivalikoima, vale, vesi sekä likaviemärit. Hinta $300 — helpoilla ehdoilla.

Käykää katsomassa kotien rakennussuunnitelmaamme.

GERALD A. FOOT

PUHELIN 936 — MACKEY BLOCK — SUDBURY, ONT.

Tervan, Tärpätin, Pikiöljyn sekä Puuhiilten Jälleen Myyjät ja Tarvitsijat

Näitä tuotteita tarjoaa teille The Mattawa Pine Tar Co. juuri valmistuneesta tehtaastaan. — Ensiluokan tavara — kohtuulliset hinnat.

THE MATTAWA PINE TAR CO.

MATTAWA ONTARIO

Englaninkieltä opiskelemaan!

Vapauden kirjakaupasta on saatavana m.m. seuraavat englanninkielen oppi- ja sanakirjat:

Severi Alanne, Suomalais-englantilainen sanakirja	$5.50
Yrjö Halonen, Englantilais-suomalainen sanakirja	2.65
A. Rekonen, Suomalais-englantilainen ja päinvastoin (Tämä sanakirja on käytännöllinen kuljettaa aina mukana vaikka liivin taskussa.)	1.75
1000 sanaa englantia, sidot.	2.25
Nielsen-Lundbeck sana- ja oppikirja	.75
Arminen-Aalto, Suomalais-englantilainen sanakirja	2.65
K. Brekke, Englanninkielen oppikirja	1.50

Lähetetään postivapaasti kaikkialle.

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONT.

Myytävänä

Suomalaisen boarding haussin kalusto, jossa on 8 ruumaa ja ruokaruuma. Haussia voi vuokrata edelleen.

OSKARI MÄKI
90 McIntyre St. E., North Bay, Ont.

Miksi leikkausta?

Umpisuoli, sappikivi, vatsa- tai maksavaivoille. "Hepatola" on parantanut tuhansia ihmisiä, kautta Canadan, viimeisen 20 vuoden aikana. Pyytäkää selostuskirjasinta. Hinta $6.75 postilähetyksenä.

Mrs. Geo. S. Almas,
Box 1073—12,
Saskatoon, Sask.

POJAT

kun tulett Hörstiin, niin käykää katsomassa Kurjen poikaa. Viillä pyörii pyörät. Ja myös saa purasta. Siis terve näkemiin.

Hugo Kurki,
Box 41, Hearst, Ont.

Uusia Fordia

sekä kaikkia mallia käytettyjä autoja.

Eino Markanen,
Telefooniosote Randolph 7100
TORONTO ONTARIO
Puhelin Marquet 0432

Parturiliikkeeni

— sijaitsee —
329 Montague Street.

Puhdas ja hyvä työ.

EINO SMITH
Sudbury, Ont.

199 COLLEGE SREET

Huoneita vuokrataan ja ruokaa saatavana

199 College St.,

Alma Rouhiainen
TORONTO, ONTARIO

Scandinavian Bakery

tarjoaa Kuivaa leipää, Korppuja Limppua, Ruisleipää sekä muita leipomotuotteita. Lähetetään kaikkialle itä-Canadassa. os.:

512 St. Martin, Montreal, Que.

Suomalainen
Käherryslike

19 Kirkland St.,
Kirkland Lake, Ont.

Jotka aikoo ottaa kuuden kuukauden kiharat, niin edullisin aika on tehdä se elokuun loppuun mennessä, sillä se maksaa vain $8.00.

Ruth Lindfors
(TT

Tohtori H. Koljonen

Box 1176 Sudbury, Ont
Puhelimet:
Asunto 1773 — Konttori 1588

BARNES DRUG CO.

Erikoishintoja uusissa ja käytetyissä grafeissa ja radioissa
Uusia suomalaisia levyjä joka viikko.
Helppoja ehtoja järjestetään.

BARNES DRUG CO,

VICTROLA ja RADIOKONEITA — Rihkam
VALOKUVAUSKONEITA ja -TARPEI

SAULT STE. MARIE, ONT.

Avajais-Erikoisuus

Meidän tavallinen $15.00 permanent kiharat $7.00

Kasvohieronta, finger wave, marcel, water wave ja hiusten pesu 50c

Ainoa canadalainen liike jonka hinnat ovat alapuolella toisten hintoja. Kaikki työ tehdään ammattitaitoisen henkilön valvonnan alla, henkilön joka on laittanut permanent kiharoita yli 30,000.

Meillä nykyään on 20 liikettä Canadassa palvelemassa teitä. Omistamalla omat tehtaamme, voimme tarjota työmme näillä alhaisilla hinnoilla.

Northern Ontario Building — **American Beauty Shoppe** — PUHELIN 1748

ATLANNIN PURJEHDUKSIA

LIVERPOOLIIN

Syysk. 4| Syysk. 26 ..... DUCHESS OF ATHO
Syysk. 10| Lokak. 3 ..... DUCHESS OF BEDFO
Syysk. 12 ..... MINNEDO
Syysk. 17| Lokak. 10 ..... DUCHESS OF YO
Syysk. 19| Lokak. 17 ..... DUCHESS OF RICHMO

CHERBOURGIIN—SOUTHAMPTONIIN

Elok. 30 ..... DUCHESS OF RICHMO
Syysk. 2| Syysk. 23 ..... EMPRESS OF AUSTRA
Syysk. 5| Lokak. 29 ..... MONTCLA
Syysk. 9| Syysk. 30 ..... EMPRESS OF SCOTLA
Syysk. 16| Lokak. 8 ..... EMPRESS OF FRA
Syysk. 18| Lokak. 15 ..... MONTCLA

BELFASTIIN—GLASGOWIIN

Syysk. 12| Lokak. 11 ..... MINNEA
Syysk. 19*| Lokak. 17 ..... DUCHESS OF RICHM
Syysk. 27| Lokak 25 ..... MINNE
Lokak. 3*| Lokak. 31 ..... DUCHESS OF BEDF
* Ei poikkea Belfastissa.

HAMPURGIIN

Syysk. 5 ..... MONTCLA
Syysk. 18 ..... MONTCLA

ANTWERPIIN

Syysk. 11 ..... MONTRE
Lokak. 2| Lokak. 29 ..... MONTCLA
Lokak. 15 ..... MONTCLA

HAVREEN—LONDONIIN

Syysk. 11 ..... MONTRE
Lokak. 2 ..... MONTCLA

Yhteys Hullista Suomeen joka keskiviikko

Lähempiä tietoja hinnoista sekä purjehduksista halutessanne kääntykää kenen tahansa Canadian Pacifin Laivayhtiön asiamiehen puoleen tai C. White, District Passenger Agent, North Bay, Ont.

Canadian Pacific
Maailman suurin matkustus Järjestelmä

J. W. AHLQVIST, Box 69, Sudbury, Ont.
Halutessanne lähettää rahaa omaisillenne Europaan, tehkää Canadian Pacific Expressin välityksellä.

Kaksi uudelleen laitettua
Remington kirjoituskonetta

Hinta $65.00

Lähetetään postivapaasti kaikkialle Canadassa.

Nämä koneet on tehtaassa "re-buildattu". Ovat yhtä hyvät kuin konsanaan uudet. Koneisiin on valmiiksi tettu suomalaiset Ä- ja Ö-kirjasimet.

Kiiruhtakaa tilaamaan nämä koneet!

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA
SUDBURY, ONT.
P. O. BOX 69,

Oletko tilannut "Vapauden"